

311456.

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 }
సంపుటము ౧౪ }

చెన్న పట్టణము 1926-వ సం॥ నవంబరు నెల 5-వ తేది శుక్రవారము
'శ్రీ' అక్షయనామనామస్తవ ఆశ్వయుజమాన జహళ అమావాస్య.

No. 182
{ సంచిక ౧౮౨ }

అమృతంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్టబొగ్గొట్టును
బెబుకుల భేదించును వాపుల చూపుమాపును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాఠిన్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 6-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతంజనండ్రిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

బంగారు వెండినగలతో ఏవి కావలసినను సిద్ధముగా నున్నది.

మాకు చిన్నవి పెద్దవి అను వ్యత్యాసములేదు. కష్టము సులభము అనుభేదములేదు. పెద్దవారు వచ్చినను చిన్నవారు వచ్చినను ధరలయందు వ్యత్యాసముండదు. ఎంతకాలము గడిచినను మార్కెట్ విలువతో మీరు మావద్ద తీసిన నగలను తెచ్చిన అప్పటి బహుధరనుబట్టి పైక మిచ్చెదము. ఆర్డరిచ్చిన తప్పికరముగా లేనిచో, మరియొక నగను యిచ్చెదము లేక పైకము కావలసినను తిరిగి వాపసిచ్చెదము. నవరం బంగారుకు సీమవెండికి పూత నిచ్చెదము. యింత తెలుపనేల! మాకాతాదారులకు తప్పికలిగించుటయే మా ముఖ్య ఉద్దేశము.

ఇదివరలో మాప్రదర్శనశాలకు రానివారు ఒకదళా రాగోరెదము.

తంతివిలాసము

"ఉమ్మిడియార్"

188

ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

సి. కన్న య్యాకం వెనివారివలన

చెన్నపురి ఎస్టేట్ నేడు థియేటర్ లో

దశావతారము

ప్రతిదినము ఒకనెల రోజులవరకు ప్రదర్శింపబడును.

రాత్రి నాటకములు:—ప్రతి మంగళవారము, శుక్రవారము, శనివారములలో 9 గంటలకు

.టి నాటకములు:—ప్రతి సోమవారము, బుధవారము, శుక్రవారము, ఆదివారములలోనున్న సాయంత్రము 5 గంటలకు

నాలుగు యుగములలోనున్న శ్రీమన్నారాయణుడు అవతరించిన పది అవతారములను నాలుగు సవత్సరములుగా అక్షయమైవేల రూపాయలు ఖర్చుచేసి తియ్యారు చేయబడి నాలుగు గంటలలో జరుపబడును.

టిక్కెట్ల ధరలు వివరము:—రు. 3, 2, 1, అణాలు 8.

C. CUNNIAH, Proprietor.

వనోపధిశబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క 85000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములతోలపు. శ్యాలికోడెండు రు. 8-4-0

"భస్మప్రదీపిక"

ఇందు సమస్తభువిజములు కుడిచేతి భస్మములు చేయు యోగాని ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు.

రు. 1 కి రు. 500 కిమ్మకుగల భస్మములకూడ గలవు. శ్యాలికోడెండు రు. 2-0-0

రా.డి.సో.ద.రు.అ. రామవరము, గోదావరి.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas Stamp. 3108

Apply to:—

Imperial Telegraph Collage, Delhi.

ఏజంటు కావలెను

2081

కలనొప్పి, యిశ్చయంబా, చేయి కాలం పట్టుకొనుట పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక ట్యూబులో పోగొట్టుకొని భ్యాతిజెంగిన "బాహు తెలుసు" ఔషధమును మందు వేడియియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బడ్డి 1-కి అణాలు 5 యిచ్చి ఉపయోగించి చూడును.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు, శ్యా

యింగ్లీషుమందులు పలనరకు

నైటిక్, మొరాటిక్ అసి

సం. 63 నైనవ

కావలెను

కృష్ణాజిల్లా గుడివాడతాలూకా తాలూకా గ్రామములో నుండు శ్యామలా ధర్మ పాఠశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయుని స్థానమునకు సెకండరీ ప్రైన్సిపాల్ గావారు కావలయును. దరఖాస్తును శ్యామలా ధర్మపాఠశాలా మేనేజరు, యలక్కురు, నిడుజోలు వాస్తు, కృష్ణాజిల్లాకు పంపవలయును.

నైకలును తయారు చేయుటయందు దొక నూతనపద్ధతి.

నర్తకునికి లాభకరమైనది

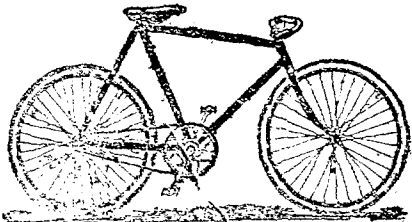
స్వంతదారునికి మిక్కిలి ప్రేమమైనది

హార్ క్యూల్చర్ నైకిస్టు పలురంగులతో తయారు చేయబడినది.

(బ్రిటిష్ వారిచే తయారు చేయబడినది. అమితముగా తయారుగుటచే చాలగా విక్రయించుటకు వీలైనది)

611

వేరునందు హార్ క్యూల్చర్

బలమునందు హార్ క్యూల్చర్

1-కి ధర్మ 83 లు మాత్రమే

ఎటువూ, ఆకువచ్చ, నిప్పురంగు, పాదా, అన్నిరంగులు కలిపిన రంగు మొదలగువాటిలో కలవు.

Sole Agents:—ENGLISH CYCLE & MOTOR IMPORTING Co., 9 Broadway, Madras
Sole Agents for RUDGE, PEARL & INVICTA CYCLES.

కేశరి-లోధ

గర్భాశయరోగ నివారణి

ప్రీతిపాలిటికిది 'వర్షసావి' మనిన్ని, 'కల్పనృక్ష'మనిన్ని, 'కామధేవ'మనిన్ని, కొంగు బంగారమనిన్ని, రక్తఖచిత యాధరమునిన్ని, సర్వాభీష్టప్రదాయని యనిన్ని వాడిన వారు పలువిధములుగ స్తోత్రము చేయుచున్నారు.

ఈబౌషధరాజము హిందూదేశపు వనపీఠములలో తయారుచేయబడినది. దీని స్వరూపము, రుచి, జాతి తేనెను బోలియుండును.

ఇది ఋతుకుశల, ఋతుప్రావణి, ఋతుప్రాప్తము మెచ్చుకొనుటకు, ఋతుప్రాప్తము వివిధరంగులగ ప్రసించుట, ప్రసరకోగము, అస్తిప్రావణి, సోమరోగము, నూతివాతము, సంతాపహీనత, మాతికగడ్డ, మూర్ఛ, వికాచబాధ, మొదలగు ఈ గర్భాశయరోగములను కుదుర్చుటయేగాక రక్తప్రసవ, అశీర్తి, కులబద్ధము, నడుమకొప్పి, కాల్పచేతులు మంట, ఉబ్బనము, మొదలగు వ్యాధులనుగూడ నమృతముగ కుదుర్చుచున్నది.

ఇది అన్ని మందులపాపులలో దొరకును. పెద్దబుడ్డి రు 3-0-0 చిన్నబుడ్డి రు 1-10-0

కేశరి కుటీరం,

ఆయుర్వేద బౌషధశాల, ఎన్నూరు, మద్రాసు
తెలిపాం: "కేశరి" మద్రాసు.
తెలిపాం: 3486.

166

Cures All Diseases & Disorders peculiar to THE FAIR SEX.

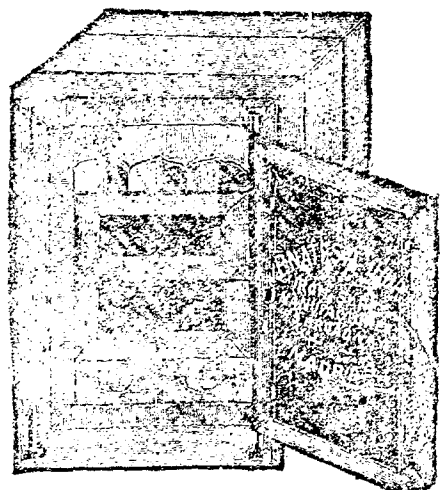
ASK YOUR CHEMIST OR

KESARI KUTEERAM.
EGMORE, MADRAS.

నరసము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది

ఇప్పటికే ప్రభుత్వకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుప పెట్టెలు ఈదినవ తేలుపలవనవారందరి అమ్మకమునకు సిద్ధముగా యున్నవి.

బాంబులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో ఆఫరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

(ప్రాప్రేటరు, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నటరాజన్ ఎంబినీడింగు వర్క్సు.

ఐరన్ అండ్ స్ట్రాక్ ఛాంబర్స్

ఆయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగు పని రిపేరుచేయుటయందు ప్రవృత్తలవారు. గై నుమిస్ట్రాకొబలిన

సిలండ్లు, సోఫ్ట్ గ్లెస్సులు సరసముగా యిచ్చుదును. కుబ్జరాయపిల్లపేర్, పెద్దనాయకన్ పేట మద్రాసు. మెషినులను సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరుయిచ్చినతరువాత చేసియివ్వబడును. ఈ క్షేత్రములు వ్రాసిన జరులు

మదరాసు మార్కెట్ టిపోర్టు

జులై నరకులు

ఇరుపట్లజముల "పీస్" ధరలు

కాకికా మల్లులు—22 X 22 ముంగిషూర్లు (ర) రు 9-6-0

కాకికా మల్లులు — 22 X 22 శేరు రుమా (ర) రు 8-6. సరాసరికము రు 7-6.

తెలుపుమల్లు— 1708 రు 12-9-0; గ్లాస్ 900 రు 12-14; ఎఫ్. ఎఫ్. 78 రు 8-10; ఐ. సి. 7 రు 8-14; 8328 రు 18-4; 8378 రు 8-0-0 1702 రు 11-0 2908 రు 7-10. 9978 రు 9-2-0, ఆఫ్ 78 రు 8-2-0 Z. Z. 78 రు 8-2-0. Z. 78 రు 10-13.

మూలు

40 సెంటరు, పీసు (5 పాకెట్టులు)—సూక్రి—రు 5-8-1 చలవ రు 6-8-; సవ్వరంగు రు 8-12-0; పడవ రు 8-8-0 కాళి రు 8-4-0 సవరను రు 7-12-0.

40 సెంటరు జపాను (పదిపాసులకట్టు)—నక్షత్రము రు 11-2-0.

60 సెంటరు పీసు (5 పాకెట్టులు) ఆడకతెర 15-8-1 నెమలి రు 16-0; "శేట్" రు గొడ్డలి రు 9-8-1 కడిబండి రు 9-2-0 ఎద్దుగడియారము రు 8-13-6; కేటకాడు రు 8-14-0.

60 సెంటరు జపాను (పదిపాసులకట్టు)—భూగోళము. సిలంచే రు 17-2-0.

బోహములు

ఇనుము:—తెల్లిడను చల్లకమ్మిలు ఒకచారునకు ధర రు 29-0, రు 32.

ఇత్తడిరేకు:—జర్మను (డిప్ మాస్) రు 337. రాగిరేకు రు 257;

టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ టిక్ రేకు 9 రు 19-8, రు 20-0.

కలాయికేంకు రేకు:— 24 శేట్ 6 7/8 రు 17-8-0 8 1/8 10 1/8 రు 18-0-0.

సిమెంట్ పీచాకు నెల:—

వార్వె ఆవుమార్కు—రు 18-8, నెమలి రు 12-0. "బింక" చక్కెర (రేపి) రు 51-12-0

నాయిదాధరలు నవం-డి సెంటరు రు 32, జనవరి రు 32.

వేరుసెనగ పచ్చలు

సున్నతోనధరలు:— "మిషి" రు 51, 52.

పాదాపాను రు

వేరుసెనగ సూనె

"గానుగ" రు 114. "రెస్" రు 112.

జముదము

(గ్రామధర) రు 86.

పదునుచేసినతోలు రతి 1 టిక్

	మొదలు	వరకు
ద్దుతోలు (8 1/2 మొదలు 9 రకులు)	రు 0 13 6	రు 0 14 0
" (7 1/2, 8)	రు 0 14 0	రు 0 15 0
" (లేరిక)	రు 1 1 6	రు 1 2 0
" తెంపకూరు (8 1/2 మొదలు 9 1/2)	రు 0 13 0	రు 0 13 8
" " (లేరికైనరకము)	రు 1 1 9	రు 1 2 8
" (విజయనగరం 7 1/2 8)	రు 0 14 0	రు 0 14 6
" (విలూరు 7, 7 1/2)	రు 0 15 0	రు 0 15 9
శేటితోలు	రు 0 10 0	రు 0 10 8
శేడూడతోలు	రు 1 0 6	రు 1 1 6
తవ్వదూడతోలు	రు 1 12 0	రు 1 14 0
శేకతోలు	రు 2 12 10	రు 2 13 0
గాడ్డతోలు	రు 2 14 0	రు 3 5 0

పదునుచేయని పచ్చితోలు

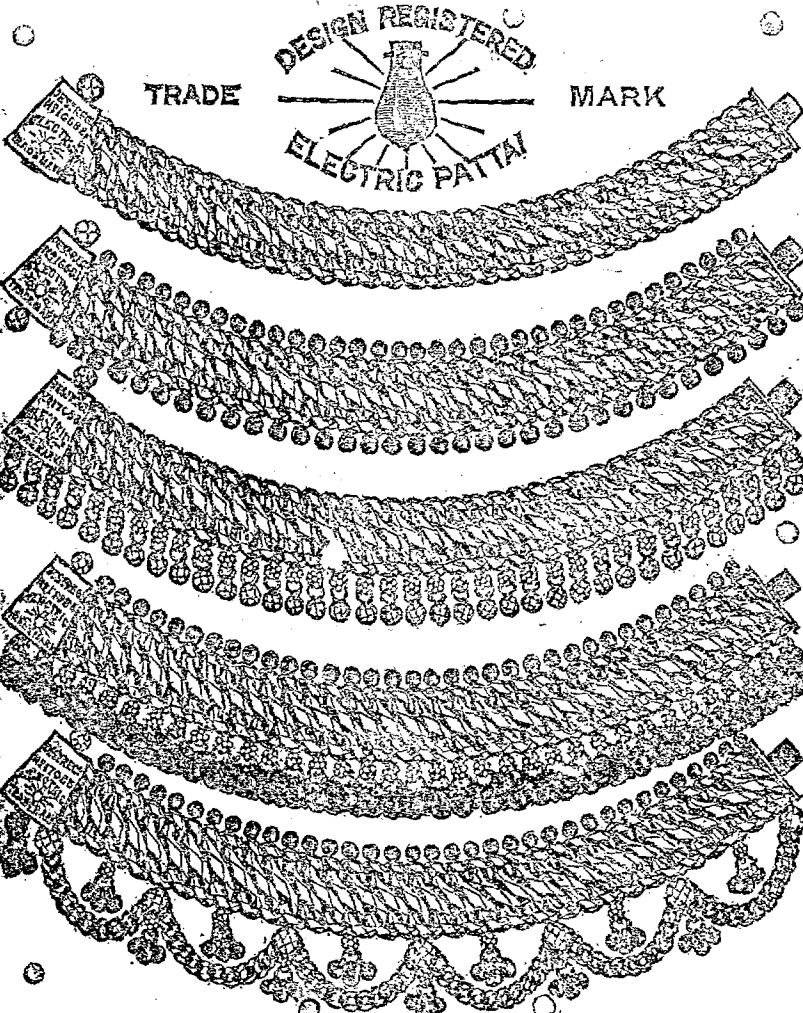
తెంపకూరు మేకతోలు	100-కి	రు 165 0 0	రు 185 0 0
తేలువాని మేకతోలు	"	రు 160 0 0	రు 170 0 0
తెంపకూరు గొడ్డతోలు	"	రు 180 0 0	రు 170 0 0
తేలువాని గొడ్డతోలు	"	రు 180 0 0	రు 180 0 0
జవారముపల్లె బాదన 1-కి	రు	26 0 0	రు 38 0 0
బొన్నంగట్టి	"	రు 20 0 0	రు 28 0 0
కామల	"	రు 30 0 0	రు 45 0 0

బిస్టల్స్ జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన
నరసరిలా

హానవశరమునందు గల మనవలన్నిటిని పూర్తిగా తీసివేసి శుభ్రము చేయును. రక్తమును వృద్ధిపరుచును. మరియు లీడరు (కారిజము), మూత్రపిండములు మొదలగు ఇతర అవయవములను మంచి ఆరోగ్యస్థితిలో నుంచును. ఆకలిని వృద్ధిచేసి, చురుకైన జీర్ణక్రియ, ఆమోఘమైన నిద్రను గలిగించును. ఈ ఔషధమునందు స్వభావికముగానే ఇట్టి గుణముగలదు. ఈస్థాంబలిము 1882 సం॥ ౧౦ నుండియే అంగీకరించబడినది. అన్నిచోట్లలోను విక్రయించబడును.

మరియు ఈ దిగువ తెలుపబడిన వారియొక్కమాడ విక్రయమునకు దొరకును. 1. మెసర్స్ బి. కె. ఫాల్ & కో, 2. ఎం. ఆర్. ఫాల్ & కో, 1 & 2 బాన్స్ ఫీల్డ్స్ లెను, కలకత్తా. 3. మెసర్స్ కెంవ్ & కో, బొంబాయి. 4. మెసర్స్ డి బ్రదర్స్ లిమిటెడ్, ముంబై, రంగూన్.

TRADE MARK
DESIGN REGISTERED
ELECTRIC PATTI

మోతనముగా ప్రదర్శింపబడిన “ఎలక్ట్రిక్” వట్టెగొలుసులు మొదటి రకము వెండికి గ్యారంటీ

ఈ పేంటు ఆఫీసున రిజిస్టరు చేయబడినది. (క్షేడు మార్కు రిజిస్టరు అయినది. 2588)

ఆర్డరులపైని గొలుసులు వి. పి. ద్వారా పంపించ గలము. క్వాలిటీలయు ఎంతతూనిక వెండితో గొలుసు చేయవలసి నదియు వ్రాయించ కోరవచ్చు. వెండికి నానాటి ధరల చార్జీ చేయదుము. జత 1-కి మజూరి:

కెం. 1	మ్యు 6	రూ 4
నెం. 2	" 7	" 5
నెం. 8	" 8	" 6
నెం. 4	" 8	" 6
నెం. 5	" 9	" 7

సోల్ ఏజెంట్:- **నారాయణ దాస్ పీట్రి,**
191, చైనాబజారు, రోడ్, **మదరాసు.**

ఏల

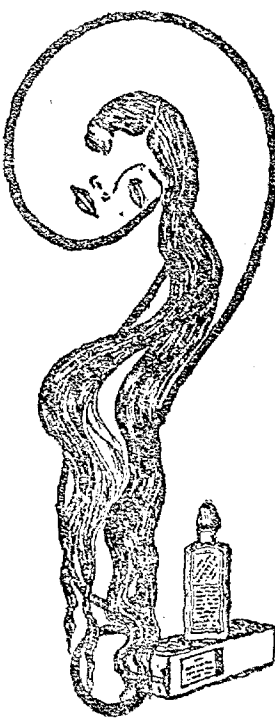
అది జిబకుసుమ తైలముగానుండవలెను

వెంట్రుకల కుదుళ్లను బలపరుచుటకును; వెంట్రుకలు పెరుగుటకు తోడ్పడుటకును, వాటిని అందముగాను, నలుపుగాను, కాంతిగాను చేయుటకును బట్ట తలరానీయక ఆటంకపరచుటకును; చుండును పారదోలుటకును, మితిమీరి పనిచేయుటవలన గలుగు తలనొప్పి, వినుగుదల, జ్ఞాపకశక్తి తగ్గుట, నిద్రలేమి మొదలగువాటికి మంచి గుణమిచ్చును,

జి బ కు సు మ

యందు ఆసిడ్ చేరుటలేదని సుమారు 50 సం॥రములనుండి రూపించబడినది. 2643

C.K. Sen & Co. Ltd.,
29, Kolutola, Calcutta.

జి బ కు సు మ
చిన్న బుడ్డి
రూ 1-0-0
పెద్ద బుడ్డి
రూ 3-4-0

గుంటూరుజిల్లా ఎన్నికలు

తండ్రికొడుకుల నలహాలు

మహారాజరాజశ్రీ నాయనగారి దివ్యసముఖమునకు, మీ కుమార్తె శక్తి మీ పాదపద్మములకు నమస్కరించి వ్రాయు సంగతులు: పదవేశ్వరానుగ్రహమున మేమందరము డేముము. మీ డేముములు తెలిసికొనగోరెద. మనకుంబబాధ్యత గుఱుతె తింగిన వాటినుటచే నేనీక్రింది విధముగా వ్రాయ సాహసించి నందులకు తమింపవ్రార్థించెద. 8వ తేదీ సోమవారము యెన్ని కలు జరుగనున్నవికదా! మీరు పెద్దవారగుటచే పోలింగు వేవన దూరమని యెంచి ఓట్లు యివ్వక మానుకొనెదరేమో. అట్లు చేయుట అక్రమముని నాతలంపు. మన హుక్కు బాధ్యతలను వినియోగించుట భావ్యము. రాష్ట్రీయ శాసనసభకు మనగుంటూరు జిల్లా పక్షమున ముగ్గురు మాత్రమే యెన్నుకొనబడవలసి యు న్నది. ఆమాట స్థానములకు 8 ర అభ్యర్థులు పోటీచేయుచు న్నారు. వీరిలో యెవరు అర్హులో దూరమాలోచించి సమ్మత్యు లొనంగుట ముఖ్యకర్తవ్యము. మీరు అభ్యర్థుల అర్హతా న్నర్తకులు విచారించుటలో బాధి మర కుల వివక్షతలు పాటించ రాదు. క్రొత్తపులలోగాని వహమ్యుడీయాలలోగాని యోగ్యత కలవాడొకరైనను అభ్యర్థిగా నుండినవానికి మొదటి ఓటిచ్చుట న్యాయమని నానమ్మకము. అవకాశముండిన నేనాపనిచేయుట దును. అభ్యర్థుల యోగ్యతా యోగ్యతలు విచారించుటలో వారి రాజకీయ పరిజ్ఞానము అనుభవములు దేశభివృద్ధిము సాంఘికోద్దేశములు మొదలగునవి మనవ్యక్తమున నుండవలయును. ఎనిమిది మంది అభ్యర్థులలో నొకరు పిల్లలమట్టి ఆంజనేయులుగారు స్వరాజ్యపక్షముతో చేరినవారు. మంచి న్న. చారిత్రకములతో తెలివి తేటలతో దైర్యసాహసములతో న్యాయహరించి ప్రజామోడము వహించువారు. మొదటి ఓటు వారికి యిచ్చుట యుక్తము. రెండవవారు కుప్పస్వామి చౌదరిగారు. వీరు ఆగ ర్భ క్రిమించుట. నిరతాన్న బాతలు ధార్మికులు సద్వర్తియులు. కాని అనుజనము అంగీకార ప్రతీకలు ఆహూతముగా గురువు నేను ఆయన యేసమయమునను దేవివనయనునను యె ట్టివాకవశ్యములు మునియుండలేదని చెప్పగలము. శేరునకు స్వంత్రవక్షము. అనుకరణము జస్టిస్ పక్షము. ఇదివరకు రెండు పర్యాయము లెన్నుకొనబడి ఆట సంచలనములు సభ్యుడుగ నుండినను యెట్టి ప్రయోజనములను చేయబాలకపోయెను. శాసన సభలో అలంకార విద్యార్థులకు చోటివ్వరాదు. శిక్షమున కా యన మనకు లాభకారికాదు. ఓటు యివ్వలదు. మానవవారు యెలిరాజులు నాయకుగారు. శేనలము ప్రభుత్వపక్షములో చేరినవారు. ప్రమాదసంభయగు కాలగ్రెన్ యనిన సురభిమాన మెక్కువ. ఆమోఘమైన తెలివి తేటలు కలవు. కాని సద్వినియోగము చేయుటలేదు. వీరికి ఓటుయిచ్చుట నెట్టితనము. నా ల్లనవారు నింకొకలముగారు. వీరెట్టికార్యముల నిడివరకు చేసి త్యాగముచూపి యుండులేదు. అనుభవము విశేషము గలేదు. ఇట్టివారికి స్థానిక సంస్థలుమాత్రమే యోగ్యమైనవి. ఓటు యివ్వనక్కరలేదని నా కమ్మకము. విభవవారు సర్వనారాయణ చౌదరిగారు. న్యాయవాది. కాని అనుభవము లేదనుట స్పష్టము. శాసనసభ యన రాజకీయరంగముగాని న్యాయస్థానము కాదు. జస్టిస్ పక్షవలంబి. జస్టిస్ వారికి సర్వజనాదరణము లేదు. కావున వీరికి ఓటు యిచ్చుట ప్రమాదకరము. ఆజన వారు రామస్వామి సుప్తగారు. మంచిధోరణికలవాడే! దేశాభిమానియే! మంచి హాస్యకారు! కాని శాసనసభలో హాస్యము చెప్పటకు పిలువబడాలదు. కావున వీరికి ఓటుయిచ్చుట నిద్రా యోజనము. ఏనవవారు సుబ్బారెడ్డిగారు వీరిసంగతి సందర్భములు మనకేమియు తెలియవు. పోలింగు ఉద్యోగిగానుండి పె నవన్ పుచ్చుకొనుచున్న వీరు ప్రజల కేమి పాలుచేయగలరు? వీరికి ఓటుయిచ్చుట అనివేకము. ఎనిమిదవవారు జయరామిరెడ్డి గారు. కాలగ్రెన్ సభ్యుడు. స్వరాజ్యపక్షమువారిచే ప్రోత్సా హింపబడుచున్నాడు. దేశాభిమాని. ప్రజాదరణమువలను. తెలివి తేటలుకలవాడు. స్వరాజ్యపక్షము అగ్నిరైప్తమున కాంచనమై నది. ఎదియెట్లున్నను స్వరాజ్యపక్షము కాలగ్రెన్ సభాంతర్గ తమైనది. కాలగ్రెన్ సభ్యుడైన జయరామిరెడ్డిగారికి ఓటు యిచ్చుట నన కర్తవ్యము. రెండవ ఓటు వీరికే యివ్వవలయును. ఇక అకెంట్లీ విషయము. అభ్యర్థు లిద్దరు. ఒకరు, కృష్ణయ్య చౌదరిగారు (2) పెరుమాళ్ల నాయుడుగార్లు. తనకుమించినకా ర్యము తలపెట్టువారికి ఓటు యిచ్చుట ప్రమాదము. వీరి న్నూరు స్కూలు సరిపాలనా పద్ధతి మన మెత్తినది. వీరికి ఓటు యిచ్చుట నష్టదాయకము. 2-వ వారు పెరుమాళ్ల నా నాయుడుగారు. నవ జిల్లావారుకాకపోయినను మంచిదేశాభి మాని, పట్టభద్రుడు ప్రజానంతుడు సజ్జనుడు. కాలగ్రెన్ సభ్యుడై నిచ్చుకపోతి. స్వాధ్యపరుసుకాదు. కావున యెన్ని విధములను న్నను ఓటు వీరి కిచ్చుట న్యాయసమ్మతము క్రమము నై యు న్నది.

ననుస్కారములు; కుమింపకోరెద, శర్య.

గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు ప్రచారము

ఈ మధ్య వారముకో జరిగినట్లు మా గ్రామమునకు శ్రీయుత బ్రహ్మచారి పెరుమాళ్ల వాయుకుమారు దయచేసివారు. ఇక్కడనుండి కాళహస్తివరకు, వాళిరెడ్డి పార్లమెంటు కలసి రేవెంట్ పాడు, శ్రీనిగారపురం, పెదపాలెం, చింపాళెం, పెరుకలపాడి, గ్రామములకు వెళ్లి కాంగ్రెసు పార్టీకి వోట్లను సంపాదించు వాగ్దానములను పొంది మరల రాత్రికి తిరిగి వెళ్లి వారు. 8-11-26 వ తేదీన మా గ్రామమునుండి చేసిన కాళహస్తి వరకు వాళిరెడ్డి పార్లమెంటు కలసి రేవెంట్ పాడునుండి చల్లపల్లి అంజనేయగారును కలసి తిరిగి, రామచంద్రపాలెం, చిర్రావూరు, గంకిమెట్ల, మెల్లెంపూడి, గ్రామములకు వెళ్లి వారు. ప్రజల హృదయాలలో కాంగ్రెసును వోటు చేసేదమని వుత్సాహముగా చెప్పి వారు. తిరిగి గ్రామములవారు కూడా వాళిరెడ్డి వరకు వెళ్లి అనుభవించగలములను వాగ్దానము. ఓ వోటును సోదరులారా! నవంబరు 5 వ తేదీన మనకు పరీక్షాదినము పరీక్షించినది కనుక గుంటూరు జిల్లా వోటులందరు స్వరాజ్య పార్టీ వారికి తమ వోటును సరిగ్గుంటూరు జిల్లా ప్రజలు స్వరాజ్య మునకు ఆర్జునుని రుజువు చేయవలసింది.

తుమ్మపూడి చావ రామనాయుడు,
4-11-26

కర్నూలు జిల్లా-ఎన్నికలు

కర్నూలు జిల్లా ప్రజలకు తెలియజేయుచున్నది. అయితే, బహుశక్తిగారు అందరి కన్న ఒక అంజను ముందుకు వేసినట్లున్నది.

అనంతపురములో బ్రాహ్మణులందరూ, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను వ్యతిరేకముగ పనిచేయుచున్నారని విషయము మీరకు తెలిసింది. ఇందువల్ల కర్నూరులో, నాన్నే హితు డొకడు అనంతపురం జిల్లానుండి ఇంటికివచ్చి ఆ జిల్లాలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల విజయమునకు అనుకూలపరిస్థితు లధికముగ నున్నవని చెప్పిరి.

కాంగ్రెసుకు వ్యతిరేకము, హిందూత్వము గావు గాని మామిడినది మామిడినది కాక! వారుచేయున్న త్యాగమును, విలువయు ఎచటికిబోవును? ఏవుంగనూలోనో, కొందరు అవిరేకముగ ప్రవర్తించిన, మామిడినది మామిడి కావున అదిగారు శత్రువునకు పనిచేయుచున్నారా? వారి ఉద్దేశములను వారు శత్రువునకు పనిచేయుచున్నారని నుండవచ్చును. అయితే ఓట్ల దత్తమండలమున కంతయు నాయకశిఖామణియగు సర్వోత్తమ రావుగారిని పోగొట్టుకొనజాలరు. వారిపైననా, లేనిపోని నిందల మోపుట! వారిచేయవలసిన సున్న ఒకరత్నమిందువునందైనను, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర వైషమ్యముల వాసనయైనను లేదని చేసే దూషిక చెప్పగలను.

ఎంతవరకు నాలుగయిన దినములుండునపుడు వ్యతిరేకము, ఈ పన్నుగడలపన్నుల సహజము. ఎవరో ఒకరిద్దరు అమాలుకులు మోసపోయినను మోసపోవచ్చునని, ఓట్లలో అధికభాగమునకు నిజపరిస్థితులు తెలియును. అందరూ కాంగ్రెసును యింకను బలపరచెదరుగాక. ఆంధ్రపత్రిక, పంపాడకీయ వ్యాసమున ప్రాసినట్లు, ఓట్ల మోసపోయిరే, మనమండలమునకంతయు తీరని అపకీర్తి తెచ్చినవారగుదురు. మరువకుడు. సర్వోత్తమ రావుగారికి ఓటుచేయుడు!

ధరణి రామచంద్రరావు

కష్టావతార తత్వము

ఇది ప్రచారాజము లన్నింటినుండి మహాభారత హరిశంశములనుండియు శ్రీకృష్ణకథల సంకలనంబు వరుసగా ముద్ద్రణ లిని వచనరూపమున వ్రాయబడును. సంకలనములు తొలగినట్లు కాస్త్రీయమధానములు వ్రాయబడును. స్త్రీలములపై ముద్రింపబడును. 850 పుటలకు చక్కవగాకుండ, జక్కని రైండుచేయించి 7 లు 8 లు కొకటూ 1-8-0 లకు చందాదారులకు పంపింపబడును. 12-0-0 లు పంపినవారు పోషకులుగా ప్రకటించబడుదురు. 1, 2, 3 సంపుటములు సిద్ధముగా నున్నవి.

జననందచి శేషాద్రిశర్మ,

అంధ్రప్రదేశ్, మహిళా శ్రమిణీ ముఖ్యులు కడప.

తిరుత్తని హనుమజ్జ్యోతిషాలయము

జాతకము

మీ జాతకము గాని, జాతకాల వివరము గాని, రెండున లేనివారు, జాబు వ్రాయుకేసుగాని మాకు వ్రాయవలయును. ఒక సంవత్సరము కాలవారి నామాలాగ్రముగా ఫలము వ్రాయుటకు రు 7-0-0 సం॥ 5-టికి రు 7-8-0

వి. కె. శతగోపాచార్యులు,

అంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తని. తిరిగినిలానము:—“హనుమాన్” తిరుత్తని.

BRASSO

బ్రాస్సో

ఇత్తడి, రాగి మొదలైన లోహములను శుభ్రముచేయు లోహపు మెరుగు

మీ చేతులకు గాని, సామానులకు గాని, కష్టసాధ్యముగానిదియో, పాడుకానిదియో, హానికరము కానిదియో బ్రాస్సోయే!

మీ పాత్రలను మున్ను తోస, బూడిదతోను శుభ్రపర్చు లోపలనే బ్రాస్సోను ఇత్తడి రాగి సామానులకు ఉపయోగించిన వెంటనే మంచి మెరుగు వచ్చును. కొన్నియక్కలను మీ బట్టమీద చల్లి రద్దినయెడల విచిత్రము కలుగునట్లుగా ఒట్టనందు కళ్ళుతెరియు పోయి ప్రకాశవంతముగను.

బ్రాస్సోయందు జంతుసంబంధము లేదు.

మైన కొవ్వపదార్థము కలియలేదు. ఇది చేతితో తాకబడదు రియాయేబడినది.

తిరుత్తని

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్రకేసరి

శ్రీ టంగుటూరు ప్రకాశం పంతులుగారి రాక

ఎన్నికల ప్రచారము

నవంబరు 2:— మా చిత్తూరునుండల పక్షమున చెన్నపురి కాసనపట్ల కాంగ్రెసు క్యాంపింగుగా నియమింపబడిన శ్రీయుతులు కొండూరు వెంటబడినరాజాగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుటకై యాయూరియం దొక బహిరంగసభ జరుపబడుననియు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుతులు ఆంధ్రకేసరి టంగుటూరు ప్రకాశంపంతులుగారును వచ్చి యుపవ్యసించెదరనియు గత నాలుగైదు రోజులకు కాలగర్భయము గావించి కరపత్రములు బంచిపెట్టబడుచుండెనుగాని, శ్రీపంతులుగారి కార్యక్రమము మాత్రు జెందినందున 1-11-26 వ తేది సాయంత్రము 6 గంటలకు తిరుపతి, శ్రీమద్రామ, నగరిమార్గముగా నీ యూరికి శ్రీ ప్రకాశంగారు మోటారుకారుద్వారా చేరుకొనిరి. శ్రీ వారితోడను శ్రీమంత్రి సి. దొరస్వామయ్యగారు బి. ఎ. డి. ఎల్. ఎం. ఎల్. ఎం. గారును మదభూషి శ్రీనివాసాచార్య గారును, డి. నుబ్బులగారును, మరెందరును మొత్తముపై రెండుమోటారుకారులపై విజయము చేసిరి.

ఈయూరియందలి తిరుపతి గ్రామము (చేపనాన) తాలూకు కచేరీవరకు నాయకులకు విడిది గృహముగా చేర్పాటు జేయబడినది. ఆనాడురాత్రి 8 గంటలకు శ్రీ ప్రకాశంపంతులుగారిని వారితో వచ్చిన చిత్తూరునుండల కాంగ్రెసుపక్షాధ్యక్షులు శ్రీయుతులు కొండూరు వెంట బడినరాజాగారిని, శ్రీమంత్రి దొరస్వామయ్యగారు ప్రభుత్వమున తాలూకా కచేరీ వరకునుండి మంగళతూర్వారామములతోడను దొడ్డినివచ్చి బరిజాతీయంతో శ్రీరామభద్రజనమండలమునకు విడిది గావించిరి. అందు బహిరంగసభ జయనాన యంతిమమున దొడ్డిరాజేయించినందున గ్రామములోనివారక్కడను జేరియుండిరి. ఆసభలో శ్రీ ఆంధ్రకేసరి ప్రకాశంపంతులుగారు భావగర్భితముగ మాటాడుచు కాంగ్రెసు కార్యము మహాత్మా గాంధీగారి సహాయనిరాకరణోపదేశము ఫలము, దేశమునం దియుద్వ్యవహారముచే జరి

గిన పరివర్తనము, ఆంగ్ల ప్రభుత్వ పరిపాలనములని కష్టములు, కాసనపట్ల ఎన్నికలు ఆంగ్ల ఓటరులు నడచుకొనవలసిన మార్గములును గూర్చియు గత ఆరేండ్లుగా జప్తి నుపార్జి వారు గావించిన అకార్యకరణములనుగూర్చియు పూసగుచ్చినట్లుమాట్లాడిరాగల నవంబరు 5వ తేది జరుగనుండు చెన్నపురి కాసనపట్ల ఎన్నికలలో జప్తి నుపార్జునవారికి బొట్టనీయక స్వరాజ్యపక్షమువారి గురించి యీ డూరు 5 వ రాజాగారికి ఓట్ల నిచ్చి జయింపజేయవలయుననియు, కాంగ్రెస్ జయమే ప్రజల జయమనియు యుద్బోధించిరి. ఆ వెనుక కాంగ్రెస్ స్వరాజ్యపక్షాధ్యక్షులగు శ్రీ వెంకట శివరాజుగారును, చిత్తూరు దత్తమండలములకు భారతకాసనపట్ల సభ్యులుగా పోటీమేక విజయముగావించిన శ్రీమంత్రి దొరస్వామయ్యగారును కాంగ్రెస్ మహాసంస్థను బలపరచుచు జప్తిస్ పక్షాధ్యక్షులును ఖండించుచు మాట్లాడినవెనుక రాత్రి 12 గంటలకు సభ చాలింపబడినది.

మరుదినము 2-11-26 వ తేది మంగళవారమున, సారె షిలోని పరదేశికమునం దొకబహిరంగసభ సమావేశమైనది. ఆ సభలో శ్రీ ప్రకాశంపంతులుగారిని సభలోని కొందరు అడ్డుపెట్టిన వైచిత్ర్యముచేసిరిగాని అందుకు ప్రకాశంపంతులుగారు దొరస్వామయ్యగారును సరియగు సమాధానమును జెప్పిరి. సభలో జప్తిస్ పక్షాధ్యక్షులును ఖండించుచు ప్రయోగించిన కరపత్రములను విరివిగా బంచిపెట్టబడినవి.

మొత్తమున కీకాలమునకైన నీ ప్రాంతయములలో జరిగిన ఆంధ్రకేసరి ప్రచారానకాశములకు మంచిఫలితము గలుగునను నమ్మకము గలదు. శ్రీ ప్రకాశంపంతులుగారు శేడు 11 గంటల డికినుండి బయలుదేరి రామకృష్ణుని రాజాపేట, అతిమాంజేరి, పల్లిపట్టుగ్రామములందు ప్రచారమునకు రాత్రి 12 గంటలకు బెజవాడ బోధించి తిరిగివారు.

పకటన

శ్రీ మత్స్య రాజాగారు సహాయార్థే దోషధములను కాస్త్రీయముగా శ్రద్ధతో రియాయేబడి, అందరి అభ్యర్థముననుసరించుచు డిలపెట్టి అర్హతసాయనసాలను సెలకొల్పి వారు. ఆయుర్వేదోపదేశము లన్నియు యిచ్చుట దొరకును, శేటలగు కొరకు వ్రాయుడు.

2126 అర్హతసాయనశాల ముక్తాబ్దుల్ కృష్ణ.

పీట

అనుముల వేంకటేశ్వరవి (కావ్యవిశారద)

ఉ. ఓటననేమిగాఁచలచియుంటిరా? సోదరులార! చాలమో
మోటుమీలేకదేశసుఖముకొదనసౌఖ్యముగా గడించునా
మేటి నెయ్యేరిపంపవలెమీప్రతిగా; నటుగాక యెవ్వరో
కూటికి నాల్గుకాసులను గూర్చినమాత్రమేవానిదెచ్చి మీ
యోటునొసంగినంతసముదంబు వర్జమునుండం! మేటికా
నో! టొకడబ్బునందడిప్రయోజనమేయితఁడెంతయేనియున్
గాటపువిద్యగల్గియుఁ బ్రకాశించెదెయ్యో? కొన్నిలందునకా
పీటుకుచేటుగాక;—యితఁ స్వీయకులంపు కృతాభిమానమున్
జాటదలంపుకొందఁటెటా చాలవివేకవిహీనమైన దా
బాట; తులంబువాఁడయిన పండుగలం జరిపింపవచ్చు, సా
పాటుకుబిల్వవచ్చు, కడుపాఁగఁగఁజెట్టుగవచ్చుఁగాని టా
టోటనకార్యసంగతిఁబలుత్యములేటికి? కానినెవ్వఁ
నాటకమా? ప్రమోదముగ నాటికెవోపుటకుకా; టికెట్టులా
ఓటులు? డబ్బుఁబెట్టికొన; నోటరులార! మదిం దలంపుఁడి
పాటికి! దేశగౌరవముక బాపనుడి! తమస్వేచ్ఛయందు మీ
నోటివివచ్చునేరుదడ నొక్కకుఁడి మనగీటు! వేడెదకో;

అన్ని కదినము

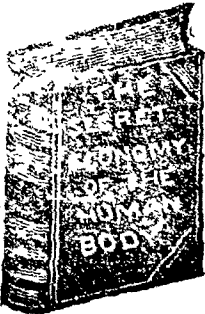
అనుముల వేంకటేశ్వరవి (కావ్యవిశారద)

1. వచ్చెనేన్నిక లాచరింపఁగ నవంబు
రన్నిదవ లేది యిదఁ జేచ్చె కేంతయేని
యగును జన్మి నుపార్జి వారలకుఁ గడకు?
విచ్చిగరత్రములు విధివిధిఁ గలంకు
మంటఁగనిమోపయి టైఁ గంటుగనకుఁ
డోస్తవదేశీయలార! హితోపదేశ
మిదివినుఁడు! మనకుఁగాదునుడెట్ల - తమయి
భోగభాగ్యంబులను - ప్రియపుత్రపుత్ర
కాప్రియాంగనలనువీడి? యనువులై నఁ
గాని లెక్కింపనంతత్యాగంబుఁ జూపి
జైలులకఁబోయి, కన్నకష్టములు గుడిచి,
యభిలషనసౌఖ్యమే స్వసౌఖ్యం బలంబు.
నీగన ర్పంతు నుట్టులు లూగజేయఁ
గలిగిన స్వరాజ్యవాదుల కలను దృష్టిఁ
బంపుఁడెంచుక; సార్థకపదును జనన్మ
నిచ్చయము! పిత మన ప్రతినిధు లంటు
ఇట్టియో నీరి కపజయమే యెసంగు
నేని, యెవ్వారికిది! మదిలోనఁ దలంపు
డింతకోకసారీ—మీయాత్మయేవంచించు—
బొల్లిపాటల నోటుల గొల్లగొనఁగఁ
జూచు జన్మి నుపార్జి యందుఁ, దమయొక్క
గుండె బెట్టినముగ గొట్టుకొనదే! చేతు
లుంచి నెమ్మదిగోఁ జరిక్షించుకొనుడు
మాటలాడఁగ నమయ మేమాత్రమేని
కానరాదిక—వేడునిక్కము స్వరాజ్య
వాదు లభ్యర్థులౌటయే భాగ్యము గదా!
చిత్తమునఁ జొప్పుఁ డిద్ది చేకరియలార!

శరీర మర్తశాస్త్రము

చదువ చదువ పంకోషించెదరు! నీకు కావలసినదియు!

మీవు చూడవలసినదియు చాలోజాలు పెడికిన శాస్త్రమిది! **అంధ్రభాషలో ఇట్టి పూర్తిశేష్యములు కాస్త్రము ఇదివరకు యెవరివల్లవారసీ రంగముగా ప్రచురింపబడలేదు. దీనిలో స్త్రీ పురుష లక్షణములును వారియొక్క ఆవయవము విలక్షణములు శృంగార రహస్యములును. మొగ ఆడ అను శివు ఉత్పత్తి వివరములును, పూర్వము మహాములు మర్మముగా వ్రాసిపెట్టినపుస్తకమును చక్కగా 64 వివిధచిత్రపటములతో ముద్రించి యున్నాము.**

యా 1-0-0 పి. సి. చార్జి 7 అణాలు.
ఎం. ఎస్. నరసయ్యలి అందు కంపెనీ,
నెం. 11, ఆరుముగంపేటి, మదరాసు

కొలికి హెచ్చరిక

(ఓటరు మహాశయులకు)

ఓహో! ఓటరులార! ఓడిదలార!
ఓభారతీయసహోదరులార!
ఓహో! ప్రతే పును జోషేతులార!
ఓభారతమహిత లోద్ధ ర్తులార!
రాజవచ్చెను దగ్గరకు “ఓట్ట” లేది
వీమజబోకుఁడి యెన్నికతో
ప్రాజుమాలకుఁ డాంధ్రరత్నంబులార!
సోమర్లు గాకుఁడి సోదరులార!
“ఓట్టు, ఓట నేమి యూహించివాఁడా
దావమచ్చుడి గాదు భర్తంబు గాదు
పుణ్యకార్యముగాదు పూజయం గాదు
కీర్తి సంపాదించు కృత్యంబు గాదు
ప్రేమమాపుట గాదు వేడుక గాదు
నేస్తంబు జంధుకతో నెఱపుట గాదు
ఘనత గాదు పరోపకారంబు గాదు
ఓటన్నఁ దనకుఁ దా నుపకరించుటయే
ఓటన్నఁ దన్నుఁ దా నుద్ధరించుటయే
తనదేశదాస్యంబు తలఁగించు కృషియే
స్వాతంత్ర్యగరిమంబు దువిమానుకృషియే
ఓటిచ్చు టన ముక్తి కుద్యమించుటయే
తనయాత్మస్వత్వంబు దా దానమిచ్చుటయే
దేహంబు చీలిచి డెంద మిచ్చుటయే
స్వీయచి త్రముగోసి చేతఁబెట్టుటయే!
అట్టి మహాత్మ్యవృత్తి మైనత్యాగంబు
మానంగ నర్హ మా కుద్రపాత్రములు
అభ్యర్థులై యిండ్ల కరుగువేరంగ
వెన్నముందాడెంతో పిఠిఁడితనము.
స్వాతంత్ర్యకలనంబు సౌఖ్యంబా కాదో?
స్వాతంత్ర్యసంసిద్ధి స్వర్గంబా కాదో?
స్వాతంత్ర్యలబ్ధి మోక్షప్రాప్తి కాదే?
దాస్యంబు దుఃఖంబులు గా దోట!
అభ్యర్థులించేడి యాశించువారో
విడితమేకద మీకు విడితంపనేల?
పత్నీత మరసి తా సల్పదానలు
కోటిరెట్లు ఫలంబుఁ గూర్చు నిచ్చయము!
ద్రాపది భక్తి పూర్వకముగానాడు
శ్రీకృష్ణమూర్తి కిచ్చిన యొక్క మెతుకు
ఫలించి యెన్నెన్ని ప్రాణిజోటులకొ
అత మం బనునట్లు లన్న దానంబు
చేయు సామర్థ్యంబు చేహువశదే?
అట్లే మాయన్నలార! కేడు మీరు
ధాన్యమో లేక స్వాతంత్ర్యవాంఛితము
యేది క రవ్యమో యెఱింగి మీ “ఓట్టు”
తగిన యభ్యర్థికి దానంబుచేసి
ఆత్మగౌరవపరాయణులు కారయ్య!
ఓట్టిచ్చుటకుఁబోవ నజ్జగిలకుఁడు
ఓట్టిచ్చుటకు మీర లోపాట్టిచ్చుకుఁడు
చిటిపాటియడంకి చెప్పఁ జూడకుఁడు
ఎన్ని పనులుండెనీ యిట్లు ప్రోచి
పొలింపవైవనుకుఁ బోవ మానకుఁడు
“ఒక్కనా ఓట్టుతో నొఱువనదేని?
ఓగొనదేమి నే నొకఁడ నీకున్న?”
అనియిట్లు తలపోయ నాటుమాఁడోను
కార్యంబుచెడిపోయి కడగండ్లువచ్చుఁ
గానవట్లు దలంపఁగాఁ బోల రెపుడు,
“వీరి కీయకయన్న వీరికాగ్రహము
“వారికియకయన్న వారికిం గినుక
మన కుభయలును నమానులే కాన
ఓట్టిచ్చుటకుఁ బోవ కుంటయే బుద్ధి”
అనునట్టి కడులేతయాలోపనకు
సుంతపోడికఁడి సోదరులార!
ఉద్యోగియో బంధువో నేస్తకాండో
చలపట్టి కనిపట్టు చందానఁ బట్టి
కెంటఁబడి పీడింప విసిగి నేసారి
చికాకుఁజెంది తోచి తోచవచ్చు
పొలింపవైవకొకఁ బోయి యెట్లెట్లు
ఓట్టుకాగ్రహముపై నొక గీటుపెట్టి

చనుదెంచి పిదపఁ బశ్చాత్తాపపడక
మందె యుక్తాయుక్తములు విచారించి
నెఱిసి మీధర్మంబు నెఱవేర్చి రండ;
ఆపైన సీత్యంబు డంతుకం గలఁడు
చర్చింపకీయ దేశద్రోహ మొదపు
మోమోటా నాత్మ మోసగించుటయ;
పరికితఁ ద త్యంబు పలుపల్కులేల!
కడఁద్రోసిపుచ్చక కడుత్రద్రదీని
ఓట్టు సోదరులార! ఉత్సాహులార!
కొలికి హెచ్చరికగాఁ గొందురుగాత!

చల్లా సూర్యనారాయణ

గేయము—ఆది తాళము

ఎందుకు యీవలెనో! యీవో డ్డెందుట యీవలెనో !!

1. ముందటికొన్నిలు మెంబగులంచరు
యెంతటికార్యములను సాధించిరా
అంతయుజూచి రవంతయు మరుగక
యెంతకైన యీవదపు రి కోరెద. రెందుకు!!
2. ఇంతకు జరిగిన పనులుచూడగా
యింకెటు కాగల కార్యము తెరుగర
సుంతయేని జనసమ్మతి గలదా
పంతమీరుటె భాగ్యము వీరికి. యెందుకు!!
3. కొలదిలేయలు కోతలబడిమోను
అలతిగ చెంచిరి యధిక జీతములు
ఎప్పుని టోకోగే ట్లెక్కున బెట్టిరి
నెన్నుల బెంచిరి యున్నురమనగా. యెందుకు!!
4. దేవాదాయము బిల్లునబెట్టిరి
ధర్మాదాయము కర్తవ్య గలికిరి
మనయందరగతి యేమివచ్చునో
అనియైనను యీవని మానక మీ. రెందుకు!!
5. స్వాధ్యగౌరవము సంపాదించుటె
పరమార్థంబను పాకము జెప్పిరి
పరమార్థముకై ప్రముఖులు పొందిన
బంబెకెయనుమతి బంపించిరిగా. యెందుకు!!
6. సారాగంజా కల్లుల సాపులు
సాధుభావ మెదబల్లు నోకో
సానెన్నులకు పన్నులు గట్టియు
సత్వగుణం బలవరుతుకో!! యెందుకు!!
7. ఓటన నాత్మజ యంగ ని నున కల
గాంధీమహాత్ముకు గవఁగదా
వధువుకు దగువరు వనసూర్యునిగో
వరహీనం బని యెరుకెగదా!! యెందుకు!!
8. ఇరువది- పదియును యిర్వదియారెను
యింగ్లీషు లేదిన వెలసినయా
యాంధ్రప్రత్రికన యచ్చొత్రికగా
గేయము కిది ప్రతిగేయము బంపిరి!! యెందుకు!!

ఇ స్లోక రయిత.

చిన్నపిల్ల గూడ దీనినిలమర్చగలదు!

యేలయిన అది తేకగాను, సాధారణ మైనదిగాను, ఒకచోటునుండి మరొకచోటున తీసికొని పోవుటకు వీలగునట్లుగాను దీనిని వ్రాసెను.

రుకణి కుక్క-రుచే

చిన్నపిల్ల గూడ నంటచేసుగలదు. వీనిలో 1, 2, 4, 6, 8 గి.గి.కె.పాపుగరలు య్య 18, 18, 22, 27, 33. కారణకీ ప్రత్యేక భర. వివర ములుగలపుస్తకము ఇనాముగా పంపమను.

రుకణి కుక్క-ర కో

నెం 18 మాదాగుడిపిడి 1128 రాయపురము, మద్రాసు

రత్న పురుష లేహ్యం

కుక్షవప్తమును పోగొట్టి బలమచేయుటయందు ప్రసిద్ధి పొందినది. ఒకసారి వాడిచూచిన మీకే తెలియును.

దీనిని గు 3-4-0 య.
(నల్లూభిరామ వైద్యశాల)
రాయవరము, కూర్నూ గోదావరిజిల్లా.

సత్వర స్వరాజ్యమా? - శాశ్వత దాస్యమా?

వోటరులారా! 8వ తేదీన నిర్ణయింపుడు

నాయకుల సందేశములు

శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

ఎన్నికలరుజుచినవి. సగరమునందును జిల్లాలయందును గూడ వోటరులు-గాస్యశృంఖలబద్ధులు దేశమాతృ దీనపద సమునుగాంచి- తమ భర్తృమును సరిగ నిర్ణయించి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు వోటుజేయవలసినదని హృదయపూర్వకముగ వారి యొకసారి ప్రార్థించుచున్నాను. రాజకీయ, పరిపాలక సాంఘికవిషయములన్నిటియందును, అన్ని విధములవారికిని, అన్ని కలములవారికిని, అన్ని మతములవారికిని సరిసమానత్వముకొరకు కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు పాటుపడెదరని అభిలషారని జాతీయ మహాసభ తరఫున తిరిగినిశ్చితముగ వాదన మొనర్చుచున్నాను. కాంగ్రెసుసభ్యులలో తాము భారతజాతివారనను భావమునప్ప మరెయొక భావ ముండకూలదు అందుచే అన్ని సంఘములహక్కులు వారిచే బాగుగరక్షింపబడునని నమ్ముచున్నాను. అన్ని కలములవారికిని, అన్ని మతములవారికి కాంగ్రెసునందు గల ప్రజల శ్రావణమే ఇందుకు నితరము ప్రతిపక్షము కాంగ్రెసును గురించి, చేసెడి అపర్య విమర్శన తెద్వియు వివేకలన వోటుల ప్రభుపరపజాలవు.

జాతీయాభివృద్ధి యొన్నరును సాంఘిక పక్షపాతములన గాంధీమహాత్ముడు యీమధ్య నుడివిన సత్యహక్కు యధాతమ యిప్పటికి అందరు గుర్తించి యుందురనుటకు సందియములేదు. ఏజాతివారికిని అన్యాయము జరుగకుండ, అందరికి రిసమానసౌకర్యములు అవకాశములుండునట్లు మేము కాంగ్రెసురా పాటుపడెదము. కాంగ్రెసు సంస్థ యందెన్నడు ప్రియము జరుగదు. ప్రస్తుత క్లిష్ట పరిస్థితులయందు మనము కమత్తము చెడగొట్టిన లాభములేదు. మనము పరిష్కారపవలసిన సమస్యలు చాల క్లిష్టమైనవి. అన్ని జాతులను కేరీతిని గొలిపించి, సరిసమానత్వము ఏర్పరుచుటకు పనిచేయు తీయ సంఘర్షణిటికి మనము తోడ్పడవలెను. అన్నియు కట్టు బాటులు గలిగి దేశ స్వాతంత్ర్యమును సుధించి యిచ్చితిమి. కాంగ్రెసులోనుండియే వికమత్తము స్థాపింపవలెను. బయటనుండి వికమత్తము గోరి నచో భయములేదు. ప్రభుత్వమువారు సరియగు సమాధానము తెప్పిచి కమత్తమును మృత్రిమపరచుట స్వీకరింపకున్నచో ప్రజాతేజవమును పవిత్రముగ నుంచగలము. అప్పుడే యెట్టి ఆకాములకు లోనుకాకుండ నుండగలము. జాతీయ ప్రయత్న సకదియే పునాది.

దేశమునందు రాజకీయ ప్రతిస్థాపనలు ఏర్పడుటకును, కీయ ఆందోళనము జరుగుటకును కాంగ్రెసు మహాసభవారి దీక్షయే కారణమని ప్రజలు గుర్తెరుగవలయును నిరుద్యోగస్యను అంతమొందించుటకు వ్యాపారాభివృద్ధికి అనుకూలస్థితుల సేర్పరుచుటకును, పరిశ్రమలను వృద్ధిచేయుటకును, పరిభారమును తగ్గించుటకును వోటరులు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకోట నిష్ఠవలయును. కేవలము మౌలికపథలమై దృష్టియందుని అధికారులతో చేతులు కలిపి పనిచేయువారు స్వరాజ్య సంపాదించగలరనుట కలలోనివార్త. పరిపాలనవిషయము ప్రజాసమూలమును మార్పులు కలుగజేయుటకుగాని, దేశీయతేజమును కలుగువిధమున పరిపాలనము నిర్వహించుటకు ఉద్యోగవాంఛులవారు అశక్తులని ఈ 6 సంవత్సరములము నిరూపించుచున్నది.

కనుక సగరమునందలి వోటరులు, జిల్లాలయందలి వోటరులు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోట్లు నివ్వవలయునని కోరుచున్నాను. కాంగ్రెసు తీర్మానములు సంపూర్ణముగ గౌరవింపబడునని వోటి విశ్వసింపవచ్చును. వివిధసంఘములకు వికమత్తమును దునుచును, ఎన్ని ఇబ్బందులకైనను వోట్ల విభవిరాములకే కలముల హక్కులను స్వాతంత్ర్యములను సంరక్షించుటకును కాంగ్రెసువారు యశావిధి ప్రయత్నించెదరని ప్రజలు విశ్వసింపుము. నిరుద్యోగసమస్య తీవ్రతను తగ్గించుటకును, వాణిజ్య, పరిశ్రమలను అభివృద్ధికి తెచ్చుటకును, కార్మికులస్థితిని తెట్టుటకును కాంగ్రెసువారు పూనుకొనెదరు.

హిందూముస్లిముసమన్య

“ఇతరసంఘముల సానుభూతిని, సహకారమును బడవిన నేగాని ఏసంఘముయొక్క నాయకుడుగాని అసంఘమున కెట్టి హితమును గావింపజాలవని నానిశ్చితాభిప్రాయము. హిందువులను విశవాది వహముద్దయులుగాని, మహమ్మదీయులను ఏడి హిందువులుగాని అభివృద్ధిపందలేరని ఇరుసంఘములవారు గ్రహింపవలెను. మతవిషయములందు దిరువురు నెంత పూర్వచారపరాయణులై యుండిన నుండవచ్చునుగాక,

భారతీయుల కెల్లరకును సంబంధించిన దేశవ్యవహారములలో నిరువురు కలసి ఏకముఖముగ పనిచేయవలెను. సాంఘిక కాభిమానముచే ప్రజలను రేఖిట్టజూచు వ్యక్తులెంతటి ఉన్నతస్థితియందున్నను వారివారి సంఘములకే మాత్రమును లాభముగడింపజాలరు. ఇరుసంఘములవారును ముందు నడచుటకు ప్రయత్నించుట సంతప్రదము. భారతదేశ విముక్తికిదియే సక్రమ మార్గము ఉత్తర హిందూస్థానమునందలి హిందూముహమ్మదీయ కలతలచే దక్షిణ దేశమునందలి హిందూముహమ్మదీయలు నిరుత్సాహులు గా నవసరములేదు. ఈ రాష్ట్రముందు పూర్వమునుండియు, హిందూముహమ్మదీయులు సోదరులవలె మెలగుచున్నారు. ఇకముందును అట్టి అనోన్యభావమే ప్రబలియుండవలెను. ప్రధాన రాజకీయసమస్యలను పరిష్కరించుటలో స్వాధీనపరమగు భేదములవిడచి సమయమునకు సంసిద్ధత గన్పరుచుట కన్ని సంఘములవారు ప్రయత్నింపవలెను. పరస్పరము గలలోపములను సవరించుకొని దేశమునకు విముక్తిని గలుగజేయవలెను. కావున ఇట్టి ఉదారాశయములు కట్టుబాటుగల కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోటుజేయుడు!”

మౌలానా యాకూబ్ హుస్సేనుగారు

“జస్తిసుమృతివర్గముకంటె జాతీయవివత్తులేదు”

చెన్నరాష్ట్రీయ మస్లిము లీగు అధ్యక్షులగు మౌలానా యాకూబ్ హుస్సేనుగారు ప్రజల కీక్రిందిసందేశ మొసగుచున్నారు:-

“రానున్న యెన్నికల నిశ్చిత ఫలితముగా, మాడవ చెన్న శాసనసభకుడ తిరిగి, జస్తిసుమృతి మంత్రివర్గ పాశావరుద్దగ నొప్పబడిన యెడల నంతకంటె ఘోరముగ జాతీయ వివత్తు మరియొ కటుండజాలదు. జస్తిసుపక్ష మారువత్సరములుగా అధికారమునందున్నది. ఈ యారువత్సరములందును దేశీయ వ్యవహారము లేవిధముగ నదుచుచున్నదియో, నియోజక వర్గమువారు బాగ్రత్త గమనించు చున్నయెడల, దేశీయ వ్యవహారము లీరాష్ట్రమున నేవిధముగ క్షీణించిపోవుచున్నదియను ప్రతిపాదనను గనిపెట్టియే యుందురు. ప్రస్తుత మంత్రివర్గమును తిరిగి తలయెత్తుకుండ నాశనమొనర్చుటెంత అవసరమో వారికిదివరకె తెలిసియుండును. దేశాభిమానులను వివేకులను అగు వోటరు లందుచే నీ విషయమును గమనించి-అ జాతీయమును, అరాజకీయమును, అభివృద్ధివిముఖమును కుమార్తగామియు నగును. జస్తిసుపక్షము నందిదివరకే దేశీయమున్న అభ్యర్థులకు గాని స్వాధీనతేరితై ఇకమీదచేరగల అభ్యర్థులకు గాని ఒక్క వోటెనను నొసగవలదని విషయవివక్షముడవై ప్రార్థించుచున్నాను.

వృద్ధికాములును దేవాభిమానులును అగు ప్రతిభారతీయుడును “అభివృద్ధికరముగ మార్పు”నే ఆదర్శముగనుంచుకొనవలెను. మిరిదినమున మంత్రివర్గమును మార్చినయెడల రేపటి దినమున ప్రభుత్వవర్గమును మార్చగలిగెదరు. ఆమరునాడు భారత ప్రభుత్వ నిర్మాణమునే మార్చివేయ గలిగెదరు. 1929 సం॥న గాని అంతకు ముందుగాని సంస్కరణల గురించి విచారించుటకు రాయలు కమిషనువారి దేశమున కరుదెంచినపుడు వెనుకటి కందుకాసనసభలకంటెను ఉత్తముగూబలోపేతమును ఉన్నత ఆసర్వపూరితమును అగు శాసనసభను గాంచునట్లు నర్చును. చెన్నరాజధానియొక్క రాజకీయభావిదశ యంతయును 8వ తేదీన వోటరులు బాగుగ నాలోచించుకొని తమ బాధ్యతలను తెలిసికొని తమ వోటింగు అధికారము నుపయోగించుటపై నాధారపడి యున్నది.

శ్రీ సామి వెంకటాచలంశెట్టిగారు

భారత స్వాతంత్ర్యోద్యమం దీనవత్సరము సుప్రసిద్ధమైనది. భారతీయుల సర్వతోముఖాభివృద్ధిని రాజకీయస్వాతంత్ర్యమునకు పోరాడు జాతీయసంస్థ దేశమందు కాంగ్రెసు సంస్థ ఒకటియే. ఏ సంఘమువారుగాని కాంగ్రెసులో తమహక్కులను గోల్పోవనలసివచ్చునని సంజయింపబనిలేదు. కాంగ్రెసు సర్వసంఘముల పట్ల సమత్వమును వహించి వానిహక్కులను సంరక్షించుచున్నది. విదేశీయుల హస్తములందున్న ఉద్యోగముల నన్నిటిని భారతీయులపరము చేయుటకుగాను కృషిసలుపుచున్నది. నాక్ గజిటెడు ఉద్యోగీయులు హక్కులు కాంగ్రెసునందు సురక్షితముగ నుండగలవు. ప్రభుత్వము సహేతుకమును, గౌరవనీయునైతమగు సంది కొడంబడిన ప్రభుత్వముతో సహకారము గావించుటకు కాంగ్రెసు ఇష్టపడుట లేదనుట సత్యముగాదు.

శ్రీ వి. రంగసామి అయ్యంగారు

ఎన్నిక లాసన్నమగుచున్న నీతరుణముందు మరియొక మారు నాసోదర దేశీయులకు నే నీ విజ్ఞప్తి నందజేయగలుగుట మహద్భాగ్యముగ నెంచుచున్నాను. కాంగ్రెసును బలపరచుటలో చన్నరాష్ట్రము యావద్భారత దేశమందలి సర్వరాష్ట్రములకు మార్గదర్శియై నాయకముగ నెలంగగలవని నాకు సంపూర్ణ విశ్వాసముగలదు. పేరునకుమాత్రము బ్రాహ్మణేతరపక్షమని ప్రకటించుకొనుచు బ్రాహ్మణేతర మహాజనుల హితమునకై ప్రాటుబడుచున్నటుల నటించుచు ప్రజలపై దుర్భరపన్నులను విధించి దేశమును శాశ్వతముగ దారిద్ర్య దేవతకు నిలయముగ నొనర్చి, నీతిబ్రాహ్మణుగు పరిపాలనా విధానమును నిర్వహించుచున్న విదేశీయాధికార వ్యవస్థకు దాసులై జస్తిసుపక్షమువారు ప్రభుత్వమునకు బాసటగ నిలచియున్నారు. అధికారవ్యవస్థయొక్కయు, వారి కండగనిలచిన స్వలాభాపరాయణులగు జస్తిసుపక్షమువారియొక్కయు విడికిళ్లు నడలించి రాష్ట్రమునకు స్వతంత్రమును జేమార్చవలెనని కాంగ్రెసుపక్షమునకు జయమొన గూర్చవలయునని నేవేరగ జెప్పవలసిన పనిలేదు.

గౌ॥ వేమవరపు

రామదాసు పంతులుగారు

చన్నరాష్ట్రమునందలి ద్రావిడాంధ్ర కేరళ, కర్ణాటకా ల్పశ్ర మహాజనుల కెల్లరకు దేశమాతను నేపించుటకు నవంబరు 8-వ తేదీ దివ్యముగ అవకాశమొసంగుచున్నది. బాహుళ్యముగ శత్రువులచేతను, కపటవర్తనలగు అనుయాయులచేతను ఎదిరింపబడుచున్న కాంగ్రెసు మహాసభయొక్క పతాకముచుట్టును సంరక్షించుటయే నిజముగ నేవ. కాంగ్రెసుచే ప్రస్తుతు మగుచున్న అద్వితీయ జాతీయాభిమాన ముండిన నేగాని స్వాతంత్ర్యపోరాటము నిర్వహింపబడజాలదు. మూగ ప్రత్యేక సాంఘికోద్యమము యొక్కయు స్వతంత్ర లిబరలు పక్షములయొక్కయు సిద్ధాంతములు అచిరకాలములోనే కాంగ్రెసుకు నెరుగ విరుద్ధముగను కాంగ్రెసు విరోధులలో బహిరంగముగ పాత్రుగలియుటవలన ఇట్టి సిద్ధాంతములవలన కలుగు ఉపద్రవములు స్పష్టమై యున్నవి. విరివిగ ప్రకటించుకొనుచున్న యథోచిత సహకార వాదుల “సామన్యము” ప్రజాప్రాతినిధ్యము నహించుటకు తాను స్థలముని జెప్పుటకు రుజువుగా నేరదు. ఏలనన యథోచిత సహకార వాదులలో పెక్కుమంది కంటెను వేయిమడుంగు లధికముగ సహరులవారు శాసనసంస్థలోని ఉద్యోగీయులలో గలరు. ఒక పక్షమునంచి జబాబాసంగుట యనునది కేవలము మిథ్యావాదము. విదేశీయాధికారవ్యవస్థతో ఎట్టి వరతులు లేక మాతో ముందు సహకారము గావించుడను బల్లెనుపొడ్డు ప్రభువుగారి పరీక్షకు లోబడుటలన స్వరాజ్యమునకు మన అగ్రతను నిరూపించుకొనుటలేదు. ఆయధికారవ్యవస్థ నెదుర్చుటకు స్వయంసహాయమును కృతనిశ్చయములగు ప్రాతిహ్యమును నిర్వహించుట చేతనే మన యగ్రతను నిరూపింప జూచుచున్నాము. నిజముగ బాధ్యతాయుతప్రభుత్వము లభించవరకును అధికారులు, ప్రజలు అనుకొందు పక్షములతో మాత్రమే ప్రభుత్వము నిర్వహింపబడునటుల శాసనసభలను మార్చుటకు దేశము సిరసంకల్పము గలిగియుండవలెను. మిగుల అల్పమగు వోటింగుహక్కులును, సాంఘిక నియోజక గణములును, రిజర్వుస్థానములును గల అసామాన్యముగ నీ యంగనిర్మాణముందు, ప్రజల నిజాశయములను ప్రకటించు కాంగ్రెసు సంస్థయొక్క ఆదేశ, శిక్షణలకు లోబడిననైతప్ప శాసనసభలకు నిజముగ ప్రజాప్రాతినిధుల ననుభుట సంభవము.

1929 సం॥ పరీక్ష సమయము

స్వయంసహాయమును, జాతీయభివృద్ధికి భంగకరము లగు ప్రభుత్వముయొక్కయు తదితరవర్గముల నెట్లను ప్రతిఘటించెడి జాతీయకార్యక్రమమును గలిగియున్న కాలగ్రెసువారే నిజమగు ప్రతిఘటనముగ నేర్పడుటకు తగిన ఉత్తమావకాశముల గలిగియున్నారు. వారు లేనిది కాననసభలలో స్వరాజ్యమునకు పోరాట ముండజాలదు. సక్రమసంస్కరణాభివృద్ధికి భారతీయు లర్హులైనది పరీక్షించెడిసమయము— (1929 వ సం॥ వత్సరము). రాగల శాసనసభలు ముగియులోపలనే తటస్థించు ననువిషయమును మరుసవోకుడు! ఆ పరీక్షకు వెడలువారు స్వరాజ్యమును తమ జన్మహక్కుగ గోరి, తమ పౌరుషముచే సంస్కరాభివృద్ధి కై వాదించిననేగాని ఎట్టి యభివృద్ధిగాని జరుగనేరదు. కావున దేశము నిద్రనుండి మేల్కొని సమయము మించకమునుపే శాసనసభలలోనుండి ఇప్పుడే, ఇప్పుటనే అధికారవర్గముయొక్కయు ద్వంద్వప్రభుత్వముయొక్క మిత్రులను తొలగింప బూను కొనవలెను. వోటు పవిత్రాధికారము. దేశముయొక్క పితము నకే వినియోగింపబడుట కయ్యది ఉద్దేశింపబడినది. కావున సోదర వోటరులగు హిందువులు, మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు, పార్శ్వలు ఎల్లరకును నేజేయుప్రాధాన్యమును “నవంబరు 8వ తేదీని మీ వోట్లను కాలగ్రెసు అభ్యర్థులకొసంగి, మీయధికారమును సద్వినియోగ మొనర్చి, మాతృభూమికి మీ విద్యుత్కధర్మమును నిర్వహించుచు!”

శ్రీ యస్. నత్యమూర్తిగారు

మనుజునకు వలెనేజాతికిని ఎప్పుడో యొకప్పుడుమాత్రమే భగవదాదేశమువచ్చును. “మీకు స్వరాజ్యము గావలయునా? లేక బానిసత్వమే మీ పరమావధిమా?” యనుప్రశ్నకు చచ్చరాష్ట్ర వోటరులు నవంబరు 8 వ తేదీ సమాధానము జెప్పవలసియున్నారు. నే విశ్వసించునట్లు వారు స్వరాజ్యమును కాంక్షించుచున్న పక్షమున కాలగ్రెసు పక్షమునకే మనస్ఫూర్తిగ వోట్లుజేయుచునా ప్రార్థన. కాలగ్రెసుపక్షము వారు స్వరాజ్యసంపాదకై ప్రభుత్వముతో ఎడతెగని పోరాటమును సాగించుచున్నారు. కాలగ్రెసు స్వప్రయోజనములకై పాటుబడు పక్షముగాదు. సాంఘిక న్యాయమునకు వారు పరమవిప్లులు. ప్రత్యేకసంఘ దురభిమానమునకు ప్రతిఘటించుచు. అట్టికాలగ్రెసుకు ప్రత్యర్థిగా రాచకీయ పక్షమునపేరుతో ఉద్యోగముల నెంటాడు కపటవేషధారుల మాక యొకటిగలదు. వీరు విదేశీయ పరిపాలనక్రింద దేశమునకు శాశ్వతబానిసత్వమునకై నిలచియున్నందులకు విద్వింకుడను ప్రభువుయొక్క సమయానుకూల రాచకీయ సిద్ధాంతముల కొక నమస్కారము! ప్రత్యేక సాంఘికాభిమానము వారికి పట్టుకొమ్మ. దేశస్వాతంత్ర్యమునకు మారుగ ఉద్యోగముల, భిరుదావళుల వాంఛయే వారి యాశయము. మదరాసు వోటరులారా! తన శృంఖలముల విడల్పుటకు భారతమాత మీకై గంపెడాసతో నిరీక్షించుచున్నది. లేదు! నవంబరు 8-వ తేదీ మీ ధర్మమును నిర్వహించుచు. కాలగ్రెసుకు దిగ్విజయమును సమహర్ష్యుడు! వందేమాతరం!!

తస్తాత్ జాగ్రత జాగ్రత!

(సి. దొరస్వామి అయ్యంగారు
(యం. యల్. ఎ) చిత్తూరు

భారతీయులారా! సోదరులారా! ఇకంతో కాలములేదు. ముచ్చటగ మాడేనాళ్లు. మన పరీక్షాదినము. ఏమాపరీక్ష? ఆత్మపరీక్ష. ఈమాతృభూమియ దృష్ట మానాడు మీచేతులలోనున్నది. కలకాలముండుమాట. దీర్ఘాలోచనముచేసి మఱిచేయుదు. మొగమోటుమునకు పోయితిరో మాతృద్రోహముపాతకము వాతబడెదరు. తరువాత అంగలార్చిన లాభములేదు. ఈముప్పుసమయమున నేపీతులని, బంధువులని, మరెవరో అని తుచ్చములైన యాలోచనభూతముల బారి పడకుడు. చేయిజారిసమిష్టిట ఏమనుకొన్నను ప్రయోనములేదు. దేశనేవయే మాతృసేవ, పరమాతృసేవనుమా. దేశమునకై సర్వస్వము భారపోయనున్న, భారపోసిన శ్రీయూత గ్రహరాముహాశయుడు ఢిల్లీ శాసనసభలో చెప్పినమాటల జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొనుడు. ఆమహానీయుని మాటనుబట్టియే కేవలము దేశసేవాపరాయణులైన కాలగ్రెసు సభ్యులందఱు అన్నిసభలనుండి పంతులతో వెనుకాడక వెడలిపచ్చినసంగతి మీకు క్రొత్తగాదు. ప్రజల మనసులలో శత్రుమువలె ఎడతెగక వేధించుచున్న స్వరాజ్యకాంక్షను దొరతనమువారికి స్పష్టమగునట్లుచేసి, మాతృభూమి దాస్యమును తొలగించుటకే వాంఛించు సభలవిడిచియేగ్రీకుకు వచ్చిని తెలిసికొనుకు. ప్రజల బానిసతన

మును పోగొట్టి జన్మహక్కున స్వతంత్రమును పొందవలయుననిచేసిన తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు త్రొక్కివేయుచునెంచి మానిన కటికతనమును ఖండించి, దానిచే జనులకుగలిగిన అల్పత్వని పోగొట్టుటకయ్యే శాసనసభల విడిచివచ్చి రని జ్ఞాపకముంచుకొనుడు. కాని కొంజుంకులు కొంచెమైన లేక స్వలాభపరులై మాతృదేశమునకే ద్రోహముచేయు బాల్కుడి, తిన్న ఇల్లు గుడ్డలిమవారగు మనసోదరులు అనునట్లు నాటకమని యెంచవోకుడు.

పెక్కుమాటలే!

నలువది సంవత్సరములుగ ముందు వేసినకాలు వెనువేయక మాతృదేశ దాస్యమును పోగొట్టి కంకణము గట్టుకొనిన కాలగ్రెసును బోషింపవలచిరా, అట్లైన కాలగ్రెసు పక్షమువారినే మీరెన్నికొనుకు. మీ మనస్సుల బాధించు స్వాతంత్ర్య కాంక్ష ప్రభుత్వమువారికి దృఢముగ నెఱుకపఱుప నిప్పటికైన మీ కిష్టమదా? ముఅట్లైన స్వలాభమును కొంచెమైన కోరక ద్వాస్య సాహసములతో ప్రజలకై ప్రాణములకైన విడువ వెనుకజేయని కాలగ్రెసు పక్షమువారినే యెన్నికొనుకు.

దేశ స్వాతంత్ర్యమును, దేశాభివృద్ధిని చట్టి కూటినిట్లకై తెగనమ్మి అభిమానములేక యింకను నలుగురిలో తగుదు నమ్మాయని తలయెత్తి తిరుగనెంచితిరా. అట్లైన స్వలాభ పరులైన జప్తికు పక్షమువారికే మీవోట్లను భారపోసికొనవచ్చును. దేశక్షేమమునకు పాటుపడ సామర్థ్యముచాలకపోవుటయటండ, అధికార గర్వముతో సలూను బండలో సర్కూటు చేయుచున్నంత మాత్రమునకే తృప్తి జెంద నెంచితిరా? అట్లైన మంత్రప్రమువారు మీ వోట్లకైకాచుకొనే యున్నారకదా?

ఇంకొకమాట

దేశీయ సోదరులారా! మీవోటునకు మీరొక్కరే హక్కుదారులమని తలంపవోకుడు. వోట్లనీయ అధికారములేని వేవేల జనులను అందు బాధ్యతలనుకూడా ఇచ్చకపు మాటలను మోగపొయి తాజెడ్డకొలి వనమై జేతించెను సామెతకు గురికాకుండ ఈసమయమున జాగ్రత్తగా చూచుకొనుడు. మీచే తనున్న వోటుబిలువ సామాన్యమని యెంచవోయెదరేమో, మాతృదేశ విమోచనము ఒక్కొక్క వోటునందును ఇమిడియున్న దనిమాత్రము దృఢమగునమ్ముకు. గ్రుడ్డిగవ్వకాశించి అంతరాత్మను వంచించి దేశము నధోగతి పాల్పేయ సాహసంపకుడు. శాసనసభలకట్టడములైన ఓట్లు దానికాధారములైనయిటుకలని తలంపుడు. ఒకటి వదిలినను కట్టడమునకు చెరుపనినమ్ముకు.

హెచ్చరిక

అన్ని దిక్కులనుండి మీకెన్నియో నిర్బంధములు గలుగవచ్చును, గలుగును. కాని వానితెక్కచేయకుడు. కూటికి విషముద్రాసి ఆశల పరితాపమునకు లోనుగాకుండ ముందుగనే జాగ్రత్తపడుడు. దేశద్రోహులు అను అపనిందకు గుఱికాకుడు. అయ్యో నాబిడ్డలు అని భారతమాత కన్నీరు పెట్టుకొనునంతటి అయవజ్ఞతను జేయబూనుకు. తస్మాత్ జాగ్రత్త జాగ్రత్త.

గౌరవనీయులగు డాక్టరు

యు. రామారావుగారు

“చెన్నపురి శాసనసభకు, ఢిల్లీ భారతశాసనసభకును కాలగ్రెసుపక్షమున అభ్యర్థులుగ నిలచిన వారికే నవంబరు 8 వ తేదీయం దీరాష్ట్రవోటరులందరు వోటుజేయ వలెనని నాప్రార్థన. రాష్ట్రసభయందును, భారత శాసనసభయందును స్వరాజ్యపక్షసభ్యు లధిక సంఖ్యాకులై యుండనిచో స్వల్పకాలము లో స్వరాజ్యమును తలపెట్టజాలము. ముఖ్యముగ మనరాష్ట్రమందు జాతీయతను సాంఘిక ద్వేషము ననులీచేయుచున్నది. కావున ఈసాంఘిక నైషమ్య పిశాచమును వెడలదీయవలెనని ఈరాజధాని కెట్టిమోక్షము లేదనుట నిక్కమము. “విభజించి పాలించుటయే” మనపాలకుల నూత్రము. తమచేతులందున్న అధికారము నిండుకొనను వదలుటకు వారన్నటికిని సమృద్ధింపరు. పాలకుల హస్తములనుండి అధికారమును కాలగ్రెసు పక్షముమాత్రమే లాచుకొనగలదు. వోటు పవిత్రమును హక్కు. అట్టి మీ హక్కును దుర్వినియోగము గావంపకుడు. దేశాభిమానమునకు మీమనములందు ప్రధానస్థాన మొసంగవలెను. నవంబరు 8 వ తేదీ మీయొక్కయు దేశముయొక్కయు భావినితని నిర్ణయం పగలదినము. మనశ్రువులు మనలను ఆతురతతో వీక్షించుచున్నారు. మనము జయించితిమా వారు తప్పక మనతో సందికి వచ్చి తీరదరు. కాలగ్రెసుఅభ్యర్థులకు తప్ప మరెవరినిగాని ఎన్నుకొనరని ఈరాష్ట్ర ప్రజలలో నాకు సంపూర్ణ విశ్వాసము గలదు”

శ్రీ బుర్రా నత్యనారాయణ గ

సోదర వోటరులారా!

సాంఘికాభిమాన మను వెలికెకకు ప్రభుజెందబోతో జీవిత సౌఖ్యముల నెల్ల గోల్పోయి అగణిత త్యాగము లొనరిచిన మీసోదరసోదరీమణులను మరుసవోకుడు! మీ, నాస్వాతంత్ర్యమునకై వారెల్లరు యాత్రికులవలె చెరసాల నింపుటను రువజనదు! అంతరాత్మ ప్రబోధమున కనుగుణ్యముగ ప్రవృత్తు! హృదయములను శోధించుకునవంబరు 8వ తేదీనాడు స్కూలుపితమునదేశభక్తియే మీమానసములందు ప్రజ్వరిల్లున జూడుడు! మీయొక్కయు మీసంతతి యొక్కయు తరతరలవారి స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడునది కాలగ్రెసుసం అట్టి మహాసంస్థను బలపరచుట మీధర్మము.

శ్రీ గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు

1929 సంవత్సరములో భారతదేశమునకు రాయబ్రహ్మ మిషన్ రానున్నది. ఆసమయమందు కమిషన్ ఎదుట క్షుణ్ణముగనుటకు అధికార వర్గముతో జేరి వారికి చేయవలసినవివరాలు శాసనసభలందుండిన దేశమున కెట్లమెలుగ జాలదు. స్వార్థమును త్యోగించి సంస్కరణాభివృద్ధికై శాస్వరాజ్యమునకైగాని నిర్దాక్షిణ్యముగ ప్రభుత్వముతో పోడగల కాలగ్రెసువారే అచట ఉండవలెను. జప్తిపక్షము ప్రారంభించినది మొదలు నేటివరకునుజప్తినువారు దేశముమేలు జేయుటకు మారుగ బ్రాహ్మణేతరులలో సాంఘిక మ్యములను ప్రజ్వరిల్లజేసి దేశమునకు మహాపకారమును చున్నారు. వారికి స్వార్థమే పరమావధిగాని దేశభక్తి మాత్రము లేదు. బ్రాహ్మణులవలన మన కపకారములుచున్నదనుచు జప్తిపక్షమువారు గావించెడి బి న వివి హాసము జెంది ప్రజలు దేశముపట్ల అపచారము వింపరాదు. నూటికి 97 గురగు బ్రాహ్మణేతరులకు మనవంతులు గల బ్రాహ్మణులు అపకారము జేయుట సాధ్యపని గాదు. కావున బ్రాహ్మణేతరమహాజనులెల్లరును సు అభ్యర్థులుగ నిలచినవారికే తప్పక వోటుజేసి కాలసభ్యులలో దృఢమగుసఖ్యత యుండులాగున జూచు బాతమవైవహించియున్నారు. బ్రాహ్మణులుగూడనిజముగ క్రి గలవారై కాలగ్రెసు అభ్యర్థులు కానివా రెవరికినీ జేయకుండవలెను. అట్లానర్చినచో కాలగ్రెసు అభ్యర్థులకే జయముగాంచి తీరదరనియే నావిశ్వాసము. అంతపురిలో సుమారు 6000 బ్రాహ్మణ వోటరులు గలరు. కాలగ్రెసుఅభ్యర్థులకు మాత్రమే వోటుజేసిన నల్వరు సు సభ్యులును దిగ్విజయమును బడయగలుగుదురు”

శ్రీ లక్కరాజు నుబ్బారావుగారు

కాలగ్రెసు పక్షమునకొసంగబడెడి ఒక్కొక్క ను భారతీయులు స్వరాజ్యము నిపుడే యాశించుచు బిటిషుప్రభుత్వము కొనగడి జబాబు. ఆంధ్రదేశము టరులందరును కాలగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోటుజేయుచు చున్నాను” (తంత్రి)

స్వామి భర్తానందసరస్వతి

“జననీజన్మభూమిశ్చ స్వగృహమి గరియస్” జన్మభూమియను స్వగృహమునకంటె పూజ్యములు. కార్యకరమే భగవత్ప్రేంకర్యము. స్వాతంత్ర్య స్వరాజ్య, స్వరాజ్యముల రెండికిని మనుజుడు పాకాముష్టిక ముక్తిని బడయగలుగుచున్నాడు. టికి గతిమాలినవారై దినదినోపవాసములచే చుష్టి కోట్లకొలది జనులలో నారాయణుడు ప్రత్యక్షము మును బారద్రోలి దేశాభ్యున్నతికై అఖిలభారత జనసభ 40 సెలల నుండియు పాటుబడుచున్నది నవ తేదీ జరిగెడి ఎన్నికలపై దేశభాగ్య భాగ్యము యున్నది. మీధర్మమును నిర్వహించురా; కాలగ్రెకే వోట్ల నొసంగుడు.”

శ్రీ ఓ. కందసామి శెట్టి

“రాష్ట్రసభలను, భారత శాసనసభను జాతీయసంస్థయొక్క వశమునకు లోబడిన ప్రధాన మార్పుజేయుటవలన స్వరాజ్య మాచరణయోగ్యత కాలగ్రెసు శాసనసభలు రెండును ఒకటిగా గావదే సు ప్రతినిధులవర్ణముండి గర్వరూ జనరలు కయబారమును స్వీకరింప నిరాకరించిన దినము గలవు. సితిగతులు మారినవి. నేడు కాలగ్రెసు శాసనసంస్థలలో సాధికారముతో నిరపరభు దు పెట్టుచు తరుగా మానన్నమైనది. భారతీయనిర్వాణమునకు సంసిద్ధులైయున్నారా నావిశ్వాసము. నవంబరు 8 వ తేదీ భారతీ సినితను ప్రదర్శించురుగాత!

నాయకులొక చారి అనుచరులు
మరియొక చారి

జస్తిసుపక్షము రాజకీయపక్షము
కొదనుటకు కొన్ని నిదర్శనములు

వోటింగు చిత్రములు

రాష్ట్రీయ శాసనసభతో ముఖ్యమగు నమ
స్వల్ప చర్యకువచ్చినప్పుడు ప్రజలపక్షమున ప్రజా
యత్తాఖిలను పరిపాలించుచున్న మన జస్టిసు
మంత్రులు ప్రజాప్రతినిధులతో కలసి సమ్మతుల నొ
నగి ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తీకరింపక ప్రభుత్వము
వారితో కలసి సమ్మతుల నొనగుచుండిరి. జస్టిసు
జడమునకు నాయకులగు మంత్రులొకవైపు వారి
అనుచరులని చెప్పుకొను జస్టిసుపక్షమువారు వేరొక
వైపు సమ్మతులనొనగుట ఎన్నియో పర్యాయము
ములు జరిగినది. ఈవోటింగు చిత్రముల కర్థమేమో
వోటరు మహాశయులే గ్రహించుకొనగలరు. కొన్ని
ముఖ్య సమస్యలు అందుకు సంబంధించిన వోటింగు
వివరములు ఈ దిగవ ప్రకటించుచున్నాము.

(1) 1922 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 18వ తేదిన గా. రెవి
న్యూ ఫస్టును ఒక బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. రైతు వారి గ్రామ
ములందు ప్రత్యేక పునర్ని విధించి ఆశయముతో గ్రామ
ద్యోగులను బహుముతుల నొనగ ఈ బిల్లు తేబడెను. మంత్రుల
ముదారు బిల్లునకు వ్యతిరేకముగను మంత్రులు బిల్లునకు అనుకూల
ముగను సమ్మతుల నొసగిరి.

(2) దాదాపు అన్ని సంవత్సరములు బడ్జెటు చర్య పందర్బ
మున రెవిన్యూజోర్డను రద్దు చేయవలయునను ఉపపాదనమునకు
అనుకూలముగ మంత్రులవారు ప్రతికూలముగ మంత్రులు
సమ్మతుల నొసగిరి.

(3) 1922 సంవత్సరము మార్చి 17 వ తేదిన సర్వే డి
క్ట్రు మెంటు ఖర్చులలో 5 లక్షలు క్షింపవలయునని గావింప
న ఉపపాదనమునకు అనుకూలముగ జస్టిసుపక్షమువారు ప్ర
తికూలముగ మంత్రులు సమ్మతుల నొసగిరి.

(4) 1925 సంవత్సరము మార్చి 22వ తేదిన స్టాంపు సెల
క్షను బోర్డు ఉండకూడదని గావింపబడిన ఉపపాదనమునకు
అనుకూలముగ మంత్రులవారు ప్రతికూలముగ మంత్రులు
సమ్మతుల నొసగిరి.

(5) 1924 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 9 వ తేదిన రెండు
మూడు గ్రామములను కలపువిధానమును అంతమొందింపవలయు
నని గావింపబడిన తీర్మానమునకు అనుకూలముగ మంత్రులవారు
ప్రతికూలముగ మంత్రులు సమ్మతుల నొసగిరి.

(6) 1928 సంవత్సరము డిసెంబరు 18 వ తేదిన లాండు
రెవిన్యూ సెటిల్మెంటు బిల్లు తయారగువరకు బక్సారి అసంతృ
ప్తి జిల్లాల రిసెటిల్మెంటు ఆపవలయునని గావింపబడిన తీర్మా
నమునకు మంత్రులవారు అనుకూలముగను మంత్రులు ప్రతి
కూలముగను సమ్మతుల నొసగిరి.

(7) 1922 సంవత్సరము మార్చి 20 వ తేదిన బడ్జెటు
మం. పందర్బమున ప్రచురణ సంఘమునకై ప్రత్యేకింపబడిన
బిల్లులో 20 వేల రూపాయలు క్షింపవలయునని గావింప
బడిన తీర్మానమునకు అనుకూలముగ మంత్రులవారు ప్రతి
కూలముగ మంత్రులు సమ్మతులు నొసగిరి.

ఇట్టి ముఖ్యమగు సమస్యలపై చర్య జరిగినప్పుడు కానక
యందు ఎన్నుకొనబడిన పక్షాలందరు కలసి ఒక విధమున
సమ్మతుల నొసగుచుండిరి.

ఇదియేనా రాజకీయ
ప్రచారముల నేర్పరచుట

ప్రజాసేవయా
ఉద్యోగకాంక్షయా-
త్రులు ఆశించుచున్నది ఏది?
జురుమహాశయులే నవంబరు
తేది ప్రత్యుత్తర మివ్వగలరు!

పశ్చిమగోదావరి
స్వరాజ్యపక్ష ప్రచారము

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

నిడవరేలు, నవం 5:—ఆచంట, యెడమంచిలి యెలయించిలి
గ్రామములందు జరిగినసభలలో సర్వారాయుడుగారి విజయము
నకు అవకాశము చాల తక్కువగానుండుటవలనను నుపసంహరిం
చుకొన జరిగినదిగ కమ్యూనియట్లు వారికి సలహానిచ్చిరి. సర్వ
రాయుడుగారి పక్షమున అల్లూరి నూరన్న గారు గోపాలపురం
గ్రామమునను గానున్న కాకి లక్ష్మీపెట్రచూట్ల గారను వచ్చి
యీ సలహానంగీకరించుట లేవనిపొయిరి. సరసాపురమునకు
టంగటూరి ప్రకాశం, మోతేనారాయణరావు, శనివారపు
గుబ్బాళాపు, ఆలపాటి సుబ్బన్నచౌదరి, పెడిపాటి వెంకటనా
రాయణగారలు యెలయించిలికివచ్చి తాళ్లూరి నారాయణస్వామి
గారిని కలుసుకొనిరి. వాట నారాయణరావుగారిని, సుబ్బన్న
చౌదరిగారిని తమవెంట సరసాపురం తాలూకాలో ప్రచారము
లేయగోరిరి. ప్రకాశంగారి పార్టీ తాడెపల్లి నూడెమునకు బో
యిరి. ప్రకాశంగారు మాధవరంజోయిరి. నారాయణస్వామిగా
రు కానకసభకు అనెట్టికిని స్వరాజ్యపక్ష అధ్యక్షులతో
ద్వైదేవమిరి. నారాయణరావుగారు కలుకు తాలూకాలో ప్ర
చారము లేయమన్నారు. (తంరి)

కృష్ణాజిల్లా

బెజవాడనుండి గొప్ప ఊరేగింపు ప్రారంభమగుట
బెజవాడ నవంబరు 5

ఎన్నికల ప్రచారము చక్కగ జరుగుచున్నది. ఇతరపక్ష
ములకు చేరిన అభ్యర్థులు విశ్వప్రయత్నములు చేయుచున్నను
ప్రజలు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనే బలపరచుచున్నారు. కాంగ్రెసు
అభ్యర్థులు కాక మరిమవులైన అభ్యర్థులున్నారు. వీరు జమీందా
రులగు, జస్టిసుపక్షమువారుగను నున్నారు. జమీందారులు
ఎట్టివాగ్దానములు గావించినను ప్రజలమాత్రము తమ కాంగ్రెసు
అభిమానమును వదలకొనుటలేదు. అడుగుమిట్టి గోపాలకృష్ణ
య్యగారు వ్యాపింపజేయుచున్న సాంఘిక దురభిమానము వారి
కే చెడుతు చేయుచున్నది. కమ్యూనిస్టు సింగలు వోట్లను సం
పాదించుటకై బ్రాహ్మణులందరు కాశీకర్తరావు పంతులుగా
రికి సింగిలవోట్ల నిచ్చుచున్నారను అసత్యప్రవచనిది వారు
వ్యాపింపజేయుచున్నారు. ఈ వదంతుల చెంతమాత్రము పశ్చ
ములేదయి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు కాశీకర్తరావు, నూర
య్యగారు ప్రకాశంపంతులుగార్లు కాంగ్రెసు అభిమానము గలవా
రందరు సమ్మతుల నివ్వవలయునని కోరుచు శ్రీయుత దేశో
ద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులు గారు
లేటిదినము కరపత్రములను ప్రకటించినారు. గోపాలకృష్ణయ్య
గారి సాంఘిక దురభిమానపూరిత మగు ప్రచారమునకు లో
బడిక వోట్లకు తమధర్మములను నిర్వహింపవలయునని శ్రీ నా
గేశ్వరరావుపంతులుగారు వోట్ల నుద్ఘోషించుచున్నారు.

గొప్ప ఉత్సవము

బాలీయపతాకములతో కడురవ్యముగ అలంకరింపబడిన
మోటారుబండతో లేటిదిన ముదయం ఒక గొప్ప ఉత్సవము
బెజవాడనుండి బయలుదేరినది. బెజవాడనుండి బందరువరకు ఈ
ఉత్సవముజరుగును. ఉత్సవనాయకులు శ్రీయుత నాగేశ్వరరావు
పంతులుగారు. దారిమందంతయు కాంగ్రెసు సంజీవమును ప్ర
కటించుటకై పథులు జరుగును (స్వకీయదిలేఖరి తంతివార్త.)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

పరీక్షల ఏర్పాటులు
ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము పరీక్షలకు చెల్లింపవలసిన
రుసుము ఇంపీరియలు బ్యాంకు అన్ని శాఖలలోను పుష్పికొనుట
కంగీకరించిరి. కావున పరీక్షేరుసుములను ఇంపీరియలు బ్యాం
కున్నచోట్లలోని విద్యార్థులు ఆ బ్యాంకునందు చెల్లించి రసీదును
విశ్వవిద్యాలయ కార్యాలయమున కంపి న
చాలును. లేనిచోట్ల చేరువ నున్న బ్యాం
కునకుగాని రిజిస్ట్రారుగారికిగాని మని ఆర్డరుద్వారా పంపవలె
ను. ఇన్నాద్ద పోర్టుద్వారా పంపరాదు. అట్లు పంపినప్పుడు
పోయినచో రిజిస్ట్రారుగారు బాధ్యులుకారు. 1927 సం॥ పరీ
క్షలన్నింటికి దరఖాస్తు ఫారములు 15-వ తేదీ సరికి తయార
గును. రిజిస్ట్రారుగారికి వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

సి-డి-ఎన్-చెట్టి
రిజిస్ట్రారు, బెజవాడ

ఎస్. పశ్యమాద్రిగారు నివాసమును 2/19 సింగరాచా
రి రోడ్ (టిప్లికేను మార్గిరి).

చెన్నపురి ఆంధ్రసభవారు:— విక్టోరియా పబ్లి
కేషన్లలో కృష్ణలీల నాటకమును 1925 సం॥ నవంబరు 7-వ
తేది ఆదివారంసాయంత్రము 5 ఘంటలకు ప్రదర్శించెదరు.

రాకపోకలు:— పెర్సోన్లరాగాదు, బవరుగాదు శి
దుడుమువచ్చిరి. మెజరు మిల్టాన్సునుగారు బొంబా
యికి, సి. ఎల్. మూరుగారు ఏలూరునకు నిన్నరాత్రి బో
యిరి.

పెట్రోలుపడి కాలుట-మదరాసునుండి రాజమం
డికి 750 పెట్రోలు డబ్బాలుపంపుచుండిరి. త్రోవలోనూలూ
రు పేటవద్ద 800 టన్నులు దించవలసి ఆ బండిని వేరుజేసి రి.
టన్నులు దించుచుండగా అగ్నితగిలి బండి కాల్పోవుచుండెను.
అందుండిన జ్ఞానప్రకాశమువారి (80) పోర్టరు చాల ప్రయాస
బడి బయటకు వచ్చెను. ఆస్పత్రిలో వేసిరి.

వారావరణము

నేటి ఉదయము 10 K. వరకు 1.80" వర్షము పడినది.
ఇట్లే కొనసాగునని తెలియుచున్నది. సింహాశమునకు వైశ్యతి
మూల గాలి అస్థిమితముగ నున్నది. మదరాసు చేరువ సముద్రము
అల్లకల్లోలముగ నున్నది. హార్బరులో జాగ్రతను నూచించు
జండాకట్టిరి. (అ.ప్రె.)

వివరీతరము:—మదరాసులో గతనెల 28 తేదీ నుం
డి వర్షములు ప్రారంభమయినవి. నాటినుండి సంతృప్తికరముగ
ఎండి ఒకరోజునైనలేదు. 3 వ తేదీన 4.42" వర్షము పడినది.
నిన్నను నేడు ఎడతెరిసి లేకుండకున్నాయున్నది.

చెన్నపురి ఆంధ్రనాటక సభవారు:— శివాజి
(హిందూమత, గౌరవముల కాపాడిన మహారాష్ట్రవీరుడు) నాట
కమును 1928-వ సం॥ నవంబరు నెల 6-వ తేది శనివారము సా
యంత్రము 5-45 ఘంటలకు, విక్టోరియా పబ్లికే షన్లలో ప్ర
దర్శింతురు. యస్. యం. కే. కామ్రెగారు— శివాజి, యల్.
బిజయగోపాల రావుగారు (తేనాలి)— రోషనార, కే. జి.
కర్కగారు— రామసింహ, యం. యశ. శ్రీనివాసకొగారు—
మూడీమ్, పాత్రుల ధరింతురు.

ASIATIC GOVERNMENT SECURITY
LIFE ASSURANCE Co. LTD.
(Incorporated in India)

WARNING
ఏషియాటిక్ గవర్న మెంటు
నెక్యూరిటీ లైఫ్ అశ్యూరెన్సు
కంపెనీ లిమిటెడ్
(ఇండియాలో 45 కార్పొరేటు చేయబడినది)

పౌచ్చరిక
మ.రా.రా.శ్రీ ఎం. పి. భోగయ్య, ఎల్. బసప్ప, పి.
కె. రామ్, హెచ్. జి. బసవప్పగార్ల డైరెక్టరుల పదవి అం
త్యమైనందు—మొదటి ముగ్గురును 80-9-28, 18-10-28 లేను
లందు జరిగిన ఎక్ స్ట్రాార్డినరీ, కన్ ఫర్ మేటరీ సమావేశములందు
వాటాదార్లచే తొలగించబడిరి. కడపటి ఆదన కంపెనీయొక్క
అధికల్న అఫ్ ఆస్సోసియేషన్ సనుసరించి సదరు పదవిని
కాళచేసిరి—కాన మైన తెలుపబడిన నలుగురచే కంపెనీనిగిరింది
ప్రదురించబడు విజ్ఞాపనములు, జరుపబడు పనులు లేక కం
ట్రాక్టులు యెదలగునవి యంతమాత్రము చెల్లవు, వాటివలన కం
పెనీకి యెట్టి బాధ్యతయునులేదు.
289 తంబుచెట్టిపిథి కె. ఎన్. భద్రయ్యశెట్టి
మద్రాసు పి. కళింగరావు
1-11-28 బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టరులకుగాను,
వారి తరపునను.

ఆంధ్రులు: కార్తిక సోమవారము

శ్రీశ్రీశ్రీ

కార్తిక సోమవారమున, ఆంధ్రులు తమవిధ్య క్షధర్మము నెట్లు నిర్వహించెదరోయని దేశ మెదురుజూచుచున్నది. కాంగ్రెసుపక్షమున కును, జప్తి సు స్వతంత్రాదిపక్షములకును గల తార తమ్యమును ముప్పదియారు వ్యాసములలో వివ రించియుంటిమి. దృక్పథమునందే భేదముగలదు. జప్తి సుపక్షమునకు స్వరాజ్యము ముఖ్యముగాదు. బ్రాహ్మణేతరజాతులక్రేయ మనుపేరుతో, వీరు సంఘమునకు సంఘమునకుమధ్య భేదములగల్పించి, చెన్నరాజధాని కీర్తిని మలినపరచియున్నారు. అన్ని సంఘములును వైకివచ్చి, జాతిమత వ్యత్యా సములు తొలగివరకు స్వరాజ్యమని అరచుట, అర్థశాస్త్రముగ కేకయని, సర్ పానగల్ రాజా గారు గత జప్తి సుపత్రికలో సందేశరూపమున తెలిపి యున్నారు. జాతి మత సాంఘిక వ్యత్యాసములు తొలగివరకు స్వరాజ్యమాగవలయుననుచో, కలి యుగము దాటిపోవలయును. అప్పటికిని ఏవియో వ్యత్యాసములు గనుపించుచునే యుండును. జమిం దారులకును, రయితులకును మధ్యగల వ్యత్యాస ములు తొలగిపో నక్కరలేదా? ధనికులకును బీద లకును మధ్యగల వ్యత్యాసము దొలగిపోవలదా? వికలాంగుల కందరకును అన్నముదొరక నక్కర లేదా? ఇట్టి వ్యత్యాసములు తొలగి సమభావము ప్రబలుటకే, ప్రజలు స్వరాజ్యము గోరుచున్నారు. స్వరాజ్యము మొదటిమెట్టు. సాంఘికాభివృద్ధి కిది సాధనము.

స్వరాజ్యము, దేశాభివృద్ధికి స్వేచ్ఛావకాశ ము నొసగును. బానిసలకు మతములేదు, సంఘము లేదని యొక మహామహుడు చెప్పియుండెను. భౌతిక స్వరాజ్యము సనుభవించువారికే, ఆధ్యాత్మికస్వరా గ్యసందము సులభముగచేకూరును. స్వరాజ్యము హాసపుని జన్మస్వత్వము. దాని సనుభవించుట కెల్ల కును హక్కుగలదు. భారతీయులకు రాజకీయ మృగ్ధాసమగు స్వరాజ్యము చేకూరినంతనే సర్వ గాంధీలును యీజేనని, మేముజెలుపము. దీనివలన జలకోర్కెలు నెఱచేరుటకు, సంపూర్ణావకాశము లుగలనని మాత్రమే జెప్పగలము. జాతీయనిర్మాణ సంతయు, ఆవిమ్మటనే త్వరితముగ జరుగగలదు. స్వరాజ్యము సనుభవించుచున్న పాశ్చాత్యదేశము గో లోపములు లేవా? ధనికులకును బీదలకును ఏగుచున్న సంఘర్షణ మొంత తీవ్రముగ నున్నదో ప్పనక్కరలేదు. కార్మికుల యజమానులమధ్య ఏడబాటు ఇంగ్లండులో సయితము విస్తరించు న్నది. శాంతియనునది పాశ్చాత్యప్రపంచ మిం

కను ఎరుగదు. అయినను స్వరాజ్యము మూలమున ప్రజలకోర్కెలు నేడుగాకున్న రేపయినను నెఱ వేరు ననుకర గలదు. హిందూదేశమునందటల గాక, సాంఘిక ఆర్థిక మతాభివృద్ధి కంతకును రాజ కీయ పరాధీనత అడ్డుకట్టవలె నిలిచియున్నది. అది తొలగినగాని, ఏవైపున ముందుకు బోవుటకును సాధ్యపడదు. సర్ పానగల్ గారు బ్రాహ్మణేతరు లకు జేసిన మహాపకార మేమి? ముగ్గునమంత్ర లును, వీరితోపాటు మరికొందరును, ఇదివర కెన్నడును లభింపని భోగముల సనుభవించుచున్న సంగతి వాస్తవమే.

అంతమాత్రముచే జనసామాన్యమునకేమయి న లాభముగలిగెనా? వారిపై నెక్కుడు బరువులు పడుచున్నవి. రయితుల కనసరమగు ఇర్రిగేషను విల్లు మూలబడెను. సెటిల్ మెంటు బాధలు హెచ్చెను. తంజావూరు రీ సెటిల్ మెంటుల బరువును తగ్గించుటకు సర్ పానగల్ పక్షమువారిప్పుకొనక బోయిరి. రయితుల పొలములను వెంటనే జప్తు జేసి వేలము బాడించుటకు వీరు ప్రోత్సాహము జేసిరి. నిన్నటిదినము జరిగిన జప్తి సుపక్ష సభలో గూడ, రామస్వామి మొదలియారుగారు తమ వెనుకటిచర్యను సమర్థించి, దేశభక్త కొండ వెంక టప్పయ్య పంతులుగారిని నిందించిరి. బ్రాహ్మణేతర జనసామాన్యమున కక్కరకు వచ్చెడి రాటమునకు ప్రోత్సాహ మొనగ వీలులేదని, జప్తి సుపక్ష సభ్యు లు ఖండితముగ బలికి, యంత్ర పరిశ్రమలవలనగాని ప్రయోజనములేదని గంభీరముగ చాటిరి. సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు పరిశ్రమలమంత్రిగ నుండి, రాటమును నిరసించిన విషయ మెల్ల రెఱిగినదే. కాని ఫలితమేమయినది? వీరు నిర్మించిన పరిశ్రమల సహాయచట్టము కాగితమును మాత్ర ములంకరిం చుచు, మృతచట్ట మను పేరుగాంచినది. ఆఱుసంవ త్సరముల పరిపాలనము జరిగినవిమ్మట, తాము యంత్రపరిశ్రమలను నెలకొల్పజాలమనియు, అందు కు సహాయము నయినను జేయజాలమనియు, చేతి పరిశ్రమలకు సహాయముజేయ వీలుగలదేమో పరి శ్రమల జైరెక్టరుగారు విచారింపవలయుననియు, జెప్పి పరిశ్రమల మంత్రిగారు తమ యసమర్థతను వారియం తట వారే చాటుకొనిరి. పార్లమెంటు పాశశాల లను ఆంధ్రదేశమున నెలకొల్పెదమని ఆర్భాటము చేసి తుదకు చేతగాదనిరి.

బ్రాహ్మణేతరసంఘమును వీల్చి పిప్పిజేయు చున్న త్రాగుడు దుర్వ్యసనమును, జప్తి సుపక్షము వారు స్వయముగ మాన్వరు. మద్యపాననిషేధ మసంభవమనియు, లోకల్ ఆప్షను బనికిరాదనియు, త్రాగుడు రివిన్యూను వదలుకొన వీలులేదనియు, జెప్పి సర్ పాత్రోమంత్రిగారు రివిన్యూను బెంచు కొనుచున్నారు. ఆఱుసంవత్సరము లయినవిమ్మట, వీరు మొదట నేవిధముగ బ్రవర్తించిరో, ఇప్పుడును ఆపాటనే బాడుచున్నారు. పోనీ, ప్రజలలో ప్రచార ము జరుగుటకు వీరు తోడ్పడెదరా యనిన, అందు కును వీరు తోడ్పడరు. ప్రచారకుల నిదివరకు ఖయి దులపాఠ్యసిన సంగతి నెల్ల రెఱిగినదే. ఆరోగ్యాధి కారులు మద్యపానము ఆరోగ్యమునకు భంగకర మని ప్రజలకు బోధింపగూడదని, సర్ పానగల్ మంత్రిగా రుత్తరవిచ్చిరి. బ్రాహ్మణేతరసంఘము నుద్ధరించుటకు మార్గ మిదియేనా?

కార్యరేషనుసభలో స్వరాజ్యపక్ష ప్రయత్నము వలన, చెన్నపురిపౌరులకు ఆస్తిపన్ను తగ్గియ డగ, తిరిగి దానిని హెచ్చుజేయవలయు నని స పానగలు ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. ఆ పరులలో బ్రాహ్మణేతరులే హెచ్చుగగలరు. పో నిమ్మజాతులపై వీరికి కనికరము గలదాయనిన, అ యు గనుపింపదు. ఇంతవరకు అస్పృశ్యతానిన రణకును, నిమ్మజాత్యుద్ధరణకును జరుగుచున్న ప్రయత్నములకు కాంగ్రెసు పక్ష ప వారే కారకులు. నిమ్మజాతులను హిందువులు? పరిగణించుటకుగూడ, సర్ పానగల్ గారు రంగి రింపకబోయిరి. ఏవిధమునజూచినను, వీరు జేయ చున్న సాంఘికోద్ధరణము నున్న. వివిధసంఘముల మధ్య అంతఃకలహములను బుట్టించి, ద్వేషగీత మునుపాడుచు, అధికారవర్గమునకు సంతనము గలిగించుటలోమాత్రము వీరు దిట్టలు.

సర్ పానగల్ గారి సందేశమునందు స్వరాజ్య పక్షము బ్రాహ్మణపక్షమని మామూలు అపనింద గావింపబడెను. స్వరాజ్యపక్ష నాయకులును కీర్తిశేషు లునగు దేశబంధు దాసుగారు బ్రాహ్మణులు గారని తెలిసిన సంగతియే. కాంగ్రెసుపక్షము తరపున నిల చిన అభ్యుదయలో పెక్కుమంది బ్రాహ్మణేతరులే. అట్టితరి, వీరివాదమున కెట్టి విలువ యుండును? నిన్నటిదినము జరిగినసభలో, రామస్వామి మొదలి యారుగారు బ్రాహ్మణుని నమ్మవలదని మరియొక మారు కేకలిడిరి. ఇట్టి ద్వేషగీతమును, రామస్వామి మొదలియారుగారు ఇప్పటికిని వ్యాపింప జేసెద మనిరి. ఈ విషయమై వారు అలసభావము జూపి నచో, తమ నాయకులను అగౌరవపరచినవారగు దురట. బ్రాహ్మణుని నమ్మ వీలులేదు గాని, అధి కారవర్గమును వీరు నమ్మగలరు. పోనీ ఆవిషయము నందయినను, జప్తి సుపక్షమువారు ఒక్కమాటపై నిలువబడి యున్నారా? భారత శాసన సభకు కృష్ణామండలము తరపున నిలిచిన యభ్యుద్ధులలో, స్వతంత్రపక్ష సభ్యు లగు ది. బ. రామచంద్రరావు పంతులుగారిని వీ రభిమానించుటయు, కాంగ్రెసు నాయకులగు ప్రకాశంపంతులుగారిని బహిష్కరించుటయు, జప్తి సు పక్ష నీతికనుకూలముగ నున్నదా? ది. బ. దురు శేటి శేషగిరిరావుగారిని వీరభిమానించుట, ఏటిసీతి. బ్రాహ్మణులలో నయినను, స్వాతంత్ర్యోద్యమ విముఖులను వీ రభిమానించుటయు, తదితరులను బహిష్కరించుటయు యాచారమయినవి.

బ్రాహ్మణేతరులలో స్వాతంత్ర్యసిద్ధికై బని చేసెడి వారు, జప్తి సుపక్షము వారికి బనికి రారు. సమర్థులగువారిని వీరు చేర్చుకొనరు. రాయ పేటడివిజనుపక్షమున లక్ష్మణచెట్టిగారు కార్యరేష నులో ప్రవేశించుటకు వీలులేకుండ, జప్తి సుపక్షము వారు చేసిన భగీరథప్రయత్నములు, హైకోర్టుకా ర్డులలోనికిగూడ ఎక్కియున్నవి. సాంబమూర్తిగారు బ్రాహ్మణులనుకొనినను, యాకులు హుస్సేనుగారి ని బహిష్కరింప నేల? రాజమండ్రి మ్యునిసిపలు చైర్మనుగనున్న కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయు డుగారి విషయమున, జప్తి సుపక్షమువారు వెనుకను ఇప్పుడునుగూడ జూపుచున్న వైఖరిని ఏమనవలయు నో యూహింపవచ్చును. నాయుడుగారు సలిపినదోస ము దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికై పాటుబడుటయే. సందర్భ

ముల నన్నిటిని పరికించునెడల, జన్మినుపక్షము నిజ బ్రాహ్మణేతరపక్షముగాదనియు, స్వాతంత్ర్య విముఖ పక్షమనియు, స్వరాజ్యమనిన వీరికి గిట్టదనియు, గ్రహించుట సులభసాధ్యము. అధికార వర్గమువారికి, జన్మినుపక్షము వారు దత్తపుత్రులను ఖ్యాతిని వహించిరి. వారు ఎటులజెప్పిన నటుల ప్రవర్తించుటకు వీరికి సుమంతయు సంకోచము లేదు. ప్రధానమంత్రిపదవియందున్న సర్ పానగల్ రాజాగారు, జన్మినుపక్షంలో గావించిన ప్రకటనమునందు బహిరంగముగ నొకసంఘమును దూషించిరి. ఇట్టి వారు సర్వజనపరిపాలన కర్హులా? అధికారపదవి యందుండి ఇట్టిసాంఘికదూషణ గావించుటవలన, దేశమున కెట్టి యనర్థము వాటిల్లగలదో యూహింపవచ్చును.

దేశ సేవకై కారాగృహమున నిర్బంధింపబడిన ఆసహాయవాదులను దొంగల కన్నను నెక్కుడు కఠినముగ జూడవలయునని, జన్మినుపక్ష నాయకుడు బలికియుటయు, హైకోర్టు న్యాయాధిపతులు ఆసహాయవాదుల కేసులను పునర్విమర్శించుటకు వీలు లేదని జన్మినుపక్షమువారు ఖండితముగ బలుకుటయు, తెలిసిన విషయములే. రామస్వామి మొదలి యూరుగారు నిన్నటిదిన మీచర్యను సమర్థింప దొడంగిరి. వీరికి వశ్యాత్వాపమయినను గలుగలేదు. ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యములు భంగమగునటుల, జన్మినుపక్షమువారు అధికారవర్గమువారికి తోడ్పడుట యగాక, ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలలోగూడ నిర్బంధములను విధించిరి. చీరాలచారిత్రము సుప్రసిద్ధమే. మ్యూసికలుసంఘములు, తాలూకాబోర్డులు దేశ భక్తులను గౌరవించుటకుగాని, జాతీయవిద్యను నెలకొల్పుటకుగాని, కద్దరుకు ప్రోత్సాహమొనగుటకు గాని వీలులేకుండ జన్మినుమంత్రి లడ్డుపడిరి. చీటికి మాటికి, సర్చార్జిలను విధింప సాగిరి. నామి సేవనుల విషయములోవీరు జూపిన స్వపక్షాభిమానమును, వీరే యంగీకరింపవలసివచ్చెను. ఇట్టి స్థితిలో మంత్రులును కార్యనిర్వాహక సభ్యులును హాయియగు జాయింట్ కుటుంబముగ మెలగుటలో వింత ఏమిగలదు? ఇతర రాష్ట్రములలో మంత్రులను ప్రజలలో నొకరిగజూచుటకు వీలయ్యేనేమో తెలియదు గాని, చెన్నరాజధానియందు మాత్రము వీరికిని అధికారవర్గమువారిని ఇసుమంతయు భేదము గనుపింపలేదు. ఒక్కొక్కమారు అధికార వర్గమే మేలనిపించెను.

పోనీ, స్నేహమునకు ఫలముగ అధికారవర్గమువారిని జన్మినుపక్షమువారు ప్రజానుకూలమగు మార్గములలోకి అప్పడప్పుడయినను దింపగలిగి రాదునన, అదియు లేకపోయెను. అధికారవర్గపు ప్రయోజనముల నిమిత్తము, జన్మినువర్గమువారు హాదనములుగ నుపయోగింపబడిరి. కాని, జన్మినుపక్షమువారు రివిన్యూబోర్డును తీసివేయవలయునని కోరిగి, అధికారులు వారికోర్కెను నిరాకరించిరి. మలబారు టెనెన్సీచట్టమును గవర్నరుగారిటీవల నిరాకరించిరి. శాసనసభ వారంగీకరించినచట్టమును గవర్నరుగారు నిరాకరింపజాలరని, రామస్వామి కలియారుగారు నిన్నటిసభలో జెప్పగ, మలబారు టెనెన్సీచట్టమునంగతి యేమన్న యొకరు ప్రశ్నపడిరి. ఆ చట్టమును రెండుమార్లు శాసనసభ వారంగీకరించుచో, గవర్నరుగారు నిరాకరింపజాల

శాసనసభల ఎన్నికలు

8వ తేదిన జరుగనున్నవి.

ఇక 3 దినములు మాత్రమే వ్యవధి గలదు.

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోటుజేసి కృతకృత్యులుగండు.

రని, మొదలియూరుగారు జవాబిచ్చిరట. ఈ సూత్రము ఏ శాస్త్రములో గలదో తెలియదు. మొదలియూరుగారి పంతము, యీనూరు కొట్టిచూచుమను బెదరింపువలె నున్నది. స్వరాజ్యపక్షమువారు తాముజేసిన వాగ్దానములను చెల్లించలేదని, సర్ పానగల్లుగా రధిక్షేపించుచున్నారు. బ్రాహ్మణేతర శ్రేయము నకయినను పరిపాలనాధికారము వహించిన సర్ పానగల్లు ప్రభుత్వము వారిసుమంతయు తోడ్పడజాలక, మంత్రపదవుల నంగీకరింపని స్వరాజ్యపక్షమువారిని నిందించుట, కడువిచిత్రము. స్వరాజ్యసభ్యులు అధిక సంఖ్యలతో శాసనసభలందు ప్రవేశించిన బెంగాలు మహారాష్ట్రములలో, ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును తొలగింప గలిగిరి. మిగిలిన రాష్ట్రములలో స్వరాజ్యపక్షమువారి పలుకుబడి వ్యక్తమయ్యెను. స్వాతంత్ర్య నిరోధమునకు స్వరాజ్యపక్షమువారు రన్నిసభలలోను ప్రబల విముఖత జూపిరి. భారతశాసనసభలో, స్వరాజ్యపక్షమువారు ఏమాత్రము లొంగక, ప్రజల స్వరాజ్యవాంఛను వ్యక్తపరచి, నిర్బంధములను ఖండితముగ నిరోధించి, పన్నులచట్టమును నిరాకరించి, కప్పనివారణకు పూర్వము సప్లయిల నంగీకరింప వీలులేదని నిర్భయముగచాటి పన్నులతగ్గుడల విషయమై పట్టుబట్టి పరిపాలనా విధానముపట్ల తమ యసమ్మతిని ప్రపంచమునకు చాటుటకుగాను శాసనసభలనుండి లేచివచ్చిరి. స్వరాజ్యపక్షమునకును జన్మినుపక్షమువారికిని హస్తమశకాంతరము భేదము గనుపించుటలేదా? వెలుగునకును చీకటికిని, స్వర్గమునకును పాతాళమునకును ఎంతటి తారతమ్యముగలదో ఇరుపక్షములకును అంత తారతమ్యము గలదు.

సర్ పానగల్లుగా రెంతటి ఆర్భాటముజేసినను, వోటురులు రెండుపక్షములకును గల తారతమ్యమును గ్రహింపలేనంతటి మూఢులుగారు. జన్మినుపక్షము నొకపక్షమనుటకే వీలులేదు. అయ్యది రాజకీయపక్షముగాదని, గవర్నరుగారే సూచించిరి. రాజకీయ కావ్యక్రమమును సూచింపలేక, జాతి భేదముల నాధారపరచుకొను పక్షము సభిమానించుట, ఆత్మహత్యగాదా? భారతజాతిని విచ్ఛిన్నమున కింతకన్నను, సులభమార్గమునడచాలదు. స్వతంత్రపక్షము వారి చే భారతశాసనసభలో నెట్టిద్రోహము గావించబడెనో, స్వరాజ్యపక్షము వారి స్లాసునియమగు కృషి ఎటుల భంగపడువలెనో, ఇంతకుముందు వివరించెయ్యుంటిమి. కట్టుడిట్టములులేక, ఎవరికిని బాధ్యతవహింపని స్వతంత్రపక్షమువారి సభిమానించుటవలన, దేశమున కెట్టి మేలుగలుగుదు. ఉత్తర హిందూస్థానమున ఆవిర్భవించిన స్వతంత్రపక్షము, హిందూమహమ్మదీయ

భేదముల నాధారము చేసికొనుచున్నది. ఇది ప్రత్యేక సాంఘిక పక్షము గాని రాజకీయ పక్షముగాదు. ఇక రిస్సాం నీవు సహకారపక్షమువారి ఆందోళన కర్థమే గనుపింపదు. ప్రజలు లొంగిపోయి సహకారము నలుపవలయుననియు, కాంగ్రెసుపక్షమువారిని శాసనసభల కంపగూడదనియు, బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగారు పడేపడే చాటుచున్నారు. వారుగోరినరీతిని ప్రవర్తించుటకు, రిస్సాంనీవుపక్షమువారు సంసిద్ధత జూపుచున్నారు. ఇట్టివారిని శాసనసభలకంపి, స్వరాజ్యమును గోల్పోయెదరా, లేక ఉద్యోగపదవులనంటక స్వరాజ్యసంపాదనకై తమ యావచ్ఛక్తిని వినియోగించి, జాతిమతభేదములను రాజకీయ వ్యవహారములలో నికే జొప్పింపక, జాతీయతను రక్షింప సమకట్టిన కాంగ్రెసుపక్షమువారిని శాసనసభలకంపి, స్వాతంత్ర్యసిద్ధి గాంచెదరా యని దేశమాత వోటురులను ప్రశ్నించుచున్నది.

ప్రథమ కార్తికసోమవార పవిత్రదినమున, కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులనే ప్రతినిధులుగ నెన్నికొని, వోటురులు చరితార్థులుగదురు గాక!

బర్ ద్వానుమహారాజగారి ప్రలాపములు

అనిధివేళ రాజ్యమంత్రులందరు, తమతమరాజ్యముల హక్కులను కాపాడుటకై కృషిసలుపుచు, ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుచుండ ఇండియా తరపునపంపబడిన బర్ ద్వాను మహారాజగారు ఇంగ్లండులోజేరి భారతీయుల తేమమునకు వ్యతిరేకముగ మెలగుట కోచనీయము. రీడింగు ప్రభువుగారు మహారాజగారిని పొగడియుండ మహారాజగారు రీడింగు ప్రభువుగారిని బాగడిరి. ఇంతటితో తృప్తిజెందక మహారాజగారు గాంధీ మహాత్మునినిరసించి సర్విసు ఉద్యోగులను బాగడిరి. తిరుగుబాటు జేయునున్న సర్విసు ఉద్యోగులను సమాధానపరచి బ్రిటిషు పరిపాలనయందు నమ్మకముగల భారతీయులను మరల చేరదీసి హిందూదేశమును బ్రిటిషువారి వశము నుండి జారిపోకుండ రీడింగు ప్రభువుగారు కాపాడిరని మహారాజగారు సలికిరి. రీడింగు ప్రభువుగారికి హిందూదేశమున ప్రక్కతాళము వాయిదినది చాలక మహారాజగారు ఇంగ్లండులోగూడ నాపనినే జేయుచున్నారు. కాని మహారాజగారు చెప్పిన సంగతులు కట్టుకథలు తప్ప వేరుగావని అనిధివేళ రాజ్యముల వారు గ్రహించుట యవసరము. ఇంగ్లండునందలి భారతీయవిద్యార్థులయెదుటగూడ వీరిట్టి సంకుచిత భావములనే వెల్లిబుచ్చిరి.

ముత్యాల పేటయందు బ్రహ్మాండ మగు సభ

ప్రజల అపరిమితోత్సాహము

రాజోవు కాసంసభాయెన్ని కలయందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను బలపరచుటగాను, నిన్న రాత్రి రామస్వామిపీఠిలో (జార్జిటౌను) బ్రహ్మాండమగు బహిరంగసభ జరిగెను. మొదట నీసభ కచేరీలో అగ్రహారమున సేర్పరుపబడెను. కాని వర్ష మధికముగా గురియుచుండుటచే సభ నన్నిటనుండి రామస్వామి పీఠియందొక వికాలమున గొట్టెనులోనికి మార్చిరి. వర్షమువీడు వకుండ కరియుచున్నను చలింపక సభ్యులసాంతము నిలచి యుండి, అపరిమితమున నుత్సాహమున గన్పరచిరి దుండెన లెవ రో మొదట, పెద్ద పెద్ద ఇటుక రాళ్లను సభ ప్రైవేసరికి కాని దైవ శాస్త్ర సభ్యులలోకెవ్వరికిని రెండులేదు. ఇట్టి దుండెగములు ప్రజలను చాల ఆగ్రహాశ్చర్యల నొనర్చెను.

కొంద రకుద్యోగములూ-ప్రజలకు తినతిండియూ

రాజారావుగారు ప్రసంగమున ప్రసంగించుచు, జస్టిసు పక్షము నెన్నుకొనినయెడల 1929 సం॥ ఎన్నికలసంవత్సరమునాడ భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనాధికారము రాజాలవలెనుజిదిరి. 29 వ సం॥మున, సంస్కరణలగురించి విచారించుటకు రాయలు కమిషనువారి రిపోర్టును వాకిప్పుడు స్వరాజ్యముకర్తలేదు, ఏవోమరికొన్ని యుద్యోగములిచ్చిన చాలునని జస్టిసుపక్షము వారును చెప్పెదరుటకట్టిపండియమునలేదు. ప్రజలుతినుటకు తిండిలేక పలములనాడుచున్న వారికేమి, అనాగోగ్యముచే ప్రజలల్పనయగునందె మరణించిపోవుచున్నవారికేమి. వారికికావలసి వనిమరికొన్ని యుద్యోగములు వారి నొసగిన జూలుకు కాంగ్రెసు పక్షమువారి కెన్నుకొనిననో అట్లుగాదు. దోర్భాగ్యులకు ప్రజాసామాన్యమును కాపాడుటకు వారు ప్రయత్నించెదరు. విదేశములకు ప్రతినిధులను ప్రసహించిపోవుచున్న అపార ధన ప్రవాహము నరకట్టి భారతదేశమునందే నిలపెదరు. ఇందువలన మనకు తినుటకంటె తిండియు కట్టుబడికంటె గుడ్డయులభించును. వీని ఆర్నిటికిని స్వరాజ్యసాధనమే మూలములైతము. విదేశీయ పరిపాలనయందున్నంతవరకు మనవ్రాత ఇంచెయె. అట్టి స్వరాజ్యముకొరకు నలుబది నేతృములుగా పనిజేయుచున్న భారతజాతీయ మహాసభకు నమస్కరిస్తూనే మనకేమైన లాభము గలుగను. ఈజిప్టు సమయమున జాతీయ మహాసభా ప్రతినిధుల నెన్నుకొనిన యెడలనే, ప్రజలహక్కులు కాపాడుకొనగలగదుము. కనుక రాజోవు ఎన్నికలందు బాగుగ విచారించి ప్రబలించరు కాంగ్రెసునకే వోటుల నొసగవలెను.

ఈసమయమున ఎవరో కొందరు దుండెగలు సభలో రాళ్లు విసరుటచే కొంత కలహము ఉద్భవమున బయలుదేరెను. కాని నాయకుల శాంతిచరణములచే త్వరితగోచరమున సభ సమంతమున

స్వాతంత్ర్యమా-దాస్యమా?

ఈయెన్నికలందు జస్టిసుపక్షమున కెన్నెన వోటు నొసగినయెడల జారీయగు 10,15 నేతృములధిక కాలము దాస్యము నుండగోరుచున్నారను విషయమున గమనింపవలసినది ని ఒకంద సామి చెట్టి గారు హెచ్చరించిరి. జస్టిసు పక్షమువారు, విదేశీయధికారవర్గమువారి యేజెంట్లుగాని వేరుగాదు. అధికారవర్గమువారు తమ ఆధిపత్యమును నిలుపుకొనుటకే జస్టిసుపక్షము నుపయోగించుకొనురు శాను జస్టిసుపక్షమువారు ద్యోగములకాస జడి అధికారవర్గమువారి చేతిలో ఆయుధముగ నుపయోగింపజుట కిచ్చించుచున్నారు. విగ్రహ దాస్యమేగావలసియున్నయెడల జస్టిసు పక్షమునకే వోటుజేయుదు. అటులగాక స్వాతంత్ర్యము సాధ్యమగు గావలసినయెడల జాతీయ మహాసభ పక్షమునకు వోటు జేయుడు. అధికారవర్గము వారిని తిరస్కరింప మొదలుపెట్టి ప్రజా స్వాతంత్ర్యము కొరకు పోరాడగల పక్షము కాంగ్రెసుపక్ష మొక్కటే. కాంగ్రెసు ప్రజాశ్రేయస్సుచేత భావముగనిమితినిపనిజేయుచున్న తిప్పుడిప్పుడి గాను. చలుబడి నేతృములనుండి వాలుబడుచున్నది. దేశమునందెప్పు డెందనా ప్రముఖ చర్యలు, జాతీయభావము సోపరిభావము ఉద్బవించెకాంగ్రెసు వారి కారణము. దేశములో ఆన్ని ముఠలవారికి, అన్ని దురులవారికి ఐకమత్యం లేకపోతే స్వాతంత్ర్య స్వపరిపాలనము కలలోకైనా కాంచబలము. అట్టి పక్షాత్తు, జస్టిసు పక్షమునకంటె ప్రబల శత్రు వింకొకటి లేదు జస్టిసు పక్షము వారుచెప్పేదిమిట. వారు బ్రాహ్మణులకు

వారిని నమస్కరించుట, వీరు మొదలియార్డు గనుక ముట్టబోకండి చెట్టియార్డును చెంతకే రానివ్వవద్దు. ఇదేగా ఈ యెన్నికలలో మనము వినుచున్నది. జస్టిసుపక్షపు అభ్యర్థులలో మొదలియారు మొదలియార్డునుండి, చెట్టియారు చెట్టియారునుండి తనకొక్క ఓటివ్వవలసినదని మిగిలిన ముగ్గురు జస్టిసు అభ్యర్థుల మాట రెనకక్కరలేదని అడుగుచుండగా అందరూ వినుచున్న విషయమే. కులమునకు కులమునకు మతమునకు మతమునకు మైత్రిని మంటగలిపి అనుమానమును, అమాయను అధికముజేసే కక్ష యున్నంతకాలము మనకు విముక్తి లేనేలేదు ఇటు నంటి పక్షమును దేశములో ఎవరును సహించరాదు. దేశమున కెప్పటికైనా విముక్తి కలుగవలెనంటే కాంగ్రెసుద్వారానే కలుగగలదు గాని, మరియొకచేతగాదు. అందుచే ప్రతివారును రేపటి ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే ఓటుజేయవలెను.

ఉద్యోగముల నొసగుటలో, అన్ని కులములవారికి న్యాయము గల్గుటలేదను ఆరోపణనుగురించి కందసామిచెట్టిగారు మాట్లాడుచు అందుకు ఒక్కబ్రాహ్మణులనే అని లాభములేదనిరి. పెక్కుటేటులో చాలభాగము బ్రాహ్మణులకై మించితే, ఆక్రమించుట కెనరాఫీషలో అన్ని ఉద్యోగములు మొదలియారు క్లాక్మించిరి ఏకులమువారు పైఅధికారములోవుండే, క్రింద వుద్యోగాలన్ని ఆకులమువారితోనే నింపుచుండు ఆచారము అన్ని కులములందు వ్యాపించియున్నది. ప్రజలకు జవాబుదారీ నొసించవలసిన బాధ్యత అధికారులకు లేకపోవుటయే ఇందుకుకారణము. ఇప్పుడు అధికారులేమిచేసినను, ప్రభుత్వమువారి మద్దతువుండెను. అధికారులు ప్రజలను జూచి భయపడ నవసరములేదు. అందుచే వారు తమ ఇష్టము వచ్చినట్లు జేయుచున్నారు. స్వరాజ్యమే ఈఅన్యాయమును పారదోలగలదు. స్వరాజ్యమునచ్చిన తరువాత అధికారులు ప్రజాభిప్రాయమునకు భయపడవలసిన అవసరమేర్పడును. ప్రజలయధిష్టము ననుసరించి వారు నడువవలెను. అందుచే అప్పు డిట్టి అక్రమముల నొనర్పజాలరు. అందుచే స్వరాజ్యముకొరకు పోరాడి సాధింపగల కాంగ్రెసునే బలపరచి, కాంగ్రెసు ప్రతినిధులనే యెన్నుకొనుటవసరము. 8 వ తేదీన ప్రతిభారతీయుడు ను, కాంగ్రెసు ప్రతినిధులకే వోటు నొసగి తన భవిష్యము సరిగ నిర్వహించెద రని నమ్ముచున్నాను.

శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు

భారతజాతీయంతయు నొకటి. భారత మాతృదాశ్యశ్రీం శిలముల విచ్చిన్న మొనర్పవలెను అను భావముతో మాత్రమే కాంగ్రెసు అభ్యర్థు లియెన్నికలకు నిలిచిరి. తామే యెన్నికల ప్రవేశించినపుడు, తామొక ప్రత్యేకకులమువారమను భావము గాని, తామొక ప్రత్యేకమతమువారమను భావముగాని వారి హృదయములం దేమల్రమున లేదు. (వినుడు వినుడు.) భారత జాతికి దాస్యవిముక్తి యొనర్పవలసిన జాతీయ మహా సభ యొక్కటి మాత్రమే సాధింపగలదు. జాతీయమహాసభ వలె శక్తిసంపన్నమున సంస్థ మరియొకటి ఉండజేయవలెదు. ఎట్టిమొగ మోటుములనును, ఆలికము లోనుగాక స్వాతంత్ర్య సమరమును విజయ మొనర్చుగల శక్తి జాతీయమహాసభకుమాత్రమే గలదు. జాతీయ మహాసభవారి ఉద్యోగ బహిష్కారనిర్ధాంతము కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల కిట్టి శక్తిసామర్థ్యముల బ్రసాదించెను. ఈసం దర్భమున నొక విషయమును ప్రతిభారతీయుడు ను ని • పవలెను. మంత్రపదవుల సంగీకరించి, ప్రభుత్వ అధికారములను యందొక భాగమైయుండి ప్రభుత్వాధికారవర్గముతో పోరాడగలుగుట అసాధ్యమగువిషయము. స్వాతంత్ర్యసమరము సంపూర్ణముగ జరుగవలె జనినయెడల ఎట్టి మోమోటుములను, ఎట్టి ఆలికములను అవకాశముండరాదు. ఈవిషయమున గాంధీ మహాత్ముని అవహేయోద్యమము భరతీయుల హృదయప్రదేశములందు పువారులవేసెను. కారాగారములను భయమునుదీర్చెను. ఇక "అస"నుగూడ అంతఃకంఠించి, భారతీయులను నిజమగు వీరుల నొనర్పవలసియున్నది. కాంగ్రెసు కార్యకమనుండలి ఉద్యోగబహిష్కారనిర్ధాంతము విషయవిష్టకార్యమును సాధించుచున్నది. ఉద్యోగస్వీకారమును బోధించువా కి విషయముల శ్రేణి గమనించెదరని నమ్ముచున్నాను. ఈసందర్భమున జస్టిసుపక్షపరిత్రునండియే ఒకటిరెండు నిదర్శకముల నొసగి నిరూపించెదను. చెన్నప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సభ్యులలోనొకరు. మంత్రిసమితియు శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టిరి జస్టిసుపక్ష నాయకులలోనొకరు ఎ. రామస్వామిమొదలియారు ఓర్పుకొక సభకు సుపదానించి ప్రభుత్వసభ్యుల శాసనసభ సంగీకరింపక, సభ్యులకమ్ముతుల తీసుకొనవలసినవి కోరెను. అట్లు, దీనుకొనినపుడు, సభ్యులను సంతోషించిన రామస్వామి మొదలియారుగాక ప్రతిపాదనకు ప్రతిపాదనకు సమ్మత

తీ నొసగిరి. (పెన్సిన్) మంత్రపదవుల సంగీకరించినభిదవ ప్రభుత్వమువారే నెదుర్చుట యెంత అసాధ్యమో దీనివలన తెలియ నగును. అయ్యంగారు ముగించుచు స్వాతంత్ర్యసంపాదనకు ముఖ్యాధికారులను అన్ని జాతులవారిలోను ఐకమత్యముపరచుమని నుడిచిరి. ఎమ్మట స్వపరిపాలనకొరకు శాసనసభలందేవాక దేశమునందగునాడ పనిజేయు పక్షముండు సాసరిము అట్టిగూ ములుగలది, జాతీయ మహాసభయొక్క లేకముకరాజోవు ఎన్నికలయందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే ప్రతిపాదన వోటు జేయవలెను.

శ్రీ గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు

తిమిశ్రభాషయందు మాట్లాడుచు జస్టిసుపక్షములో బ్రాహ్మణేతర హిందువులకాక క్రిష్ణమహమ్మదీయులును గలవనియు, వారు బ్రాహ్మణేతరపక్షముగ నేర్పడిజాలరనియు బల్గిరి. వి. చక్రయ్యచెట్టిగారు కాంగ్రెసుకు విశ్వాసద్రోహమొనర్చి తమ కాన్నిలరుపదవికి రాజీనామానొసంగుటను ప్రతిపాదనమునకు బోయియుండుటను వివరించి అట్టివారికి ప్రజలెట్లు వోటుజేయుదురని ప్రశ్నించిరి. చెన్నపురి శాసనసభకు నిలచిన నల్లురు అభ్యర్థులలో మువ్వురు సుప్రసిద్ధులను బ్రాహ్మణేతరులే యనిబల్గిరి. బ్రాహ్మణేతరులకు బ్రాహ్మణులొనర్చు హాని ఏమాత్రము లేదనిరి. ప్రభుత్వాధికారములోనుండే ఉద్యోగములందుబడి ముగించు బ్రాహ్మణుల చేరులనుండి ఉద్యోగములను గైకొని బ్రాహ్మణేతరులకే అధికముగ ఉద్యోగములనొసంగవలయునని బ్రాహ్మణేతరులు శాసనములుగావించుటవలన బ్రాహ్మణేతరులను తుల్యవ్యవసాయ, నిర్దేశములందు బ్రాహ్మణులు బనిచేయుచున్నారను భార్యము బ్రాహ్మణులను బ్రాహ్మణేతరులు పోషించుచున్నందున వారు (బ్రాహ్మణులు) సదాచార సంపత్తికలిగి తమ విధులను నిర్వహించుచుండిరి. వారి నెప్పుడునదలిజేసికో ఆనాడు వారు వేరువిధముల జీవనాధారమును సంపాదించుకొనవలసినవైనను. తుదకంత జెప్పినను నూర్గురు స్రజలలో బ్రాహ్మణులు మువ్వురు మాత్రమే గలరు. బ్రాహ్మణేతరులు, స్వశక్తిని గుర్తించునేక బ్రాహ్మణులను నిందించుట అసమానకరము బ్రాహ్మణేతరులందే ఎన్నియో విభేదములు గలవు. జస్టిసు పక్షమీ యంతలైవిషయములను చెప్పుకొని జేసినది. దేశమునకుగాని బ్రాహ్మణేతరులకుగాని ఈ జస్టిసుపక్ష మెట్టిమేలుజేసియుండలేదు. కావున బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరులెల్లరును దేశాభివృద్ధికై, స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడు కాంగ్రెసుపక్షమునకే వోటుజేయవలెననిరి.

పిదప సభ ముగింపబడెను.

సం. రా. ఎన్నికలు

అప్పరు ఇండియా వాణిజ్యసంఘ

యెన్నికదారుల పట్టిక

అలహాబాదు, నవం 8:— అప్పరు ఇండియా వాణిజ్య సంఘపు దరఖాస్తుపైని ప్రభుత్వమువారు ఎన్నికదారుల పట్టిక సవరణను తయారుజేయుట కుత్తరువుజేసినటుల సం. రా. ప్రభుత్వపు ఎక్సామినేషన్ గెటెటులో ప్రకటించబడినది.

అలహాబాదు, నవం 4:— అప్పరు ఇండియా వాణిజ్య సంఘపు కమిటీ తమ యెన్నికల ఆచారమునందు లోపములు లేకుండజేయుటకై తన ప్రయత్నముల జేయుచున్నారు. ఈ లోపములవలన రాష్ట్రీయశాసనసభకు యిద్దరు అభ్యర్థుల నామినేషనులు త్రోసివేయబడెను. అందుచేత ప్రతి సభ్యుడును తన పక్షమున నెవరి నెన్నుకొనుటకు గోరెదరొ ఒక్క వ్యక్తి మాత్రము నిర్ణయించుకొనవలసిన కొరమున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

జస్టిసుపక్ష దుష్ప్రచారము

వోటర్లారా జాగ్రత్త.

(స్వ కీ య వి లేఖిరి)

బెజవాడ, నవం 5:— బ్రాహ్మణులు కాశీశ్రీరావు గారికి సింగిలుకొట్ట నిచ్చుటకై తిగ్భానించినది గుడ్డవారము జేయుటకుగాను 20 మంది బ్రాహ్మణ సభ్యులను బెట్టి అనుగు మ్మి గోపాలకృష్ణయ్యగారి పక్షమున నియోగించుచున్నారని ఆరోచింపబడెవాడలో నుంట్ల రామశేషయ్యగారియొద్ద సభ్యులగుపబడెను. ఇటునంటి దుష్ప్రచారమునుగూర్చి వోటర్ల జాగ్రత్తగ నుండవలెను. (తంతి)

అంబుల ప్రయుక్త వెంటకపరాజ గారు అధ్యక్షి అర
గంటపేపు మాట్లాడి సభ్యులందఱును కౌన్సిలు అధ్యక్షి నే బు
పరుపగలెనని కోరిరి. తిరుపతి ప్రెసిడెంట్ గారు పానుగంటి
వెంటకంగరాయణింగాయును గాను కృష్ణారాజు గారు
నెండ్రికి, కావ్యజీవగంధాలూకావ్యగ్రంథము లెట్లైరి
నియు దెప్పి వీటియన్నిటికైనను పానుగంటి ప్రధాన్యమువారిన్ను
ఉద్దేశ్యములు వితములము పట్టా నెండురుచాచాగారి ను నో
ద్దేశ్యముల వివరించిరి. ఈ ప్రతినిధులందఱును అభిశంసిం
చు న్నారు. రాసనసభయందు మునిస్ట్రులనాయకుగా రెప్పు
డును ప్రజలను ప్రతిపఠముగనే వోటా చేసిరి. తిరుపతియ్యని
సి పార్టీపై చిన్న చిన్న మొదలములు నడచాల్సి వేయబడెను.
అయన ఒక్కసారియైనను పోషింక, అందుల కింకను అనేక
ఉదాహరణల దెప్పి ఉపనాననములను వినియు లగించిరి. సభ
రాత్రి 8 గంటలకు ముగిసెను. ప్రేమకుం ప్రకాశంగారు బెజ
వాడకు బోవుటకై నాయుడుపేటలో నెయిలు నందు కొన
బోయిరి. నాయుడుపేటకు కే. వెంకటరామయ్యగారు ప్రకా
శంగారిపండుగోట్లది! (తంతి)

ఆంధ్రదేశమున
ఎన్నికల ప్రచారము

వోటర్లు కాంగ్రెసు అభిమానము ప్రకటించుట

గోదావరి జిల్లా

(స్వకీయ విలేఖరి)

కాకినాడ, నవంబరు 5:—కాకినాడ పురపాలక కమిషన్ కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి విజయము కలుగజేయు గొప్ప కథలు జరుపుచున్నాడు. శ్రీయంత్ర సాంబశివరావు గారు ఇతర ప్రముఖులు సభలయందు పాల్గొనినందు దివానుబహదరు శేషగిరిరావుగారి జోహానుసము విధానమును వోటర్లకు తెలియపరచుచున్నారు. సభలకు బోలెడు సంఘమువారి ఎదుట శేషగిరిరావు పంతులుగారు సాక్ష్యమిచ్చుచు సామాన్యపు పన్నులను చెల్లించువానికి వోట్లు ఉండవలెనని చెప్పినమాటలు ప్రజలయందు వారిపై ఆగ్రహము కలుగజేసినది. దేశీయుల నిర్ణయము ఏవిధముననుండునో యిది విజ్ఞప్తివారు ఎదురుచూచుచున్నారు. ప్రజలు తిమ్మరెడ్డి మను గుర్రెగగలరనియు కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు శ్రీయంత్ర రావసూయాజులగారికి వోట్లనిచ్చెదరనియు నమ్ముచున్నాడు.

సో కూర్మి వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారు సింగిలివోట్లను సంపాదించుకొనుటకై విశ్వప్రయత్నములు గావించుచున్నారని వారు ప్రకటించుచున్న సాంఘిక దురభిమానమునకు మితిలేదు. మోచర్ల రామచంద్రరావుగారి కేసు అనుకొనువాడెవ్వరైనను, పగాడికి ఆచారపత్రము పంతులుగారి విధానము ఈజిల్లా ప్రజలకు వినుకు కలుగజేసినది. గొప్పపలుకుబడి గలవారు ప్రకాశంపంతులుగారి ఆభ్యర్థిత్వమును బలపరచుచున్నారు. జిల్లాలో ప్రకాశం పంతులుగారిపై అభిమానము ఆధికముగనున్నది. (తెలివార్లు)

నోటీసు

కృష్ణా డి॥ కోర్టులో

Between

వాది:—శ్రీరాజా బొమ్మదేవర భాష్యకర్ల రావునాయుడు బహద్దరు జమిందారుగారు ముయినరు అయినందున కోర్టు ఆఫ్ వార్డువారి తరపున మేనేజరు

and

ప్రతివాది:—శ్రీరాజా బొమ్మదేవర సత్య నారాయణవర ప్రసాదరావు బహద్దరు జమిందారుగారు

యీ నెంబరులో ప్రతివాదిగారి తాలూకు జపుకాబజీన చరాస్తులు యావత్తున్నా తోట్ల వల్లూరు గ్రామములోని జపుకాబజీన రిశీవరుగారి స్వాధీనములో వున్న ఆస్తులు కోర్టువారివలన ది 15-11-26 వ తేదిన వేలంవేయించబడును. గనుక యీదు మూలముగా ఎల్లరకు విశేష పర్యవేషమునది.

బుదరు జిల్లాకోర్టులో వేలం కాబడే ఆస్తిలో డైమురు మోటారుకారు విజయవల్ల అలారం గడియారం కుర్చీలు బల్లలు వగయిరా సామానులున్నా వున్నవి. తోట్లవల్లూరు గ్రామములో వేలం కాబడే ఆస్తిలో గట్టి యేనుగదంతములు వెండి రేకులు గల యేనుగ అంభారీయున్నా అంభారీ జూలున్నా వెండిగిన్నెలున్నా పళ్లెములు చెంబులు బిందెలు గంగాళములు మొదలయిన పలువిధములగు వెండిసామానులున్నా యిరువపెట్టెలున్నా తోలు పోర్టుమోట్లున్నా జోడు గుర్రముల బుడి గుట్టములు, విలువగల రెండెడ్లబుడి జత మైనూరు యెద్దులున్నా కుర్చీలున్నా బల్లలు అనేక రకముల సామానులున్నా వున్నవి.

బి. నారాయణస్వామినాయుడు బి. ఏ. బి. ఎల్ వాది తరపు వకీలు.
న.చిరీపల్లం

దియేషియాటిక్ గవర్న మెంటు
సెక్యూరిటీ లైఫ్ అన్సురెన్సు
కంపెని లిమిటెడ్

(హిందూ దేశములో రిజిస్టరు చేయబడినది)

యమ్. పి. భోగయ్య, వి. జె. రామ్, యల్.

బనప్ప, హెచ్చి. జి. బనవప్పగార్లు యింకను వైన ఉదహరించిన కంపెనికి డైరెక్టర్లుగనున్నటులును, యమ్. పి. భోగయ్యగారు డైరెక్టర్స్ బారి గ నున్నటులును, బెంగుళూరు డిప్యూటీ కోర్టువారు వారినే కార్యనిర్వాహకులుగ నుండుటకు అనుమతి నొసంగినటులును, వారు నోటీసులద్వారా ప్రజలకు నమ్మకము కలుగజేయుచున్నటులు యీదిగువ సంతకములు చేసిన మాకు తెలియవచ్చినది. ప్రస్తుత డైరెక్టర్లయిన యన్. నటేశయ్యర్, పి. కళింగ రావుగార్లు యమ్. పి. భోగయ్య మొదలగువారిని డైరెక్టరులునుండి తీసివేయవలెనని చేసిన దావా నవంబరు నెల 8 తేదీకి వాయిదా వేయబడి యింకను విచారణ కాకముందే కోర్టువారు వాకి అనుమతి నొసంగినటుల అసత్యములను ప్రకటించుచున్నారు. ఈలోపల కంపెని భాగస్థులు పోయిన నెల 30 తేదీని ఎక్స్ ప్రెస్సిడెంట్ జనరల్ మీటింగులో, యమ్. పి. భోగయ్య, ఎ. జె. రామ్, యల్. బనప్పగార్లను డైరెక్టరులునుండి తప్పింపవలెనని నిర్ధారణచేయుచు 16 తారీఖున జరిగిన భాగస్థుల కళాఫర్మేటరీ మీటింగులో దానిని దృఢపర్చిరి. కంపెని యొక్క ఆర్థికల్లు ఆఫ్ యసోసియేషన్ 82 క్లాజు సి. ననుసరించి బోర్డువారు హెచ్చి జి. బనప్పగార్లను కూడ డైరెక్టరులునుండి తగ్గించడమైనది.

యమ్. పి. భోగయ్య, ఎ. జె. రామ్, యల్. బనప్ప, హెచ్చి. జి. బనవప్పగారింతటనుండి డైరెక్టరుగారనియు, కాబట్టి ప్రజలు కంపెనివిషయము లేమియు వారితో జరుపగూడదనియు, యిందు మూలముగా అందరకును తెలియపర్చడమైనది. మినర్సు పి. కె. రావు అందునన్నవారు యింకముందుగూడ చెన్నరాజధానికి యీకంపెని ఛీఫ్ యేజంట్లుగ నుండెదరు. ఈపై యంతములకు యేమైనను వ్యతిరేక్తమును మీరు విన్నయెడల అది అంతయు అసత్యమనియు, మిమ్ములను దగాచేయుటకు ప్రయత్నించుచుండిరనియు తలంపుడు.

కె. యన్. భద్రయ్య సెట్టి,
పి. కళింగ రావు,
బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్ల అనుమతిని పొంది.
289 తంబుకెట్టిపేట-మద్రాసు
22-10-28

అతిమాత్ర వ్యాధిచే గలిగిన
బలహీనతకు ఆమోఘమైన చికిత్స

తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపురం, కాపురస్థులును ప్రస్తుతములో చెన్నపురి మైలాపూరు, సెన్ ఫోమనందు లిక్ పేరారి యా పిథిలో ఆల్బర్ట్ లాడ్జియందున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాస య్యంగార్లవారు అతిశ్రుకాలములోనే, భుజింపు ఆహారముచే నావ్యాధిని నివారణచేసినందుల కెంతయు కృతజ్ఞుడను. నేను అతిమాత్ర వ్యాధివలన కలిగిన బలహీనతచే బిరకాలమునుండి బాధపడుచుంటిని. 15 దినములలో ఆయన చికిత్సచే నావ్యాధిని నివారణయై ఎప్పటినుండినైతిని. నాకు హోమాపేతిక్కు మొదలైన మందు లేవియును పనిచేయలేదని చెప్పుచున్నాను.
హెచ్. బి. శంకరరావు.
కొంబాపు సర్కి యర్, మైలాపూరు, మద్రాసు, 25-10-28

జ్యోతిషము జేసినచాని
ఓటరులకు హెచ్చరిక

సత్యమూర్తిగారి విన్నపము

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు, కాంగ్రెసు ప్రకటన కాభ్యర్థ్య తులు యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

ఈ ఆఖరు ఘడియలో వేరొకసారి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే ఓటుజేయవలెనని మదరాసు ఓటరులకు హెచ్చరించుచున్నాను. భారత కాపనసభకు 4 గురిని, మదరాసుసభకు 5 గురిని పోటీలేకుండ బంపి మదరాసు యిజివరకే ఘనతగాంచెను. ఇప్పుడు అనుకొనినట్లుగజేసి, మనవల్ల సంపూర్ణ బానిసత్వమును గోరు బర్క్రమ హేతు ప్రభువుగారికి తగినజవాబు చెప్పవలెను.

గత ఏండ్లలో ఉద్యోగాదంబరప్రియులు జాతిభేద్య వైషమ్యముల కెం పొందించుటపై నే ఆధారపడియున్న వారు యీ రాష్ట్రము నందలి ప్రజా హితజీవనమును పాడుచేసిరి. దానివలన చాలవివాదకరమగు ఫలితములు సంభవించెను. మదరాసులోవలె యిక్కడే యిక్కరాష్ట్రమునందు నిరంకుశాధికారవర్ధము, యంతరికలనరముగను, యంతరికలనరము గ నుండలేదు. ప్రభుత్వమువారి నీచనిర్వహణ, చర్యలను బలపరచుటకు మదరాసు కాపనసభవలె యిక్కరాష్ట్ర కాపనసభలు పూనుకొని యుండలేదు. జన్మినుమంత్రివర్ధము సహాయమున పన్నులు అమితముగ హెచ్చెను. భూమినిష్టు, స్థాంపులు, కోర్టుఫీజు-సారా రాబడి, ఇండ్లపన్ను చివరకు మనదేవాలయములు మతసంస్థలపై పన్నుగూడ హెచ్చిపొయెను. ఈపార్టీని రాష్ట్రముంతటి జిల్లాలలో బలపరచుటకై స్థానిక స్వపరిపాలన కాభివృద్ధియొగ పరచిరి. ఈ సంస్థలకు సభ్యులను నామినేటు చేయుట లోచాలవత్తు పాతము జరిగెను. గాంధీమహాత్మునివంటి జాతీయవాదయులను, సనానింతుల యందేమి, మద్యనిషేధమునందేమి, జాతీయ విద్యయందేమి, నూలు వదుకుటయందేమి, స్థానిక సంఘముల స్వాతంత్ర్యమును అణచివేసిరి. స్థానిక సంఘముల ఉద్యోగులను జన్మినుపక్షము తరపున ఎన్నికల ప్రచారమున కుపయోగించుచున్నారని మద్యపాన దురాచారమును తొలగింప యెట్టి ప్రయత్నజేయక, మంత్రిగారు తాముపద్యులమని బహిరంగముగ ప్రకటించిరి. మంత్రివర్ధమువారిచే ఏ ఏండ్లకుండి పరిపాలింపబడున్న విద్యా, వైద్య కాళిలందు ఏమియ అభివృద్ధిలేదు. వీరిక్రిందనుండిన వ్యవసాయ పారిశ్రామిక కాళి ఎన్నాళ్లున్నను అట్లే యుండును. మనకు ఎట్టి అభివృద్ధి జరగలేదు.

ఈలోపము లటుండ, నిరంకుశాధికారులు జాతీయోమముల అణచివేయుచుండ జన్మినుపక్షమువారు సహాయము రి అసహాయవాదుల కిషింతులకుగాను, లాండురిచెన్యూరిక బిల్లు ఆమోదింప సహాయపడిరి. అధికారులబలము తగ్గకుంట్లు ఇరిగేషనుబిల్లు నిలిపివేయతో డ్యు డి రి కీయకైడియ కాపనసభలో చేరకుండ జేయుటకు ప్రభుత్వ వారికన్న యెక్కువ రాజధక్తి లాపిరి. గత ఆరేండ్లలో తనీవముగ ప్రవర్తించి తమ్ము మోసగించిన వీరిని ఓటరులు ఎన్నుకొనెదరా?

నలభైఒక ఏండ్ల చరిత్రలోను కాంగ్రెసు ఓటరులు; నూరు కాంగ్రెసు తీర్మానానుసారముగ తన అభ్యర్థుల కొన గోరుట కిడియే ప్రథమపర్యాయము. కాంగ్రెసు లు బిరుదులు ఉద్యోగములు తీసికొనవలెననుటను, సభలలోను బతుకుటగూడ స్వరాజ్యవంధము జరుగదీక్షవహించిరి. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులందరను ధీమతులు; భిషణ్ణాలనిచెప్పవచ్చును. వారికి నిచ్చి స్వరాజ్యము నకై పోయెను. దేశము మహాసభను బలపరచగోరుచున్నాను. బ్రాహ్మ ఓటరు లొక విషయమును గుర్తించవలెను. జన్మినుపక్ష 7 ఏండ్లలో బ్రాహ్మజేతర సంఘము మొత్తము వైస ఏమియు సహాయము లేదు. స్వరాజ్యము లేకపోయినను ఏవంపుమైన అభివృద్ధివచ్చునన్నవలెనేలను గ్రహము. కాంగ్రెసు అన్ని సరిసమానత్వము స్థాపించును. బ్రాహ్మణ ఓటరులగు గ్రామనకే ఓటుజేయవలెనని కోరుచున్నాను. మదరాసుకుండిని, భారతసభకు 12 గురిని కాంగ్రెసువారిని వో రానున్న రి వత్సరములలో నిరంకుశాధికారులతో స్వరాజ్యమును చేరువకు లేగలమని నేను రూఢిగ జెప్పవలెదాకరం

ఓటరులకు విజ్ఞప్తి

తేది 8-11-26 తేదీని జరిగే కాసనసభల యెన్నికలలో
భిల్లి అసంఖ్యిక కాంగ్రెసు అభ్యర్థులుగా నిలిచిన

శ్రీయుత టం. ప్రకాశంగారు

ఉమ్మాఅలీషాగారును

మవరాను కాసనసభకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులుగా నిలిచిన

శ్రీ దండు నారాయణరాజు
మో. నారాయణరావుగార్లకును

మీరు ఓట్లు అన్నియు యిచ్చి పంపుటయే మన దేశమునకు
తేమకరము గనక వారికే తమ వోట్లన్నీయు యివ్వవలెనని
మేము ఓటర్ల నందరిని కోరుచున్నాము.

ఇట్లు విధేయులు, ఆకునూరు వెంకటాచార్యులు, బి ఎ
వకీలు, మామిడిన్న వెంకటసుబ్బారావు, వకీలు, గారపాటి వెం
కన్న, కందాళ రామానుజాచార్యులు, బి ఎ వకీలు, చిలకా
మూర్యనారాయణ, తల్లాప్రగడ సుబ్బారావు, బి ఎ వకీలు,
ఆలపాటి గుబ్బన్న, కాండ్ల బాపన్న, బి ఎ వకీలు, పెద్దిభో
గ, కృష్ణమూర్తి, రాంపల్లి సుబ్రహ్మణ్యదీక్షితులు, బి ఎ బి
ఎ వకీలు, టంగంటూరి శ్రీరాములు, బి ఎ వకీలు, సూర్యసి
ంకన్న, దుర్భ వెంకటప్పయ్య, బి ఎ బి ఎ వకీలు, కందు
కూరి సత్యనారాయణమూర్తి, బి ఎ వకీలు, నాదెళ్ళ వెంకటరా
వు, బి ఎ వకీలు, కొమ్మ వెంకటరామకృష్ణారావు, బి ఎ వ
కీలు, రాంపల్లి వెంకయ్య, బి ఎ బి ఎ వకీలు, దామోదీపురపు
త్యాధిరావు, బి ఎ బి ఎ వకీలు, శిరిగి నర్సయ్య, పల్ల
నారాయణమూర్తి, బి ఎ వకీలు, పిన్నమని సత్యనారా
యణ, వల్లూరి నూర్యనారాయణరావు, బి ఎ బి ఎ వకీలు
బి జగన్న, ఇయ్యూట్ల శేషపాతారం, వకీలు, గండికోట
మన్న, వకీలు, చాగంటి సోమసుందరము, బి ఎ వకీలు, ఆ
ంకి వేంకటేశ్వరనారాయణమూర్తి, బి ఎ వకీలు, లకంసాని సో
రాజు, పాలకోడేటి సోమరాజు, వకీలు, విజయూరి రా
గనూజాచార్యులు, బి ఎ వకీలు, దళివ వెంకటసుబ్రహ్మణ్యం
ఎ వకీలు.

పశ్చిమగోదావరి

స్వరాజ్యపక్ష ప్రచారము

స్వరాజ్యాయుధుగా రుపసంహరించుకొనెదరా?

(స్వకీయవిలేఖరి)

నిడదవోలు, నవం 4:—పశ్చిమగోదావరి స్వరాజ్యపక్ష
ప్రచారముశేయుచున్నారు. స్వరాజ్యాయుధుగారిని
రుపదలచిన కన్యనాయకప్రముఖులు జిల్లా అంతటను ప్ర
ముఖీయులు స్వరాజ్యాయుధుగారికి అనికాశములు చాల త
గనున్నవని కనుగొనిరి. నేను మరల ఆచటలో నొకసభ
స్వరాజ్యాయుధుగారిని కాంగ్రెసు కనుకూలముగ నుపసం
హరించగోరెదరు. (తంరి)

స్వరాజ్యగోదావరి కాంగ్రెసు

అభ్యర్థులు

కంకవిజయము రూఫి

స్వకీయవిలేఖరి)

రాజమండ్రి, నవం. 5:—ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు
స్వరాజ్యాయుధునకు జేరుచున్న అసంఖ్యాకవార్తల బట్టి
స్వరాజ్యగోదావరి జిల్లాలోని రూరలు స్థానముల అభ్య
ది. వెంకటరత్నం, కే వి. ఆర్. స్వామిగారలు విజయ
చెదరనుటకు నిశ్చయము ప్రకాశంకారివిజయ పది
జిన్నదే గాన మరల నావిషయము జెప్పనక్కరలేదు.
(తంరి)

యించబడుచున్నది

అందమైన
చర్మముయొక్క
మర్తము

వెన్-యూసా
క్రొత్తగా
కనిపెట్టబడినట్టి
ప్రకాశమైన
టాయిలెట్టు.

వెన్-యూసా నడువక వాడుచుచే చర్మమునకు అందమైన అందము నిచ్చును.
వెన్-యూసా చర్మములకు క్రొత్తవనము నిచ్చును. అందమునకు ఆటంక మైనవాటిని పార
ద్రోలి, చర్మమునకు వెల్ వెల్ ఎంటి వృదుల్యమును, నూతనకాంతిని గలిగించును.
ధర రూ 1-0-0. కెమిస్టులు, అత్తల వ్యాపారులు మొదలగువా రందరియొద్దను విక్ర
వజంట్లు: మొనర్చు దాదా అందు కో, ఎస్పెనేడు, మద్రాసు

అదునుమల్లిగోపాలకృష్ణయ్య

గారిసుభాషితములు

(ది 8-8-26వ తేదీని గన్నవరం

తాలూకా మహాసభలో వెలువరించ

బడినవి కృష్ణాపత్రికనుండి)

- (1) నేను జస్టిసు పక్షపు అభ్యర్థిని. బ్రాహ్మణులకు గ
ర్భ క్షతునకు. పానగం రాజాగారు మానాయకుడు.
- (2) హిందూదేశమును పరాధీనముచేసినది బ్రాహ్మణులే.
కాబట్టి స్వరాజ్యము వచ్చువరకు బ్రాహ్మణులు కైళ్లలోనే
వుండవలెను. బ్రాహ్మణేతరులు కైలుకు పోవలసినవనిలేదు.
- (3) మేము కాన్సిల్లో నుండుము. బ్రాహ్మణులు ఈ
తడవ కైళ్లకు పోతే నేను కాన్సిలుకు పోయి వాండ్లకు అన్నము
మాత్రము బాగా పెట్టిస్తాను.
- (4) జమీందారులు సామాన్యప్రజాస్థానములకు నిలవ
డం సాహసము. నేను రంగారావురంద్రయ్యేట్లు జమీందారులైనా
యాయ్యేట్లు నేను కొనకమునుపు కైతునే గనుక నన్నుమీ
రు కైతుకొండ జమకట్టి మీవోట్లన్నీ నాకు యాయవచ్చును.
- (5) మీరాపురం రాజాగారిపై నాకు వ్యక్తిగతద్వేష
ము. వాయానేను బింపక్షము. ఇద్దరము జయముపొంది కాన్సి
లుకుపోతే బింపక్షముగానే చేయవలెదురు. కాబట్టి కాసనసభ
యెన్నికలలో స్వరాజ్యపక్షము విజయముకంటే మీరాపురం
రాజాగారి విజయమునాకు యెక్కువయివచ్చును.

(ఒకవిలేఖరి)

* * * * *
బందరు వైశ్యసమాజముముందు ఉపన్యసించినవి

భాద్రపద బి అమావాస్య

(14-10-26 వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికనుండి)

- (1) నేను జస్టిసు పక్షమువాడను. జస్టిసుపక్షము స
ర్వోత్కృష్టమగు పక్షము. స్వరాజ్యము పొందుటకువనమివ్వు
డు తగియుండలేదు. బ్రిటిషుప్రభుత్వము ధర్మముగ పాలించు
చున్నది. వీరునునలనువిడిచిపెట్టుకడలవలెదేశభక్తులైననువచ్చియిం
గితేనేరదు. కనుకమనకీప్పుడు స్వరాజ్యం వద్దు.
- (2) “నేను ఇంగ్లీషు అసలే చదువుకొనలేదు. తెలుగే
బాగారదు. నేను చిన్నపుడు వరవడికూడా వ్రాయలేదు”
- (3) “నాకు జమీందారీకూడా ఉన్నటుట నిజమే! న
న్ను కైతులంతా జమీందారంటున్నారు. నాపని త్రిశంకుస్థర్గ
ముగా నున్నది.”
- (4) నేను కన్యనంఘమునకు చెందినవాడను. అయినప్ప
టికిన్నీ నందిగానునీమకన్యవారంతా నాకు ఓట్లివ్వను పొమ్మని
చెప్పుచున్నారు.
- (5) నాకు నాజుగిలో అడవులున్నటుట వాస్తవము.
ఆ అడవులలో నేను కైతులపక్షపుల నెందుకు మేపు కొనవివ్వం
తెలు? గవర్నరు మెంటువారు మాత్రము పుల్లరి పుచ్చుకొనకుండా
ఎందుకు పక్షపులను మేపుకొన నిశ్చయింపెను.
- (6) ప్రభుత్వనికి పన్నులు ఎక్కువ చేయకపోతే ఎ
ట్లాజరుతుంది? గవర్నరు మెంటు జరుగవలెనా? అక్రమ లేదా
ప్రభుత్వములో తొర్ర పడ్డది. ఎందు కనగా తెల్ల ఉద్యోగుల
జీతము హెచ్చుచేయుటకున్నా దానితో పాటు నల్ల ఉద్యో

గుల జీతములు హెచ్చుచేయుటకున్నా అందుచే స్థాంతుపను
ఆహ్లాదీపన్న యెక్కువచేయుటకు జస్టి సుపక్షమువారు గెలిచిరి.

(7) ఆహ్లాదీపన్న జస్టిసు పక్షమువారు హెచ్చుచే
యించినందుకు ఆక్షేపించుచున్నారు. చేసినటుట వాస్తవము
త్రాగుడు మనదేశములో ఎప్పుడూ ఉన్నది. పూర్వకాలమున
బుచ్చుదులుకూడా త్రాగినారు. ఆహ్లాదీపినివేసినచో అం
దరు దొంగతనముగా త్రాగెదరు. ఆహ్లాదీపన్నుండవలసినదే.

(8) “కాన్సిల్లోరావుగా రేమో త్యాగము చేసినాడని
చెప్పుకొనుచున్నారు. పన్ను లివ్వవద్దని చెప్పితే ఇటువంటివారి
సందరిని కైళ్లలోనికి ప్రభుత్వమువా రంటే తప్పేమి యు
న్నది?

(9) “కైళ్లలో మంచిభోజనముకావాలని కోరుట గొం
తెన్నుకోరిక. సజ్జఅన్నం పెట్టకుండా వరిఅన్నం పెట్టినందులకు
సంతోషించాలి. పూర్వకాలంలో నేరముచేస్తే చెయ్యోకాలో
విడగొట్టేవారు. ఇప్పుడుచల్లని క్రిటిషు ప్రభుత్వమువా రట్లు
చేయుటకంటే కైలుకంటే వరియన్నము పెట్టినందులకు సంతో
షింపవలయును”

(10) జస్టిసుపార్టీవారు దేశద్రోహము చేసినారని వ్రా
యుటచాల అక్రమము. స్వరాజ్యపార్టీవారే దేశమును పాడు
చేయుచున్నారు.

(11) చదువుకొనుటకల్ల కొంతమేలున్నప్పటికి ఒక్కొక్క
కొక్కప్పుడు కీడుకూడాకలుగును కనుక చదువుకొన్నవానియం
దు వ్యామోహము పడకద్దు.

(12) నేనింగ్లీషు చదువుకొనేదని కరకర్రములలో వ్రా
సినారు. నేను తెలుగు మాత్రము చదువుకొన్నావా? చదువు
కొనకపోతే కాసనసభకు పోవుటకు పనికిరానా?

“కైతు సంఘము”

పశ్చిమగోదావరి ఓటర్లకు మనవి

ఈ ఎన్నికలో ఏజాతికాజాతి సింగిల్ వోటు వేయించెదరని
జస్టిస్ పక్షమువారు తమప్రచారములో నడుపుచున్నారు. వారు
జాతిక్షులు పెంచిలేనే గాని వారికి వోటుపడే సావకాశము
కనపించలేదు గత యెన్నికలలో మోతే గంగరాజుగారు వై
స్యలచేత సింగిల్ వోటు చేయించుకొన్నారనిన్ని, అందుకిప్పుడు
క్షత్రియులు, సింగిల్ వోటు వేయించుకొనెరనిన్ని అసత్య ప్ర
చారము చేయుచున్నారు. కాని యియ్యది యెంతవరకు సమ్మ
దగిన విషయముగాదు. ఈజిల్లాలో నేను మూడు మూడువంతు
ల గ్రామములుజూచితిని. ఎక్కడా యిట్టి భిన్నాభిప్రాయాలు
లేవు. గనుక క్షత్రియులు యీ కళంకమును యెన్నికలలో బా
పుకొని కాంగ్రెస్ నందు తమకున్న సమబుద్ధి చెల్లడికేమికొనె
దరని నమ్ముచున్నాను.

జస్టిస్ పక్షమువారు క్షత్రియులంతా ఎసంగ్లీ వోటు మో
గార్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారికి యిచ్చెదరని నాన్నగూ
డెం తాలూకాలో ఆంధ్ర ప్రచారముచేయుచున్నట్లు ఆయన
చున్నది. క్షత్రియులు వుండుకొన్ని 8000లు వోట్లలోను యే
కొలకవోట్లు తప్ప విగిలినవోట్లన్నీ కాంగ్రెస్ పక్షానికి ఆయన శ్రీ
టంగంటూరి ప్రకాశం పంతులుగారికే యిచ్చుటకు నిర్ణయించు
చున్నారు. జస్టిస్ పక్షమువారు జేసెడి యీ అసత్యప్రచారము
నమ్ముకూడదు.

గణపవరం

చింతలపాటి లచ్చిరాజు.

శ్రీ శ్రీ యస్. రంగస్వామి

అయ్యంగారు

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

నర్సపూరు ప్రజల సానుకూళము

(స్వకీయవిలేఖరి)

నర్సపూరు, నవం 5:— నర్సపూరు ప్రజలు నిన్న పుర మందిరమున సమావేశమై యిట్లె. రంగస్వామి అయ్యంగారి ఆకా లమరణమునకు విచారము చెప్పుచును వారి కటుంబమునకు తమ సంతాపసానుభూతి వాక్యముల చెప్పుచును, హిందూమతానికి నిర్వాహకలను సానుభూతి చెప్పుచును తీర్మానముల గావించిరి. ప్రకాశంపంతులుగారు రవ్వడేవచ్చి రంగస్వామి అయ్యంగారి సం పాదకప్రతిభను చెప్పుచును, వారి మరణమువలన దేశమునకుగల్గిన నష్టమును చెప్పుచును కొంతకేపు మాట్లాడిరి.

ఎన్నికల ప్రసంగము

అంతట ప్రకాశంపంతులుగారు రానున్న ఎన్నికల గూర్చి మాట్లాడుచు చున్నప్పుడు వారిలో కొందరు ముఖ్య ముగ ఎలూరులాయర్లు రానున్న ప్రకాశంపంతులుగారిని కావలెనని కోరె దరని చెప్పి, రానున్న ప్రకాశంపంతులుగారు దేశమునకు తేసిన కీడును నూచించిరి. దానిపై ఒక చిన్న లాయరుగారి కిసలు కోసము వచ్చి ప్రకాశంపంతులుగారు యేమాత్రం సహాయములేకుండ అన్యాయ ముగ మాట్లాడిరిని దానిపై ప్రకాశంపంతులుగారు విషయములన్నిటిని చెప్పి వైస అన్యాయముగ చచ్చుచుంటున్న ఖండించును నిర్ధరించిరి.

ప్రకాశంపంతులు వెంటనే బెజవాడకు నేడు కృష్ణా కాంగ్రెసు అధిక్షు ఎం.కె.టికే ఊరేంపురం పాట్లాడుటకు బో యిరి. ఇచ్చు పశ్చిమగోదావరి కాంగ్రెసు అధ్యక్షులకు తప్పక విజయముగల్గు నాశ గలను. (తంతివార్త)

పశ్చిమగోదావరి జిల్లా అధిమండల మహాజనసభ:-

బెణుగుతాలూకా కింతేరు గ్రామములో నర్సపూరును తా లూకా మల్లవరము కాపురమును కు. రా. రా. శ్రీ. గొల్లె ముక్కల వెంకన్నగారి ఆధిపత్యమున నవంబరు 6 వ తేది శని వారము పూర్వము పన్నెండు గంటలకు జరుగును.

నల్లి వీరాస్వామి వగైరా

నూతనగ్రంథములు అపూర్వగ్రంథములు!!

జ్యోతిషార్ణవ నవనీతము అనే

జ్యోతిషార్ణవపీఠయాచము

ఇది ప్రాచీనములను జ్యోతిషసంహితలను నుండి యుద్ధ రింపబడిన గొప్పగ్రంథము. జాతకభావనందలి సర్వశలయొక్క అంతర్లక్ష్యములకు భావములయొక్క సంపూర్ణములైన ఫల ములను చక్కగా వివరించుచున్నది ఈ గ్రంథము "జ్యోతి షార్ణవనవనీతము" అను పేరుతో యిదివరకు చాలాకాలము క్రిందట చెన్నపట్టణపు పండితులలో నొకరు టీకాతాత్పర్యము లతో ప్రకటించియున్నను అది అచ్చు అంగ్రదేశమువారికి చక్కగా బోధపడుకొంటే లేకపోవుట వల్లను అనేక క్షణము లలో ఆటికా తాత్పర్యములు చాలా సంవత్సరములుగా నుండుటవల్లను మేము సంపూర్ణ శ్రద్ధతో తేట తెల్లముగ తాత్పర్య మతో మూలగ్రంథముతోపాడే చక్కని గ్లాజు కాగిత ములపై ముద్రించి చక్కని బైండు చేయించియున్నాము. ఆంగ్ర తాత్పర్య విశేషములు కావ్యవ్యాకరణ తాత్పర్యములను బ్రహ్మశ్రీ పంచాంగుల ఆదివారాయణ కావ్యాల వారితో వ్రాయబడినది. కాకితో బైండు ప్రతి 1-కి 2-0-0 సాధారణబైండు ప్రతి 1-కి 1-8-0

శ్రీ జాతకము

అనుపాన మంజరి

(వైద్యగ్రంథము) వెల 0-8-0.

వంధ్యాతంత్రము

సంతాపగోపాచారముతోనహా యా 0-8-0

శకుంతల పద్మినిగో మావుస్

1/28, కొండలయ్యగో పేట, బాబ్బట్లపా, మద్రాసు.

రాజమండ్రిలో పద్మశాలి మహాజనసభ

చెన్నరాష్ట్రమునందు విశేషజనసంఖ్య గల పద్మశాలి మహాజనసభ తమకు మద్రాసు కాసననిర్వాహకలయందు సంఘ ప్రాతినిధ్యము లేకపోవుటను గూర్చి చింతించుచు పద్మశాలి ప్రభుత్వమువారికి నివేదించుకొనవలయునని తీవ్రమైన ఆందో శనము గావించుచున్నారు. విద్యయందేమి తగితర విషయముల యందేమి విక్రీలి వెనుకబడియుండిన సేసంఘము ప్రభుత్వము వారి సంపూర్ణావరమును జనములతో కలిపివృద్ధి పొందవలయు. తత్కారణమున రానుండిన కాసనసభా పునర్నిర్వాహ సమయ మునం దీసంఘ ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి యోచించి తమలో విద్యాధికులును కుత్రానిధి న్యాయవాదులును నగు శ్రీయుత దామోదర కృష్ణమూర్తిగారిని ప్రభుత్వపక్షమున నొక సభ్యుని గా నియోగించుటకు శూన్య ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుటకు గాను పద్మశాలి మహాజనసభలకు నొక పథ గావించిరి. పెక్కండ్రు సభ సలకరించిరి. ఆ మహాజనసభ శ్రీయుత పద్మశాలిని పీ రన్నగాను అగ్రాధనాధిపత్యమును వహించిరి. సంఘపద్మశాలిను గూర్చి శ్రీయుత అనెం వల్లయ్యగారు మృదువుధుర సంభాషణ ము గావించి చెన్నరాష్ట్రమునందు ముప్పవయసు లక్షలపై గానుండిన పద్మశాలి సంఘమునకు ప్రాతినిధ్యము లేకపోవుటను గూర్చి విఖలుగా విమర్శించి సభ్యులను సొచ్చరించిరి. ఆ నంతర మీక్రింది తీర్మానము గావించుట సభ్యు లెల్లరిచేతను నేకగ్రీవముగా నంగీకరింపబడినది. తీర్మానము ప్రభుత్వము వారికి తంతివార్తగా చెబుపబడినది.

తీర్మానము

మద్రాసు కాసననిర్వాహ సభయందు పద్మశాలి సంఘ ము పక్షమున నొక అభ్యర్థిగా కాకినాడ వాస్తవ్యులగు, కు|| రా|| రా దామోదర కృష్ణమూర్తిగారిని నియోగించుటకు గాను, శ్రీప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుటకై యీపద్మశాలి మహాజన సభవారు ఏకగ్రీవముగా తీర్మానించుచున్నారు.

నేమాని పెనరామమూర్తి;

హిందూజన్మరెన్సు (18-10-26)

బొంబాయి జీవభీమాకంపెనీ లిమిటెడ్; స్థాపితము 1908. అన్నివిధముల వైద్యులపేరి జీవభీమాపాలనీలకు ఇచ్చు మొదటితరగతి ఇంకీ జీవభీమాకంపెనీ

ప్రత్యేక లక్షణములు

- (1) తక్కువ ప్రీమియము, (2) ఎక్కువ లాభము, (3) ఆటోమేటిక్ పాకపోలీసర్, (4) ధారాళమైన షరతులు, (5) దయగల నిర్వాహకము, (6) తనదని నిరూపించిన తక్షణమే సొమ్మును చెల్లించెదరు.

వివరముల నీదిగువవారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

K. PADMANABHAPAI, B. A.,
Secretary Madras Branch
st Box No. 337 Mount Road Madras.

రంగూను అసెంబ్లీ యెన్నిక

బరోపీయేతర స్థానమునకు పోలింగుజరుగుట
రంగూను, నవంబరు 4:— అసెంబ్లీకి బరోపీయేతర స్థానములు నూడింటికిని శేష పోలింగు జరిగెను. అభ్యర్థులేరెవరి లకు యు. టొక్లెస్ (స్వ. ఇత్పటి సభ్యుడు) యు. భీనుమాంబ (నేషనలిస్టు) శే. ఆర్ వభేరియా (ఇం) యు. ప్లాటెక్ (ప్ర) (స్వ) గారై యున్నారు.
ఇప్పుడు చాలయంది ప్రేమ పోట్ల నిచ్చుట విశేష మై యున్నది. (ఆ. తె.)

నాగపూరులో

సారాధుకాణముల సోదా

దొంగవనల ఆచూకీ

నాగపూరు, నవం. 2:—నాగపూరులో పోలీసువారి క్లసారి 22 సారాధుకాణములను సోదావేసి అక్కంటు పు స్తకముల బట్టుకొనిరి. వారు చేయుచున్న క్రిమినలు నేరముల గనుగొని, కొన్ని న్యాయవిధులకు కావ్యముల తేయుమండ వా నినిగూర్చి అచూకీ దీయు నుద్దేశ్యముతో నిలుల తేయబడినది. (ఆ. తె.)

"పుష్ప వనము"

శ్రీతికరమగు వాయువును వీచినట్టి పుష్పవనమందు విహరించుట కెవరిమనస్సు ఇష్టపడెనుమను? ఇది అన్నిసమయ ములందు సాధ్యముకాదు. అయినను మీ శేఖరందు ఒక బుడ్డి

"ఓటో మధురాణి"

యొందినచో ఎల్లప్పుటికిని పుష్పవనము దుండినట్లే !!! పరిశీలించు !!

"మెజిస్ట్రిక్ హేరాయిలు"

అత్యుత్తమముగ వైద్యులు అని నొక్కి వక్కాణించె చున్నాము: శిరోజములను పెంచుటయందు దీనికి సాటి వేరొకటి లేదు. జేమ్స్ నెల్సన్ అందు కంపెనీ, 237 గోవిందప్పనాయనిపేట - మద్రాసు.

వీర్యబండ్ ధాతుపుష్టికి 2043

గంటలలో యంత నీరైన వీర్యమునైన ప్రజమువలె గట్టి పటిమ ముపలివారికి బలహీనులగునాడ సంసారమును విచ్ఛిన్నది. మూత్రములోను కలలోను ఇంద్రియసప్తమునున్న తక్షణానికొ పును. నూతనశక్తి పటుత్వముచ్చును. 8-0-0. చిన్నబుడ్డి 1-8-0. అమృతరత్నాకరం 45 బందరుపీధి మద్రాసు

వేలకుమందు వెల సిసా 1-కి రు. 0-4-0

ఈ నూనెను తలకురాచిన పేలు ఈపి శక్తియను. చర్మ మునకు వెండ్రుకలకుహాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును. అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు లేక బొంబాయి

మైసూరు శాండిలు సబ్బు

ప్రళస్తమైన చందినితోను, స్టాండర్డు సబ్బుతోను తయారు చేయబడినది.

ఇంగ్లీషు వైద్యశాస్త్రము ననుసరించి, వడకట్టిన మంచి చందిని అత్తరుతో మైసూరు గవర్నమెంటువారు యీసబ్బును తయారుచేయుచున్నారు. శ్రేష్ఠమైన క్రొత్తవస్తువులతోను, ప్రసిద్ధిచెందిన సుగంధద్రవ్యములతోను ఇది తయారుచేయబడినది. హిందూదేశమునం దంతటమ యిది పేరుపొందినది. మీరు వెంటనే ఒక బిల్లును కొని పరీక్షించుడు. మీరు మైసూరు శాండిలు సబ్బులను కొనుటచే హిందూదేశమునందు చేలి పను లభివృద్ధిపొందుటయే గాక సొమ్ము గూడ దేశమునందే యుండును. మైసూరు శాండిలు సబ్బు లన్ని దుకాణములలో దొరకును.

గవర్నమెంటుసోపు (సబ్బు బిల్లు) ఫ్యాక్టరీ

బెంగళూరు

చదువును! యోచింపుడు!! కొనుడు!!!

కామినియా నూనె

(రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉష్ణ ప్రదేశముల కిది అమోఘమైన వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలకు ఊడిపోకుండ కాపాడుచు, వారి మొక్క అభివృద్ధిని, సొగసును పోషించును. పుష్టిని గలుగుచుండుటకు పొరపొరలను, బట్టలను ముడుపును. రంగుమారిన వెంట్రుకలకు మునుము రంగును గలిగించును.

దీనియందు మనోహరమైన సువాసన గలదు. ఉపయోగించిన తరువాత మెడకుడు ఉత్సాహమును, చల్లదనమును, మంజుర్యమును గలిగించును. వేసకు వేలమంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలుగు అపారమైన అభ్యుదయ గుణమును గురించి చాల గొప్పగా పొకడియున్నారు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతావృత్తికను చదువుడు.

దివాళిచందు భండారి, ఆత్మభక్త పంజాబునండి (వాసినది):
 “మీ కామినియా నూనెను పరిశీలించితిని. ఇది వెంట్రుకలకు పెరుగుటకు, అందముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. పి. మూలముగా 4 బుడ్లను దయచేసి పంపుడు.

దీనిని ఉపయోగించుటకు మరువకును. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు.

1 బుడ్లి ధర రూ 1-0-0	పోస్టుభారము 0-6-0	ప్రత్యేకము.
2 ,, ,, 2-10-0	,, 0-12-0	,,

పాప్యరిక:- కామినియా నూనె ప్రతి పట్టణమునందును, గ్రామమునందును నుండు వాగరిక మె యందును ప్రతిడుకాణమునందును తప్పక దొరకును. కొందరు వర్తకులు తెలియనివర్తకములకు గల తక్కువరకము నిచ్చి “ఇది సరసము, శ్రేష్ఠమైనదని” చెప్పుదురు. అందులో వానికి గొప్ప లాభము గలదని తెలుసుకొనుటకు గాన అట్టి వర్తకు వ్యాపారశత్రువులను మీరు లోబడకుడు. ఎప్పటికిని **కామినియా నూనె** తప్ప మరేదయు వాగుడడదని స్థిరపరచుకొనుడు.

అత్తరు లన్నిటికి రాజువంటిది
ఓటో దిల్ బహారు
 వాడినవా రందరిచే చాల గొప్పగొప్పగా ప్రశంసించబడినది. చేతిరు మాలయందు కొన్ని చుక్కలను వేసి క్రొత్తగా గోసిన పువ్వులనువలె మీ చుట్టుప్రక్కలకు దాని వాసన వ్యాపించును. దీనిని ఒకసారి వాడుడు. తరువాత మీ చెప్పడును దీనినే వాడుదురు.

1 బొమ్మ బుడ్లి 1-కి ధర రూ 2-0-0; వి. పి. ఖర్చులు ఆదా 0-5-0	ప్రత్యేకము.	కాంపిల్ బుడ్లి 1-కి
2 ,, ,, ,, 1-4-0; ,, ,, 0-5-0	,,	ధర ఆ. 0-2-0

పోస్ట్ పంజుట్టు:- **ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,**
 28వ, జమ్నా మసీదు మార్కెట్టు, బొంబాయి.

ఆంధ్ర దేశము-సంగీతము

ప్రథమభాగము

“శ్రీవిజయనగరగానపథ” అనుశీలకక్రింద 28-10-26 రేడియో ఆంధ్రప్రదేశ్ యందు ఆంధ్రపత్రికా స్వర్య విలేజింగు దసరా సందర్భమున జరిగిన గానసభలలో నొకసభకు విచ్చేసిన కాకినాడ పురపాలకవ్యవస్థాధికారి భవానీకొమ్మిరెడ్డినూ ర్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారు కొన్నిసంగతు లుపన్యసించుచు, నీక్రింది వాక్యార్థముతో ముగించిన ప్రకటించిరి. ఆవాక్యాన్న మేము- “సంగీతమునందు మొదలు ప్రసిద్ధిగాంచిన మన యాంధ్రదేశము, దక్షిణదేశముకన్న ఎంతవేగా నిమగ్నము నైయు ఆకళను ఉన్నరచనలోనికై దెచ్చుట ఆంధ్రుల కర్తవ్యమనియుగూడ నుజివిరి.” నాయుడుగారు ఆంధ్రదేశము లో బ్రవీణుల పురుషులలో నొకరును కాకినాడ పురమున గానసభ నెలకొల్పి వారికి దోచినకీర్తిని చాలవర్ధనలనుండి పోషించుచుండిన సరసులును ఆయుధమునూరు. అట్టివారు ప్రకటించినట్టి యా యుధారాశయమును గూర్చి కొంతవ్యాఖ్యాన మొనర్చుట నున యాంధ్రదేశప్రతిష్ఠను గొంత యనసరమని తోచి యీక్రింది వ్యాసమును వ్రాయవలసింది. సంగీత విద్యాభిమానులు యథార్థము నవ్వేషించుటగూడవని కోరువాడను.

భారతదేశమున దర్శింప సంగీతవిద్య ప్రప్రథమమున ఏక ప్రమాణమైందై కారణాంతరముచేత రెండుభాగములుగా చీలి “హిందూస్థానీ” అనియు “కర్ణాటకము” అనియు జేర్చ గలిగి నర్థియన్నయది. వింధ్యా త్రోయులు నేయు గానము “హిందూస్థానీ” అనియు వింధ్యాదాక్షిణ్యములు నేయుగానము “కర్ణాటకము” అనియు జేరుగాంచినది.

కర్ణాటకసామ్రాజ్యాధి శేఖలు ఆచరించి విజృంభింపజేసినదియగుటచే యీ గానసంగీతకర్ణాటకమునామము సాధ్యముయినటుల జేర్చెల్లెమునున్నది. కర్ణాటకసామ్రాజ్య మొనరి వింధ్యుడు దక్షిణమునగల ఆంధ్రద్రావిడాది సమస్తరాష్ట్రముల నాక్రమించుటచేత కాక వింధ్యాత్రోవప్రాంతములనుగూడ బ్రాకినటుల దేశవర్తిత్రవల్ల జావగల్గుచున్నది. ఈసామ్రాజ్యమునకు ప్రధానస్థానమున విద్యానగరము మన యాంధ్రదేశము మునుపదేవున, శ్రీకృష్ణ దేవరాయులు ఆంధ్రద్రావిడకర్ణాటకాది వివిధభాషాపండితుల బోషించియు దెలుగునం దెచ్చుడు ప్రీతిపొంది అభిమానించి యున్నట్లు నూచించు “దేశభావలలో కెల్ల దెలుగులెన్న” అనువాక్యార్థము యథార్థమున టచేతను కర్ణాటకగానము ఆంధ్రభాషాభారతము ఆంధ్రుల స్వీయసమృద్ధిగ బరిమించి పేరునకు మాత్రము కర్ణాటకమని పిలువబడుచు నచ్చినది. ఈ కర్ణాటక సామ్రాజ్యకాలమున అంతకుపూర్వమునంచినలెనే ఆంధ్రులే సంగీతవిద్యకు లక్ష్య లక్షణముల నొసంగియున్నట్లు విశదమగుచున్నయది. అనేకు హిమచల పర్వతము సంగీతలక్షణ గ్రంథముగ పరిగణింపబడు “సంగీత రత్నాకరము” అనుగ్రంథమునకు ‘కళానిధి’ యను వ్యాఖ్యాన మొనర్చిన ‘చతురశ్శిలాధిపతు’ ‘సంగీత పారిజాతము’ అను లక్షణగ్రంథమున రచించిన ‘అహోబలపండితుండు’ స్వరమేళకళానిధి’ యనుగ్రంథమున రచించిన ‘రామామాత్యులు’ పద్యకావ్యమున సంగీతశాస్త్రమును జెప్పిన గోవిందామాత్యులు’ మనయాంధ్రులై యున్నవారు. వీరందరు బహుప్రాచీనులు.

‘చతురశ్శిలాధిపతి’ యను లక్షణగ్రంథము వ్రాసిన ‘వేంకటమఘ’ మాత్రము వ్రావిడి (అరవదేశీయుడు.) ఈతండు పైనిజేర్చిన ఆంధ్రుల లక్షణగ్రంథముల నాధారపరచుకొని అప్పట్లో ప్రచారమందున్న గానకళావిధానములు గ్రంథరూపముగ వెలువడించిరి. ఇక లక్ష్యములవిషయమయి యాలోచించినచో నట్లే లక్ష్యకర్తలందఱు మనతెలుగునారే యని తోచకమానదు.

అనంతరమూర్తియగు శ్రీ త్యాగరాజుగూర్తి వీరి తాత గారున గిరరాజుకవి, వారికి గురువున శిలింక వెంకటరమాయ్య ‘శ్రీ కృష్ణలీలాతరంగిణీ’ గేయముల రచించిన ‘శ్రీనారాయణ తీర్థులును,’ శ్రీ కృష్ణ కర్ణామృతమును రచించిన ‘శ్రీ లీలామఘ’ గోపాలకృష్ణునిమీద పదయులురచించిన “శ్రీకృష్ణులును” గీతలక్షణగీతప్రబంధములును, తానర్చుములును రచించిన ‘గురునూర్తికాస్త్రీయు,’ వేదవేలు భక్తిగేయము లొనర్చిన ‘శ్రీ రామదాసు’ గారును వేణుగోపాలనిమిష శృంగారగేయములచేసిన ‘సారంగపాణియు’ అనేకకీర్తనయులొనర్చిన ‘శ్రీ రమాపురు శింగరాచార్యులుగారును, శ్రీ అప్పారావురామాయణమున సంస్కృతగ్రంథరాజుయును, గేయకీర్తిని మొల ప్రాథముగ నాంధ్రీకరించిన శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యకవియు, భాగవతసంప్రదాయముగా, పన్యసించు నేనలుమున్న ఉత్సవసంఘముల గేయకల్పనలొనర్చిన, తాళపాకము చిన్నయ్య, తూమునరసింహదాసు అనువారలును, ఇంకనుబహుళకుల గేయకల్పనలొర్చిన విరగ్ధద్రయ్య, ‘కవిహత్మ్యభూషణయ్య,’ గోవిందసామయ్య, మాన సామయ్య, చల్లగాలి కృష్ణయ్య, తోడి సీతారామయ్య;

మొనూరు పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుషేషాదీయ సిద్ధాంతములలోవొకటియగు లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతావృత్తి ములు

1. మ. సి. నుండరావు బెంగాల్స్ట్రీట్, షర్డర్ జూర్ అంజాలా కంటోన్మెంట్ నుండి వ్రాసినది. లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు మాకందరికి చాలాగుణమిచ్చియున్నది వయచేసి ఇంకనూ 12 సీసాలను బంబంబ ప్రార్థన.

2. మ. రజనీకాంతశర్మబరన, ఆయుర్వేదవైద్య-మలోకోడు జోర్ హాట్ పి. ఓ. అసాన్ మండివాసి.

3. తమవద్దనుండి రప్పించిన కస్తూరిమాత్రలు చాలాబాగా పనిచేసినవి గావున ఇంకను 6 సీసాలను పంపుడు.

8. మ. పి. వి. పున్నామేడ్ కొచ్చి వీరు వ్రాసియుండునది- తమరి లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను బహుకాలముగా వాడియు, అనేకులకు ఇచ్చివున్నాను. అందరికిని పుత్రమమైనగుణము నిచ్చియున్నవిపును 25 సీసాలను బంబకోరుటన్నాను.

4. ఎ. శేషయ్య గుమాస్తా సబ్రిజిస్ట్రార్ ఫీసు, అల్లూరు P. O. వెల్లూరు డిస్ట్రిక్టు వీరు ఇటుల వ్రాసియున్నారు. తమ కస్తూరిమాత్రలు పెద్దలనూ, పిల్లలనూ మంచుగుణమిచ్చుచున్నవి ఇంకనూ 25 సీసాలను బంపుడు.

250 నుండి 800 మాత్రలుగల సీసా వెల 4 అణాలు, పోస్ట్జివేర పోస్ట్జివేర 6 సీసాలను 1-8-0, 12 సీసాలు 2-18-0, 5 సీసాలు 5-3-0, సీసా 1 కి 4 అణాలు చొప్పున అన్ని దుకాణములందునూ దొరకును.

301-1

ఎంతవిచిత్రము! పోస్టువిద్య. ఎంతత వ్వికరము!!

అమృత విద్యాలయమువారు, ఉర్గు (తూరకము) హిందీ, సంస్కృతము, ఇంగ్లీషు, పంచాంగగణితము, జ్యోతిషము పోస్టువ్యారా (ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వములు) చేర్చుచున్నారు. ఈపోస్టు విధానముచే మనము మన ఇంటినుండుండియే చదువచ్చును. మనసంతయును నన్నిటిని వారు తీర్చుదురు. వారమునకు ఒకపాతము 6 నెలలలో మంచిజ్ఞానము సంపాదించగలము. వేరే గ్రంథములను కొననవలయులేదు. అన్నియు వారే బోధింతురు. వారి పోస్టుముగూ వారే భరింతురు. ప్రతి భావకు వెల ౧-కి 2 రు.

అమృతవిద్యాలయము, బ్రౌంచి, వెంకూరు. పధికరాలూకా, యన్. జి. యన్. రైల్వే.

అనువారలు 20 సంవత్సరములక్రిందట పరమపదించిన ద్రావిడ సుప్రసిద్ధుడాయన లన శ్రీమంతుల సుబ్రహ్మణ్యయ్య, శ్రీమహా వైద్యనాథయ్య, శ్రీశరభశాస్త్రి అనువారలను గురువన, మానంబావలై సుబ్రహ్మణ్య, అనువారును మున్నగు ననేకులు మనయాగ్రగణ్యులే. 'మధుస్వామిదీక్షితులు' 'శ్యామాశాస్త్రిలు' పట్నం సుబ్రహ్మణ్యయ్య అను ద్రావిడగాయకులు రచించిన కీర్తనానుమాత్రము ఇప్పుడు వాడుకలోనున్నవి.

ఈవైది వివరించిన విషయమునుబట్టిచూడ ఇప్పుడు ప్రచారములోనున్న కర్ణాటకగానమునకు లక్ష్యలక్షణములు బొందుపరచి ఆవిష్కరణ చేయవలసివచ్చినట్లు తీసికొని వచ్చినవారు మన ఆంధ్రప్రదేశ్లోను, ఆవిష్కరణ అరవవారిని గాదనియు స్పష్టముగా చూపినది. సంస్కృతభాషయందుగాని, ఆంధ్రభాషయందుగాని చివరకు ఆనాటిభాషయందుగాని ద్రావిడులు వ్రాసినట్లు చెప్పవలసిన లక్ష్యగ్రంథము వైద్యశాస్త్రమున చతుర్థంక ప్రకాశితప్రతినిధులను కాన్పించదు. అదేవిధముగ లక్షణము నిర్ణయించు లక్ష్యములను వైద్యశాస్త్రమున ఒకరివద్దనున్న మఱియొకరివద్దనున్నవలెను రచించినవి. ప్రచారములో లేవు. ఇట్టి లక్ష్యలక్షణము లందులకు రచించిన ద్రావిడులగుడ ఈమధ్యకాలములోనివారగుచు ప్రాచీనులగుడ అంధ్రులైయున్నారని తెలుసుకొనినట్లు కనబడుచున్నది. కావ మనయాంధ్రుల విద్య కర్ణాటకా దేశములలో వాడుకలోనున్న గానము 'కర్ణాటకగానము' అనుటకు అంధ్రగానము అనిన లెస్సగానుండును గాని కర్ణాటక ప్రామాణ్యమునాథులు పోషించి ఉన్నతస్థితికి దీసికొనివచ్చినవారగుటచే వారిపేర ద్రావిడతారముగ నుండుటకై కర్ణాటకగానము అనియే వాడవలయున్నది.

పేరునుబట్టి జూచినను లక్ష్యలక్షణములుబట్టి చూచినను వాడుకబట్టి చూచినను, కర్ణాటకగానము ఆంధ్రులకు స్వతస్సిద్ధమైయుండ నయ్యది దాక్షిణాత్యుల సామ్య అనెడు ఆంధ్రుల లోకోక్తి యెట్లు సమంజసము అని విచారించవలసియున్నది. విచారించుముగాక.

కర్ణాటక సామ్రాజ్యము ప్రస్తుతమైన పితవ రానురాను ఆంధ్ర దేశమున విద్యాప్రాప్తమైన లన రాజులు సన్నగిలు బయలు పాపాపాప్రసంగములకు తొందరపడకుండు రాజ్యమునాథులై సంగీతము మున్నగు విద్యల పోషించి సుప్రసిద్ధులయ్యుటయు సంభవించెను. ఆ కారణమున ఆంధ్రదేశములోగల గాయకవలె శాస్త్రము దక్షిణదేశమున విరాజిల్లు తే. ప్రయుక్తుల యాత్రాదులయి యెరియ దిగ్విజయాత్మకై, పోయియు, కుక్షింభరత్నములతో కు యానమునవియు శ్రీ తంజావూరుసంస్థానాధిపతులచే నాద రంజనకై ప్రవిడదేశమున నివాసము గల్గించుకొన్నట్లు బొడ గట్టుచున్నది. ఈకారణమున తంజావూరు సంగీతము మున్నగు విద్యలకును కళలకును పాటపట్టుకుండు ఆంధ్రదేశము రి త్రవోవుట యు తటస్థమయ్యెను. అదిగాక దక్షిణ దిగ్విజయముతోను తంజావూరు ప్రభువుచే నాపివేయబడిన గిరిరాజకవి యాదేశము వలె నివాసము గల్గించుచున్న కారణమున తిరునయ్యారులను తంజావూరు సమాజ గ్రామముందు అనంతరము తిరునయ్యారులను మధ్య శ్రీత్యాగరాజమూర్తి తెలుగుభాషయందు భక్తిజ్ఞానములు కాల వాలంబులకు గేయరత్నములు రచించియుండి, ద్రావిడదేశమున నే తనయనతారవైభవమును జాటించుట తటస్థమయ్యెను.

ఈ పాటపులంబట్టి తంజావూరు ప్రాంతములు, కర్ణాటక గానసాంప్రదాయముల విభుధతల సలవరుచుకొనుటకు వగిన యవకాశము చిక్కుటయు ఆంధ్రదేశము ప్రాచీనవిభవంబును గోలపోవుటయు సంభవించె. అదిమొదలు తంజావూరు కందును ఆ ప్రాంతములందును ఆంధ్రులచే బ్రచారితమున పరి సుధకర్ణాటకగానము తక్కు ద్రావిడదేశప్రాంతములందుగల శిష్యులకుండు ఆంధ్రదేశములో నప్పట్లగల శిష్యులకుండు న్యుమమగు రసభరితముయి మార్గదర్శకముగ నెన్నబడుట సంభవించెను.

తంజావూరు సంస్థానమునందలిపితవగూడ ఆంగ్లా సామ్రాజ్యమునకు దక్షిణప్రాంతమున మదరాసు ముఖ్యపట్టణ మగుటచే నా స్థలమునకు దక్కిన ద్రావిడదేశమందును అభినవ పదముల ననుసరించి విద్యాప్రాప్తమైన గలుగుచుండుటంజేసి ద్రావిడదేశమున సంగీతవిద్యయందు సర్వారు ఉద్వేగములందువలె ప్రామాణ్యము నుపించియుండిరి.

తంజావూరుందు విలసిల్లిన గాయకుల గానమే ఆంధ్ర సాయకసంప్రదాయ విభుధం బుటంజేసి యా గాన శైలియొ మిన్నగా నెంచబడును వచ్చినను, అట్టిశైలి సభ్యులించినవారే గాయకోత్తముల ప్రసిద్ధిపొందుచుండునను తంజావూరు ద్రావిడదేశ ప్రభులంబులంజేసి దూరములను నాంధ్రులు తమ ప్రాచీనవైభవమును విస్మరించి, యేద్రావిడుడు గానము జేసినను తంజావూరు శైలియే యని భ్రమించి, గానము దాక్షిణాత్యులసామ్య అనియెంచెనుభ్రాంతి యీమధ్య కొంత కాలముక్రిందటివరకు నాంధ్రదేశమంతటను సంపూర్ణముగ నావ పొంది "అయ్యరు, అయ్యంగారు, మొదలియ్యారు, పిళ్ల" మున్న

గు నామములధరించిన యేకాయకుడు వచ్చినను అతడు దేవతా గాయకుడుగ నెంచబడును వచ్చెను.

ఇంతలో నాంధ్రదేశచరిత్ర నెలవడుటయు నాంధ్ర రాష్ట్రప్రచారము విజృంభించుటయు, తంతివార్తలు, ధూమ శకటగమనము ఆంధ్రదేశమంతటను ప్రాకుటయు తటస్థించిన కొలదియు నాంధ్రులకును మనముగూడ నన్నివిధములందు నా న్నత్యముగలవార మనభాషము దేశీయుల నావహించినది. ఇది గాక యిట్టి యాంధ్రోద్యమము బయలుపడెనుటకు బూర్వమే యిట్టి యాంధ్రాభిమానము క్లికేలిగి గలిగి పోయెను. కొంతకాలము గాన, క్లికేలి పామ్మరు రామగుబ్బయ్యగారు, వీణ వెంకట రమణదాసుగారు మున్నగు కొందఱు గాయకావతంసుల నావ హించుటంజేసి వారు దక్షిణదేశీయులను జని మదరాసు ము న్నగు పట్టణముల గానసభలకుచేసి, ద్రావిడులచే సన్నతిగాంచు టయు, ఘంటాకంక జాదిబిరుదరాజులు పొందుటయు గలిగెను. అందుమీద చిరవిస్తృతంబగు నాంధ్రగౌరవము కొల దియొ గొప్పయొ తిరిగి ప్రతిపాదించబడి దేశీయులలో గొంద రైనను దాక్షిణాత్యులగానమునెడల గలుగు వ్యామోహమును వదలి వేయించు వచ్చిరి.

అందుమీద స్వదేశీగాయకులకు సభాసానముల కొంత గౌరవ మేర్పడిన కొలం దియు ఆంధ్రదేశము లో బహుగాయ కోత్తములు వెలువడుచు దేశీయుల మన్ననలకుఁ బాత్రములగుచువారు. తుత్తము గొప్పవారి గృహములందు వివాహోపకార్యములు జరిగినచో దాక్షిణాత్యులే అహూతులై గానసభలు చేయుచుండువారు. ఇట్లున్నచో యటులగాక స్వదేశీయులే బహుశలములకు నాహూతులగుటయు దాక్షిణాత్యులవ్యామోహము గల యేయొక్కరుండు మాత్ర మే దాక్షిణాత్యుల సాహ్యులించుటయు మనము చూచుచున్నాము. ఈవైది వివరించినదాదీనిబట్టి చూడ ఆంధ్రగాయకులు తమ ప్రాచీన వైభవమును గుర్తెరిగి ఆత్మగౌరవసాధకమైన తమ ప్రాచీనగానసభలను పునరుద్ధరించుకొనియున్నారనుటకు సందియము లేదు.

ఇంతకుముందు నేను వివరించిన యంతములనుబట్టి తేలు విషయమేమన:-

1. కర్ణాటకగాన మను సంగీతశాఖ బయలుపడెనన పిమ్మట నద్దానికి నీర్లుపోసిపెంచి పెద్దవృక్షముజేసి సంపూర్ణపరిధి రింబుగా నొనర్చినది, కేవలము ప్రాచీన ఆంధ్రగాయకోత్తము లేయనియు;
2. ఈ మధ్యకాలమున నట్టిగాయకులు స్వదేశీయుల తగినంత రాజాదరణము లేకయో మరి యేయితరకారణముల చేతనో దక్షిణదిగ్విజయము సన్నకతంబున నాంధ్రదేశము ఉత్తమగానపదములందు గొంత కొంతవడినదనియు, దాక్షిణాత్యులు ఆవిద్య మన యాంధ్రులచే గ్రహించి యలవరచుకొని గౌరవంబు నొందుచుండిననియు "గానము దాక్షిణాత్యుల సామ్య" యని మనయాంధ్రు లనుకొనుచుండిననియు;

ఈవైదియములు గమనించి ఆధునికులు కొందఱు తమదేశగౌరవము తిరిగి బ్రతిష్ఠింపనెంచి బహుకృషినిచ్చి దక్షిణ దిగ్విజయ గావించి యచ్చట తాంప్రతిభ జాటించి స్వదేశీయుల జరివిష్టతంబును దేశీయవిభవంబును పొందుకొల్పి రనియు చేయుచున్నది.

అయితే యీమధ్యకాలముందు ఆంధ్రదేశంబున గాయకోత్తములు అసలే తేరాయనిప్రశ్నించిన నటులగాదని చెప్పవలసియున్నది. అమరావతి ముఖ్యపట్టణంబుగజేసి పరిపాలించి అవరకృష్ణ దేవరాయలని ప్రఖ్యాతిసొందిన శ్రీవెంకటాద్రి నాయుడుగారు మాబందరు రాజధానిగనెలి సర్వవిద్యాపోషకుడని పేరుగాంచిన శ్రీ రెడ్డినాయుడుగారు, విజయనగరంబు ప్రధానపురంబుగ రాజ్యమొనర్చి అపరభాండని ప్రసిద్ధిపొందిన శ్రీ ఆనంద గజపతి మహారాజుగారు మున్నగుభూమిధానుల సమైక్యముల బోషించి విద్యాంసుల గౌరవించి దేశగౌరవమును గాపాడుచుండిరి.

ద్రావిడ దేశంబున నాకాలంబున విలసిల్లు గాయకులతో దులహుగు గాయకులు వారి యాస్థానంబులందును ఇతర స్థలములందు ననేకులుండిరి. కొందరి దేశీయులయెడగాక, కలి కుట్టు కామరాజుగారు, నందిగామ వెంకన్నగారు, దూర్వాసుల నూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు, మాతాతగారున హరి అమ త రామయ్యగారు, వేమూరి అప్పన్నగారు, నారమంచి జానకి రామయ్యగారు, మానాయనగారున హరి సరసింహముగారు, సునల్ల దక్షిణామూర్తిశాస్త్రిగారు మున్నగువారు. మరియొక మాట చెప్పి నావ్యాసముయొక్క ప్రథమ భాగము ముగింతును గాక.

ఏకాలమునుగూర్చి విమర్శించినను ద్రావిడులతో సమానప్రతిభ గల గాయకులు ఆంధ్రదేశమునం దెప్పుడును విరాజిల్లుచుండిరి యు, ప్రభువులమన్న సలమున ప్రజాసారాగంబునను పాత్రులగు చుండిననియు తేటతెల్లమగుచున్నది. ఇందువిషయమై కొన్ని వత్సరముల క్రిందట ఆంధ్రపత్రికా సంవత్సరాధి సంచికయందు

"సంగీతము ఆంధ్రులు ద్రావిడులు" అనునీ క్రింద నేనొక వ్యాసము వ్రాసియుంటిని దానిని జూచుచుకొనుడు-

ద్రావిడాంధ్రదేశంబున గల యాధునికగాయకుల తారామ్యములు మున్నగు విషయములు ఈ వ్యాసముయొక్క రెండవభాగమునందు వ్రాయగలను (సశేషము)

హరినాగభూషణము, వి. యే.

వాగ్గేయకారకుడు.

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

30 మూత్రలు 0-10-0 (పది అణలు)

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి శ్రీమహావైద్యనాథయ్య శ్రీశరభశాస్త్రి

లలితా శ్రమ గ్రంథావళి

ఋగ్వేద సంధ్యావందన భావ్యము. ఇందు సంధ్యా విచార తత్త్వ శబ్దవిచారణయు అచమన ఫలములును, శేషవాది వాసుధ (పాణియాను, వ్యాహృతి గాయత్ర్యర్థములును మొదలగునవి సకారణ విధానములతో 25 విషయములున్నవి నూతనము. ప్రతివారమునకు ప్రాహ్లాద్య సంపాదకముగాన నుండ దగినది 500. తే యచ్చొత్తింపఁబడినది. మంపు సమయము. త్వర పడుడు. ఆస్తి కలకు మేలైన గ్రంథము రు. 1-8-0

బాలావహా ప్రసాదప్రతిము. ఇందు బాలవికీర్తి

స్తవరాజకవచములు నామములును గూడ గలవు. 0-4-0

ఋగ్వేదాంతప్రకాశిక 1-8-0

హితోపదేశములు. పీఠికయును వేదాంతార్థము వివ

రింపఁబడియున్నది. 0-4-0

ఒకరకములోగాని భిన్నరకములగాని మాడు పుస్తక

ములు తీసిన రహస్యములను గూర్చి చెప్పెను. శ్రీనివాసాచార్యులచే,

2946 పెంపటి- కంటురిబయ్యశాస్త్రి,

8-9, సోలయప్ప మొదలిప్పి, మైసూరు, హైదరాబాదు.

లలిత

3149

విజయనగరమున యువజన సంఘపక్షమున వెలువడయందు మాసపత్రిక. విద్యాంశుల కావ్యవాదములకు కవులకవి తాళిలమునకు పండితుల వివిధవిషయవిమర్శలకు విద్యార్థులవ్యాసరచనకు ఇది మాత్రసంగ్రహము. చారిత్రక సాంఘికసాహిత్య ప్రముఖ విశేషములందు వెలువడుచుండును. వింతవింతకథలు చిత్రచిత్రములైన ప్రశ్నములు! విద్యార్థులకు పోటీపరీక్షలు! జహుమానములు! ఇట్లు సర్వలక్షణలక్షితం బగు 'లలిత' పండిత, వామర శ్రీ పురుషాది సర్వజనసహజరచితమై రాగవిజయ రశమినాడు వెలువడుచున్నది. వ్యాసములను పంపగోరువారు అట్టొకరు 2-వ తేదీలోపున కార్యస్థానమునకు చేరునటులంపవలెను. మాదిరిప్రతి ఉచితముగ పంపజాలము. కలయువారు, ఆరణాలు నిల్వలుపెరిగిన బడయగలరు. పిమ్మట చందాదారులకు వారి చందానండి, ఈ ఆరణాలు మినహాయించుకొందును.

చందా సంవత్సరమునకు రూ 2-0-0

కొరకు 1-12-0

విడిప్రతి 0-6-0

కార్యదర్శి

లలితాకార్యస్థానము, విజయనగరము.

హిందూ మహాయుగము

గ్రంథకర్త:

3151

శ్రీ శ్రీ కొమట్రాజు వేంకటలక్ష్మణరావు ఎం.ఎ. గారు

ఈ విఖ్యాత గ్రంథరాజ మిప్పుడు తిరిగి 6 వ కూర్పు అచ్చొత్తింపఁబడినది. మాతృదేశ చరిత్రాభిమానియైన ప్రతి యాంధ్రుడును దీనిని చదివితీరవలయును. ఆంధ్రమున దీనిని మించిన చరిత్రగ్రంథ మింకొకటిలేదు. ఇది పరసీయగ్రంథముగ నుపయోగింపఁబడుచున్నది. ఇందు దేశపటములు, మహాపురుషుల చిత్రపుటలు కలవు. ధర కాగితపుటైదు రు1-4-0, అట్టలైదు 1-6-0, క్యాలికోలైదు 1-8-0. ఎక్కువ పుస్తకము లొకే నారి కొనువారికి కమిషన్వీయదును.

కానూరు, వీరభద్రేశ్వరరావు, బి. ఏ. యల్. టి, మేనేజరు, లక్ష్మణారాయగ్రంథమాల, గవర్నరుపేట-తెలంగాణ.

ఆంధ్ర భాషానుశాసనము

ఇది రాజమండ్రి కాలేజీ పండితుల బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది శ్యామాయశాస్త్రిగారు రచించినది. దీనికి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులైన మ-రా-శ్రీ కట్టనంబి రామ లింగారెడ్డి యమ్. ఏ. గారు ప్రశంసమైన పీఠిక వ్రాసి యున్నారు.

ఇందు ప్రాచీనాచార్యాచార సాంప్రదాయములు 20 టి. భృ. శృంగా వివరింపఁబడినవి. మూడు 180 మంది పూర్వ కవుల ప్రయోగము లుదాహరింపఁబడినవి. శైలి విశ్లేషణ ముల భయు విద్యార్థులు, పండితులు భాషాభిమానులుగూడ జనువ కులినది. ఇట్టి వ్యాకరణ వింతమున్ను తెలుగులో లేదు. తెండుభాగములు 14 ప్రకరణములు.

తెండు పంపులములు పోస్టేజీకాక రు 1-4-0

తెండు కలసిన లైడు 1-8-0

ఆంధ్రదేశీయపదము, నాటకాదల లక్షణము 0-8-0

కావలసినవా రిట్లు వ్రాయవలెను.

తాడూరి నవ్యనారాయణమూర్తిగారు,

8170 ఇన్నీసుపేట, రాజమండ్రి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1923-వ సం॥ నవంబరు 5-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు.

దనియాలు బా 1-8 రు 70,00 మొదలు 84 00 వరకు

విద్యుదుబ్బెలు

కుటుమ తెచాలివి ,, 6 48 గలది రు 12 80 18 00

కెల్లారివి ,, డిటా ,, 14 00 18 00

డిల్లి ,, డిటా ,, 15 00 16 00

రాగులు రు. 184 బస్తా 1-8 ,, 9 10 0 10 0 0

నవ్వులు ,, ,, 22 0 0 25 0 0

2. ధాన్యము పవ్వులు

కందులు బస్తా 1-8 రు 205 ,, 15 0 0 16 8 0

పెనగులు ,, డిటా ,, 14 0 0 15 0 0

పెనలు ,, డిటా ,, 18 8 0 14 0 0

వినుములు ,, డిటా ,, 16 8 0 18 0 0

ఉలకలు ,, ర 195 ,, 9 0 0 9 12 0

3. నూనెపస్తువులు.

నవ్వులనూనె బా 1-8 ,, 158 0 0 156 0 0

నెయ్యి మ 1-8 ,, 14 0 0 25 0 0

కొండాపురంపేరు సెంగవప్పబా18 ,, 50 0 0 53 0 0

ఇతరప్రదేశము ,, ,, 48 0 0 49 0 0

తేరు సెంగనూనెగానగ బా1-8 రు 112 మ. కానూనె 110 0 0

ఆముదము బా 1-8 ,, 85 0 0 86 0 0

4. చిల్లరపస్తువులు.

చాయకనుపు బా 1-8 ,, 72 0 0 78 0 0

కూరకనుపు ,, ,, 25 0 0 28 0 0

మిరపకాయలు(సంటూరివి) బా 18 140 0 0 154 0 0

గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమండ ముజుగు 1-8 రు 40,48

కాళవాడిపాయకట్టు ,, ,, 50,58

రెల్లము బా 1-8 రు 40 0 0 60 0 0

చింతపండు బా 1-8 ,, 81 8 0 53 0 0

5. ఇనుము.

కల్లారకం బా 1-8 ,, 82 0 0 88 0 0

చదరం ,, 81 0 0 88 0 0

రత్తండు ,, 81 0 0 82 0 0

6. నూలు.

పుట్టూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-8 ,, 5 4 0

మూళయేనుగ నెం 20 ,, 6 12 0

నెం 20 బెన్ని సింహం యా బె ,, 7 6 0

నెం 22 ,, ,, 7 14 0

నెం 12 1/2 పాండిచేరి ,, 5 15 0

నెం 14 1/2 ,, ,, 6 6 0

నెం 12 1/2 న్యూకాటన్ ,, 5 10 0

నెం 14 1/2 ,, న్యూకాటన్ ,, 6 3 0

నెం 10 1/2 కోయంబుత్తూరు ,, 5 2 0

నెం 2 1/2 ,, ,, 5 9 0

నెం 14 1/2 ,, ,, 6 3 0

నెం 12 1/2 చూర ,, 5 10 0

నెం 14 1/2 ,, ,, 5 5 0

7. దూది.

బోంబాబెట్టు బాదన 1-8 రు 530 0 0

కల్నాడు కూడి ,, ,, 145 0 0

8. లోహములు.

బండి 100 కులంకు ,, 58 8 0 59 0 0

బంగారము, కులంకు 1-8 ,, 21 4 0 21 8 0

పసుముడి ,, ,, 18 9 0

ఇత్తడి బా 1-8 ,, 285 0 0 250 0 0

రాగి డిటా ,, 256 0 0 260 0 0

గుణము!

గ్యారంటీ!! మూలికాచై ద్యము!!!

నారాయణి

ఇది శుక్లనవమ, శ్రీల తెల్లకుసుమ, ఋతుశూల, శగన నాయలు హరించును. వారంరోజులకు సరిపడుస్తాకెట్టు 1-8-0 మాసారసింహ శేష్యును ఆ పైవ్యాధు లన్నిటిని నిర్మూలము చేయగలను. రు 10 డబ్బీ రు 1-0-0. 8115

శ్రీరామకృష్ణాయుర్వేద ఔషధాలయము,

రాజమండ్రి.

ఆయుర్వేదకళావిభాగము

విద్యాన్ కె. శేషశాస్త్రిగారి

జగత్ప్రసిద్ధఆయుర్వేదాషధములు 3114

దండమాడపాకము:— జ్వరము, పాండు, మున్నగువాటివలన కలిగిన ఆశక్తిని పోగొట్టి మంచులమును ఇచ్చును. భూతానం బంధమైన వ్యాధులకును స్త్రీవ్యాధులకును శంకేవిని. శక్తిశక్తక ఔషధములలో లోకప్రసిద్ధి జేచినది. ఒకసేరు 3 రూ. మూత్రమే.

అన్ని విధములవ్యాధులకు ఔషధముగా దొరకుచున్నది.

అడన్:—మ్యూనేజర్, ఆయుర్వేదశాల

శృంగేరి పోస్టు, మైసూరు ఇలాఖా.

వల్లెటూరు గ్రంథమండలి

రాజమండ్రి

3138

సంవత్సర చందా 1-0-0 మాత్రము. సం॥కు 6 పుస్తకములు ప్రతి తెండునెలకు ఒక గ్రంథము వెలువడును. ప్రజా సామాన్యమున మత, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థికాధ్యాత్మికాది భాషప్రచారమే దీని యశయము.

ఇంతవరకు వెలువడినవి.

1. గాంధీమహాత్ముని నీతిమంజరి.
2. రాజనీతిసారము.
3. ప్రాచీనభారత గ్రామపరిపాలన.
4. రామతీర్థస్వామి జీవితము-బ్రహ్మజ్ఞానోద్యోగనలు.

చిరునామా:—నకరుపాదండు,

ముదిగంటి జగన్నాశాస్త్రి, బి. యే. రాజమండ్రి.

ధమ్మపదము

3138

శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి దుర్గా సదాశివేశ్వర

ప్రసాదబహద్దరుగారు అనువాదకులు

అవతారపురుషుడగు బుద్ధదేవుని దివ్యోప

దేశము లిందుఁ గలవు. పాళీభాషలో ౨౭ సర్గము లలో నున్న ౪౨౩ గాథ (శ్లోకము) లకు సరి

యయిన, చక్కనయిన తెలుగు వచనరచనము.

మూలగ్రంథముగూడ సమగ్రముగా నిందుఁగలదు.

హిందీ, ఇంగ్లీషు, కర్ణాట, ప్రాకృత భాషలలోఁ

గల పరివర్తనములను. వ్యాఖ్యలను బరిశీలించి

అతిజాగ్రత్తతో నిది యనువదించఁబడినది. జైన

బౌద్ధమతములను గుఱించి విపులపరిశోధనముగల

పీఠిక గొప్పది గలదు. బౌద్ధమతసంప్రదాయ

విషయములకు ముఖ్యమయిన టిప్పణి కలదు. బుద్ధ

దేవుని దివ్యోపదేశములెట్టివో, బౌద్ధమత మెట్టిదో

యీగ్రంథముఁ జదివినఁ చెలియగలదు. సుందర

మైన బుద్ధునిచిత్ర మిందుఁ గలదు. మేలుకాగిత

ము. అందమైన నిండు క్యాలికోలైదు.

వెల రు ౧-౪-౦.

అవదాన కల్పలత

ఇది తెలుగు ప్ర మహాకవి సంస్కృత భాషలో రచించిన బౌద్ధగ్రంథమున తెలుగుచేత ఇందులో భిన్నములు

యాధ్యత్మోపదేశము స్వాధ్యాయము, భూమి మదలకు మాహాత్మ్య తులనార్థములను సంసారసాగరము నుండి త్రచ్చి యెత్తి యుచ్చుచున్నవి. అనువాదము శ్రీ రాజావాసిరెడ్డి దుర్గాదాశివేశ్వర ప్రసాద్ బూదర్ జయచిత్తరంజనగారు. బ్రహ్మశ్రీ టిటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారి పేరిట గలదు.

వెల 18 రు 0-12-0.

విలాసము:—నరసస్మృతికార్యాలయము, జగ్గయ్యపేట.

ఆంధ్ర పత్రిక

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా-1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

కాను బంగారమునకు, సీమవెండికి, తర్పములకు పూచీ నిచ్చెదము.

మానవ పురుషుల లోలాపలు, చుట్టలు, మోపులు, బంగారుమెడలెములు, మెలతాడులు, టంబురు మొదలగునవి తయారుగ నున్నవి. వివరములకు ఈదిగువ విలాసములకు వ్రాయుడు.
బొమ్మెటర్లు: కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, కనగపాటి కోటయ్య అమృతబదర్లు.
ది ఆంధ్ర జ్యాయలరి మాన్యుఫ్యాక్చరీంగు కంపెనీ
కొద్దాకను: బెజవాడ. 1149 (3) 1597 (తాంబి: 51 జెనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

Powell's Extract of Golden

(3421) పవలుగారి అమృతమైన గెనో

నెగరోగమునకు
అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.
నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర పిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నష్టము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.
గుణము:—6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కు లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందును మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్ష్ణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర ర్పు. 1-4-0
దీర్ఘ వ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర ర్పు. 1-2-0
మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన దుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.
మా చిత్రచిత్రపు క్యాటలాగ్ ను వ్రాయుడు.
ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, BOMBAY

నిత్యకర్మాష్టకము

ధ్యానార్థం కామసారగాయత్రి రంగులపటము గలదు. ఈ గ్రంథమునందు స్నాన, సంధ్యా, జప, హోమ, బ్రహ్మయజ్ఞ, కేవలార్చన, వైశ్ణవేన, అతిథిపూజలు, అను రా. నిత్యకర్మములన్నిటిని సరిగ్గా పఠించునట్లు ఉత్తమ ప్రతిభావంతులైన, వైద్యులచేత రచించబడినది. సూర్యోపసానము, ఆత్మయజ్ఞము, మున్నగు దాతాత్ర రం విధానములు ధర్మశాస్త్ర వచనసహితముగ గలవు.
సాదాబైందు 2-8-0 కలికోబైందు 3-0-0 లైబరీనిడిషన్ 4-0-0
గంభీరతగ్రంథముల కేటాగనకు వ్రాయుడు.
మా నేజరు:—స్వధ్వర్త ప్రకాశిన్, కీల్ పాకు, మదరాసు.

గంధర్వమహల్

విజయనగరం 3105

౧. నృత్యభినయ రక్షణము కొరకు ఇదినవకు ఒక పాత కాల నడుపబడుచున్నది.
౨. సంగీత-వాద్యాభినయ నృత్యపాటకాది విధానము నుత్తేజక పఠదుటకు-వీరత్వశాస్త్రవర్తకమున జీవించు భోగి నీ నాగవాస యత్ కాళింగ దేవదాసీపాతుల నిష్పత్త్యము తొల గించుటకును, ప్రాధపథ్యములతో నారంభింపబడినది. సంస్కార పరులు, విద్యాధురాయణులు, జాతీయవాదులు, కళా ప్రద ర్శకులు కూడ ఆదరింపదగినది—గంధర్వశాస్త్రిక.
౩. దేశభక్తియునునగు పట్టుకొమ్మ యనదగిన పత మందిర మొకటి నెలకొల్పబడినది. ఇందు దిన పత్రములు, వారి పత్త పత్రములు పాతకులు యుపయోగార్థము ప్రచురింపబడుచున ర. పరిశోధకుల కొరకు ఉద్దేశించబడుచు, జనసామాన్యము కొరకు ఆధునిక గ్రంథములును, సంపాదించబడి ఉపయోగములొనకే చేయబడును. జనసామాన్యము కొరకు గ్రంథానికి సంకార గ్రంథాలయ పద్ధతిలో నడుప బడును. దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు కూడ ఉపయోగించుకొనఁ దగినట్లు ఏర్పాటు గలవు.
పై కార్యము కొనసాగించుట ఎల్లరు తోడ్పడఁవలెను
1. సరిచే నూర్యకాంతము. 2. సరిచే లక్ష్మీకరపయ
3. మద్దిల ఆప్పలరాజులు. 4. మద్దిల సన్యాసులు. 5. మద్దిల పైడిరాజులు. 6. కోటపాలెపు అప్పల నరసమ్మ. 7. సాలూర నూరమ్మ. 8. జర్జూపు సన్యాసమ్మ. 9. చింతామణి మాణిక్యం. 10. మద్దిల చంద్రమాణిక్యం. 11. కూర్మాపు నూరమ్మ. 12. మన్దుగారి అప్పారావు.

శ్రీ జీ వ యా త్ర

గంధక ర్మ శ్రీమతి కవిలిక కాంచనపల్లి కనకాంబ-విద్యావే.
(ఈ గ్రంథము తత్త్వమును బోధించు ఉత్తమ పన్నకాన్యము కథ కాదంబరినిబోలి రసవంతముగ నుండు. వెల. రూ. 2-8-0.
"గీతాశాస్త్రము చెరుకొండ"
సీతాశామాంజనేయ చిరసంవాద 3150
భ్యాతగ్రంథం బిపుడి
భూతలమున జీవయాత్ర బోలుక బొగడక.
జీవయాత్రాంజ్ఞత పద్మముకైవశి. వెల రూ 0-8-0.
వలయువా రీక్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలయును.
పి. టి. జగన్నాథరావు
2/11 ఆలంగా త్రివిధవిధి, విరువర కృష్ణ-బి-మద్రాసు.

లాయరు. 3105

ఇది ఒక మాసపత్రిక. ఇందులో వార్తాపత్రికయు వగయిరా 7 వాయిద్యములు తయారుచేయబడుచున్నది. దీనిని దీనియొక్క తీర్పుల యొక్క సంగ్రహము ముద్రా చేయబడినది. దేశ విదేశాదులనుబట్టి తెలుగు భాషను ప్రయోగింపబడును. మద్రాసు ఎన్నెటా శ్యాంకు ఆస్తు, గామకావ్యగ్రంథాల ఆస్తుల పయిని: జాతీయవాదే అన్ని తీర్పుల యొక్క సారము ముఖ్యముగ ప్రచురింపబడును. తాలో సంబంధముగల పత్రిక ఆంధ్రదేశములో యిది తప్ప మరియేదియు లేదు. చందాధనము సంపత్తిరముకు పోస్ట్ జియో సహా రూ 5-0-0 లు మాత్రము అయియున్నది. జందాధనము జరఖాస్తుతో పంపవలెను. రెండవ సంత్రులు 1926 సం॥ అక్టోబరునెలలో ప్రారంభింపద మవును.
లాయరు ఆఫీసు మేనేజరుగారికి
పార్వతీపురము, (వికాశపట్నము జిల్లా.